

โครงการพิเศษทางจิตวิทยา
เรื่อง แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

จัดทำโดย

นางสาวนิโลบล สัตบุตร์
รหัสนักศึกษา 610801400414

โครงการพิเศษทางจิตวิทยานี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา
ปีการศึกษา 2564
คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

นิโกลบ สัตบุทร. (2564). แบบการสอนของอาจารย์ กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย
เกษมบัณฑิต. โครงการพิเศษทางจิตวิทยา (จิตวิทยา). คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ : อาจารย์ณภาพร อยู่ถาวร

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
2) เปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ปีการศึกษา 2564 จำนวน 383 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถามจำนวน 3 ตอน ได้แก่
แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความสุขในการเรียน และแบบสอบถามแบบการสอนของ
อาจารย์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) สถิติ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for
Independent Samples) สถิติวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA or F-test)
และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) คำนวณโดยใช้
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. นักศึกษามีความสุขในการเรียนในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 จากระดับคะแนนเต็ม 5
2. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน
4. แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .775
5. แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุข
ในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .639
6. แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน
ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .754
7. แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุข
ในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .757
8. แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .747

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษทางจิตวิทยาฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือของ อาจารย์นภาพร อยู่ถาวร ที่ปรึกษาโครงการพิเศษทางจิตวิทยา และคณาจารย์คณะจิตวิทยา ดังรายนามต่อไปนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล รองศาสตราจารย์ประณต เค้าฉิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา อังกาบสี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัมมภูริจิตตา อยู่เจริญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรควิช จารีกจาริต และอาจารย์ ดร.อิวัฒน์ รัตนวงศ์แซ ซึ่งให้ความช่วยเหลือและเมตตาแก่ผู้ศึกษา พร้อมทั้งกรุณาให้การแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อความสมบูรณ์ของโครงการพิเศษทางจิตวิทยาฉบับนี้ ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง รองศาสตราจารย์ ประณต เค้าฉิม และผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรควิช จารีกจาริต ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตลอดจนให้คำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วัลลภ สุวรรณดี อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลฉบับทดลองกับนักศึกษามหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

ขอขอบพระคุณ นางสุกัญญา บำเพ็ญกลิ่น เลขานุการคณะจิตวิทยา และนางสาวสุดารัตน์ จามจรี เจ้าหน้าที่ประจำคณะจิตวิทยา ที่ให้ความกรุณาประสานงานและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการจัดทำโครงการพิเศษทางจิตวิทยาฉบับนี้

ขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม นำมาซึ่งข้อมูลที่มีคุณค่ายิ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาคณะจิตวิทยา ที่ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ ให้ความรักและปรารถนาดีต่อผู้ศึกษาตลอดมา

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของผู้ศึกษา และคุณค่าของโครงการพิเศษทางจิตวิทยาฉบับนี้ ขอมอบแต่ครอบครัว คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจ ตลอดจนนักวิชาการสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้อ้างอิง ดังปรากฏในโครงการพิเศษทางจิตวิทยาฉบับนี้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โครงการพิเศษทางจิตวิทยาฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

นิโลบล สัตบุทร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า.....	2
3. ความสำคัญของการค้นคว้า.....	3
4. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
5. กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า.....	5
6. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	6
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แต่งกายตามระเบียบของนักศึกษา.....	7
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น.....	8
1.1 ความหมายของวัยรุ่น.....	8
1.2 วัยรุ่นกับการศึกษา.....	9
1.3 วัยรุ่นกับความสุข.....	10
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน.....	13
2.1 ความหมายของความสุข.....	13
2.2 ความหมายของความสุขในการเรียน.....	14
2.3 ลักษณะของผู้มีความสุขในการเรียน.....	15
2.4 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสุข.....	16
2.5 การวัดความสุขในการเรียน.....	24
2.6 แนวทางการส่งเสริมความสุขในการเรียน.....	24
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบการสอนของอาจารย์.....	26
3.1 ความหมายและลักษณะของแบบการสอนของอาจารย์.....	26
3.2 ความสำคัญของการสอนของอาจารย์.....	29
3.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบการสอนของอาจารย์.....	29
3.4 การวัดแบบการสอนของอาจารย์.....	34
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน.....	35
4.1 เพศกับความสุขในการเรียน.....	35
4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสุขในการเรียน.....	35
4.3 แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียน.....	36
3. วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	37
1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	37

สารบัญ

บทที่	หน้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4. ผลการศึกษาค้นคว้า.....	45
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล.....	46
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความสุขในการเรียน และ แบบการสอนของอาจารย์.....	47
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	53
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
1. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า.....	57
2. สมมติฐานของการค้นคว้า.....	57
3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	57
4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	58
5. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	58
6. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	61
7. ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก	71
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	72
ภาคผนวก ข	73
ข 1 หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้า.....	74
ข 2 แบบตอบรับกลับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	79
ข 3 แบบตอบรับกลับขอความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บแบบสอบถาม (Try out)	83
ภาคผนวก ค	86
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	87
ภาคผนวก ง	90
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	91
ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	96
ภาคผนวก จ	97
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	98
ประวัติผู้ศึกษา.....	105

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 3-1	ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล.....	38
ตารางที่ 3-2	ตารางสรุปจำนวนข้อคำถามในแต่ละขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ.....	40
ตารางที่ 3-3	ตัวอย่างแบบสอบถามความสุขในการเรียน.....	40
ตารางที่ 3-4	ตัวอย่างแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์.....	41
ตารางที่ 4-1	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	46
ตารางที่ 4-2	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	46
ตารางที่ 4-3	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสุขในการเรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	47
ตารางที่ 4-4	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ จำแนกเป็นรายข้อ.....	48
ตารางที่ 4-5	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของ นักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	53
ตารางที่ 4-6	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของ นักศึกษาจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	54
ตารางที่ 4-7	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์ แบบผู้เชี่ยวชาญกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา.....	54
ตารางที่ 4-8	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบ แบบแผนมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา.....	55
ตารางที่ 4-9	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่างมี ความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา.....	55
ตารางที่ 4-10	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา.....	55
ตารางที่ 4-11	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระ มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา.....	56
ตารางที่ ค-1	การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความสุขในการเรียน.....	87
ตารางที่ ค-2	การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามแบบการสอน ของอาจารย์.....	88
ตารางที่ ง-1	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามความสุขในการเรียน.....	91
ตารางที่ ง-2	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์.....	92
ตารางที่ ง-3	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามแต่ละฉบับ.....	96

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 1-1	กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ภาพที่ 2-1	ภาพประกอบแสดงแนวคิด PERMA.....	19
ภาพที่ 2-2	ภาพความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Hierarchy of Needs).....	22

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ความสุขคือความหมายและวัตถุประสงค์ของชีวิต เป็นจุดมุ่งหมายและจุดจบของการดำรงอยู่ของมนุษย์ ซึ่งแท้จริงแล้วความสุขอยู่กับมนุษย์เราตั้งแต่แรกเกิดไปจนตลอดชีวิต แม้แต่ในตอนท้ายที่สุดของชีวิตมนุษย์ก็ต้องการที่จะพบกับความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประสบการณ์การเรียนรู้มีอิทธิพลต่อความพยายามในการกำหนดเส้นทางชีวิตของคุณ ความสุขนั้นทำให้บุคคลมีอารมณ์หรือความรู้สึกทางบวก (Positive emotion) เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Engagement) และมีชีวิตที่มีความหมาย (Meaning) การที่บุคคลมีความสุขย่อมส่งผลถึงคนรอบข้าง ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเกิดสังคมที่ดี นอกจากนี้ ความสุขยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้คุณรับรู้และประเมินตนเองว่าขณะนั้นตนเองมีสภาวะทางอารมณ์อย่างไร น่าพึงพอใจและน่าปรารถนาหรือไม่ เหล่านี้เกิดจากทัศนคติของคุณในการดำเนินชีวิต รวมทั้งความสุขยังเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นพื้นฐานของชีวิต ชีวิตที่มีความสุขก็คือชีวิตที่สมหวัง และความสุขยังเป็นฐานของความเก่งและความดี ถ้าบุคคลสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ทำเข้ากับความสุขได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตาม จะทำให้ชีวิตเรามีความสุขขึ้น (สิริกุล กิตติมงคลชัย, 2562 : 1)

ความสุขยังมีความเชื่อมโยงกับการศึกษาเพราะในด้านการศึกษาคือการเรียนรู้ย่อมปรารถนาที่จะมีความสุขในการเรียนเช่นกัน ความสุขในการเรียนเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมหรือคุณลักษณะทางบวก เช่น การมองโลกในแง่ดี การคิดบวก การมีสุขภาวะที่ดี การรับรู้ความสามารถทางวิชาการของตนเอง การได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์และความพึงพอใจในสภาพแวดล้อม รวมไปถึงการที่ผู้เรียนรู้สึกเป็นอิสระและผ่อนคลาย มีความสัมพันธ์ที่ดีกับอาจารย์และเพื่อน ยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกัน ความสุขจึงเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งอยู่ในวัยเปลี่ยนผ่านจากวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นช่วงวัยที่มีการปรับตัวอย่างมากกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น การอยู่ในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนที่แตกต่างไปจากระดับมัธยมศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการใช้ชีวิต การทำกิจกรรม และการเข้าสังคม การอยู่ร่วมกับเพื่อนนักศึกษาคนอื่น ๆ ที่มาจากต่างถิ่นที่มีพื้นฐานการเลี้ยงดูความคิดและพฤติกรรมหลากหลายแตกต่างกันไป ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตและคุณภาพการเรียนของนักศึกษาระหว่างที่ใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย (ยุภาพร นอกเมือง และเมษา นวลศรี, 2562 : 102-103)

ความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้น หมายถึงความรู้สึกของนักศึกษาที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ ความตั้งใจ ความสนใจ และความกระตือรือร้นขณะที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนที่มีบรรยากาศสนุกสนาน เพลิดเพลิน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกและมีกำลังใจแสวงหาความรู้ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่เรียน ต่อเพื่อน ต่ออาจารย์ และต่อมหาวิทยาลัย เกิดการเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (แพรวพรรณ พิเศษ, 2548 อ้างถึงใน ทัศนีย์ หนูนา, 2553 : 7) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างความสุขให้กับนักศึกษา เพราะการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้น

การเรียนรู้ของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทางคือความสำเร็จในชีวิต หรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้วย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553)

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขมีหลากหลายรูปแบบ แบบการสอนที่นิยมนำมาศึกษาค้นคว้าคือ แบบการสอนของ กราซา (Grasha, 1996 อ้างถึงใน นันทนา น้ำฝน และคณะ, 2552) ซึ่งแบ่งรูปแบบการสอนออกเป็น 5 รูปแบบ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ผู้ใช้อำนาจ (Formal Authority) แบบใช้ตนเองเป็นต้นแบบ (Personal Model) ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) และผู้มอบหมายงาน (Delegator) โดยรูปแบบการสอนดังกล่าวนี้ อาจมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียน อาทิ รูปแบบการสอนแบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) (คูบุญ ศกุนตนา, 2552) เป็นลักษณะการสอนของอาจารย์ที่ทำให้ดู ชี้แนะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามแบบที่อาจารย์สอนหรือแสดงให้เห็นดู สอนด้วยการสาธิตและยกตัวอย่างในเชิงประจักษ์ โดยใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการสอนในลักษณะนี้ ผู้สอนเป็นต้นแบบที่กระตุ้น ชักจูงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อยากรทดลองทำตาม และเมื่อผู้เรียนทำได้ จะรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จและมีความสุขในการเรียนเพิ่มขึ้น ส่วนรูปแบบการสอนแบบผู้ใช้อำนาจ (Formal Authority) (นันทนา น้ำฝน และคณะ, 2552) เป็นลักษณะการสอนที่อาจารย์แสดงบทบาทในทางวิชาชีพหรือสอนโดยมุ่งเน้นเป้าหมายของการเรียนรู้ ความคาดหวัง ความมีวินัย และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน การสอนเน้นสิ่งที่เป็นเรื่องของมาตรฐานการทำงาน การทำอย่างถูกต้อง และโครงสร้างสำคัญในการประกอบวิชาชีพที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ แบบการสอนของผู้สอนในลักษณะนี้อาจทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน กระตือรือร้นในการเรียนรู้ เพื่อให้ตนเองมีความสามารถตามมาตรฐานอาชีพและมีความมั่นใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้รับการจ้างงานและสามารถปฏิบัติงานได้ จึงมีความสุขในการเรียน

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยทำการศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบการสอนของอาจารย์ เพื่อทราบว่าตัวแปรใดมีความเกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาในการนำตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ไปใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่นำมาซึ่งความสุขในการเรียนของนักศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้นักศึกษาพัฒนาตนเองให้พร้อมก้าวสู่ผู้ใหญ่อีกต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

3. ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาในการนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องไปใช้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่นำมาซึ่งความสุขในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

4. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 5,887 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2564)

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่กำลังศึกษาอยู่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 360 คน ได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเคจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2552 : 95 - 96) และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2552 : 105 - 106) จากประชากรทั้งหมด

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) เพศ แบ่งเป็น
  - 1.1) เพศชาย
  - 1.2) เพศหญิง
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น
  - 2.1) คะแนนเฉลี่ยสะสม 0.01 – 2.50
  - 2.2) คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00
  - 2.3) คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 3.50
  - 2.4) คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.51 – 4.00
- 3) แบบการสอนของอาจารย์ แบ่งเป็น
  - 3.1) แบบผู้เชี่ยวชาญ
  - 3.2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน
  - 3.3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง
  - 3.4) แบบผู้อำนวยความสะดวก
  - 3.5) แบบผู้ให้อิสระ

4.3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสุขในการเรียน

4.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

4.4.1 นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ปีการศึกษา 2564

4.4.2 เพศ หมายถึง ลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของนักศึกษา แบ่งเป็น เพศชาย และเพศหญิง

4.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งวัดจากคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average : GPA) ในภาคการศึกษาปัจจุบัน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) คะแนนเฉลี่ยสะสม 0.01 – 2.50
- 2) คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00
- 3) คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 3.50
- 4) คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.51 – 4.00

4.5 นิยามปฏิบัติการ

4.5.1 ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่แสดงถึงความพึงพอใจต่อการเรียน ความสนุกสนานในการเรียนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ รู้สึกดีต่อรายวิชาที่เรียน ต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน และต่ออาจารย์ผู้สอน

ในการศึกษาครั้งนี้ วัดความสุขในการเรียน โดยใช้แบบสอบถามความสุขในการเรียนซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด (5) ถึง ไม่จริงเลย (1) ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่ามีความสุขในการเรียนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

4.5.2 แบบการสอนของอาจารย์ (Teaching Styles) หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนและวิธีการสอนของอาจารย์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา โดยแบบการสอนของอาจารย์แบ่งออกเป็น 5 แบบ ตามแนวคิดของกรasha (Grasha) ได้แก่

1) แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) หมายถึง ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในศาสตร์ที่ทำการสอน ใช้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของตนในการสอนเนื้อหาความรู้ ทักษะและจริยธรรม สอนแบบบรรยาย (Lecture) เป็นส่วนใหญ่ และเป็นตัวแบบของผู้มีความรู้

2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) หมายถึง ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่สอนโดยมุ่งเน้นการทำงานและเป้าหมายของการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตร สอนเน้นในเรื่องมาตรฐานการทำงาน การทำอย่างถูกต้อง ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา ไม่ค่อยยืดหยุ่นทั้งในเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

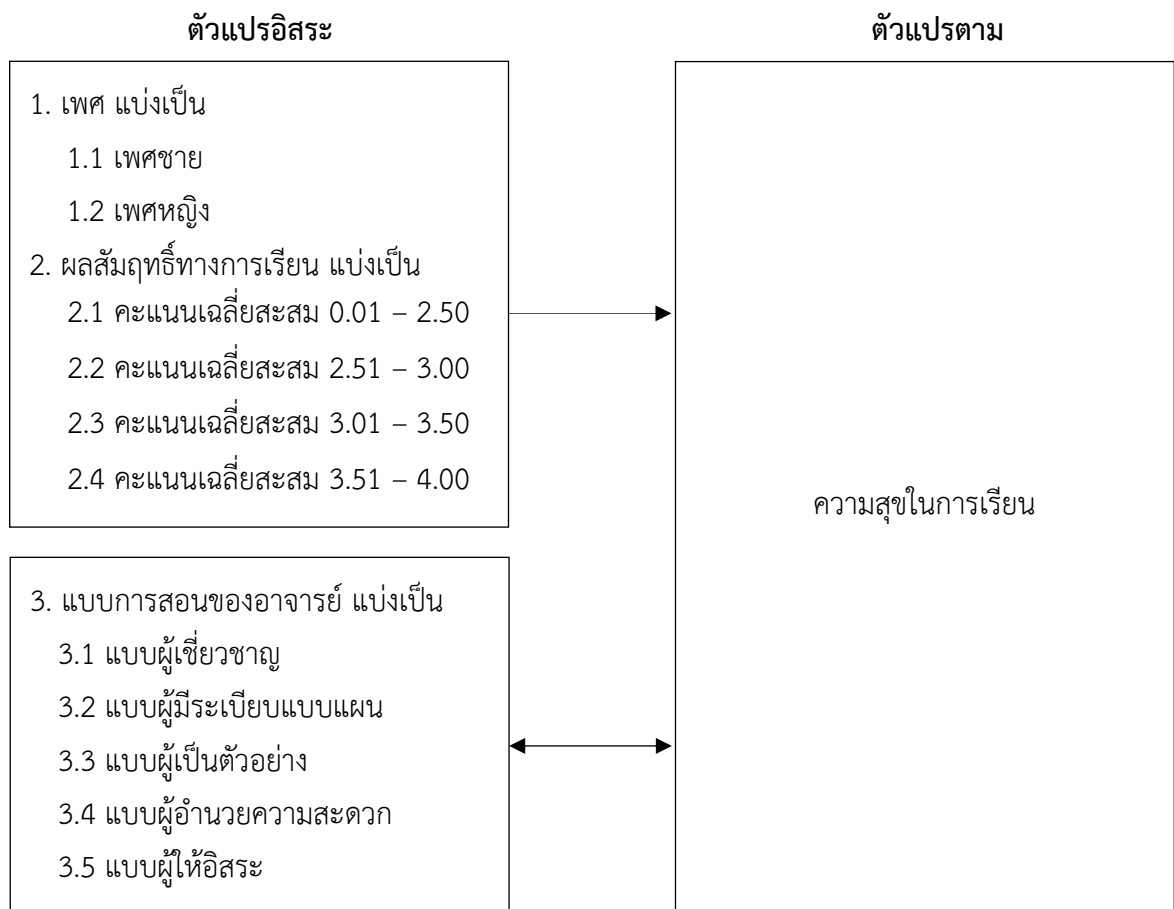
3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) หมายถึง ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่ทำให้ดู ชี้แนะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามแบบที่อาจารย์สอนหรือแสดงให้เห็น สอนด้วยการสาธิตและยกตัวอย่างในเชิงประจักษ์ โดยใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4) แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style) หมายถึง ลักษณะการสอนที่อาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กัน อาจารย์มีความยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักในการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่อาจารย์เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้สอนหรือชี้แนะโดยการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาพัฒนาการคิดตัดสินใจได้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบ

5) แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) หมายถึง ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่ให้อิสระในการเรียนรู้แก่นักศึกษา ให้นักศึกษาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเองได้อย่างอิสระ โดยอาจารย์แสดงบทบาทเป็นผู้ให้การแนะนำปรึกษาที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาและดูแลความเรียบร้อยทั่วไป

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ วัดแบบการสอนของอาจารย์ โดยนำแบบสอบถามของ นันทนา น้าฝน และคณะ (2552) และ คู่บุญ ศกุนตนาท (2552) ซึ่งแปลและเรียบเรียงมาจากแบบการสอนของกรรชชา (Grasha, 1996, 1975) มาปรับปรุงภาษาในแต่ละข้อคำถามให้เหมาะกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 39 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามแบบการสอนแบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) จำนวน 8 ข้อ ข้อคำถามแบบการสอนแบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) จำนวน 7 ข้อ ข้อคำถามแบบการสอนแบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) จำนวน 8 ข้อ ข้อคำถามแบบการสอนแบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style) จำนวน 8 ข้อ และข้อคำถามแบบการสอนแบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด (5) ถึง ไม่จริงเลย (1) ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยรวมจากแบบการสอนของอาจารย์ในแบบใดสูง แสดงว่าได้รับการสอนในแบบนี้มากกว่าแบบการสอนในแบบอื่น

5. กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

6. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- 6.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน
- 6.2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน
- 6.3 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 6.4 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 6.5 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่างมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 6.6 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 6.7 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิตในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งสาระสำคัญ ออกเป็น หัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น
  - 1.1 ความหมายของวัยรุ่น
  - 1.2 วัยรุ่นกับการศึกษา
  - 1.3 วัยรุ่นกับความสุข
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน
  - 2.1 ความหมายของความสุข
  - 2.2 ความหมายของความสุขในการเรียน
  - 2.3 ลักษณะของผู้มีความสุขในการเรียน
  - 2.4 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสุข
  - 2.5 การวัดความสุขในการเรียน
  - 2.6 แนวทางการส่งเสริมความสุขในการเรียน
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบการสอนของอาจารย์
  - 3.1 ความหมายและลักษณะของแบบการสอนของอาจารย์
  - 3.2 ความสำคัญของการสอนของอาจารย์
  - 3.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบการสอนของอาจารย์
  - 3.4 การวัดแบบการสอนของอาจารย์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน
  - 4.1 เพศกับความสุขในการเรียน
  - 4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสุขในการเรียน
  - 4.3 แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียน

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

1.1 ความหมายของวัยรุ่น

ประณต คำฉิม (2549, อ้างถึงใน รุ่งอโณทัย บุญประเสริฐ, 2559 : 50) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงเวลา ที่เชื่อมต่อการเป็นเด็กกับการเป็นผู้ใหญ่ การเข้าสู่วัยรุ่นของเด็กชายและเด็กหญิงมักใช้วุฒิภาวะทางเพศ เป็นเกณฑ์ แต่ที่นิยมใช้กันมากคือการมีประจำเดือนเป็นครั้งแรกของเด็กหญิง และการหลังอสุจิเป็นครั้งแรก ของเด็กชาย อย่างไรก็ตามทั้งสองเพศบรรลุวุฒิภาวะทางเพศไม่พร้อมกัน เด็กหญิงจะมีวุฒิภาวะทางเพศหรือ เข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กชายประมาณ 1-2 ปี รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อที่จะบรรลุวุฒิภาวะทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา วัยรุ่นจึงเป็นช่วงเวลาที่เด็กกำลังเรียนรู้และทดลองบทบาทต่าง ๆ เพื่อที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแบบเด็ก ๆ ไปสู่พฤติกรรมแบบผู้ใหญ่ โดยสังคมมักมีส่วนสำคัญในการกำหนดลักษณะของพฤติกรรมเหล่านี้ รวมทั้งจะมีการพัฒนากระบวนการ ชัดเจนทางสังคม ความเชื่อ และทัศนคติที่เคยมีในวัยเด็กไปสู่การมีวุฒิภาวะมากขึ้น มองโลกในมุมที่กว้างขึ้น กว่าเดิม วัยรุ่นต้องเปลี่ยนจากสภาพที่เคยได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากพ่อแม่หรือผู้ใหญ่คนอื่น ๆ เมื่ออยู่ใน วัยเด็กไปสู่การพึ่งพาตนเองมากขึ้น

สาลีณี รัตนพันธ์ (2546 : 8) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีสภาพร่างกายจิตใจและอารมณ์ที่ยังไม่คงที่เป็น วัยที่ต้องการการยอมรับ ความอบอุ่น มีความเครียดและอ่อนไหวง่าย เป็นวัยที่อยู่ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่

สุชา จันท์ธอม และ สุรางค์ จันท์ธอม (2521, อ้างถึงใน สุภาวดี มั่นจีระ, 2547 : 15) กล่าวว่า วัยรุ่น คือวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่เป็นสะพานไปสู่ผู้ใหญ่ ไม่มีเส้นขีดขั้นที่แน่นอนว่าเริ่มเมื่อใดและสิ้นสุด เมื่อใด แต่เรากำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญและถ้ากำหนดลงไปว่าเริ่มเมื่อใด ก็ถือเอาตอนที่เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือนและมีขนขึ้นในที่ลับ ส่วนเด็กชายถือเอาตอนที่เริ่มมีการฝันเปียก

ณัฐกร อินทุยศ (2556, อ้างถึงใน อุไรวรรณ จันท์สร, 2561 : 22) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วง อายุประมาณ 10 - 21 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และพฤติกรรม จึงทำให้วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมทางเพศรวมถึง การพัฒนาอัตลักษณ์แห่งตน บุคคลจึงต้องทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นด้วยเพื่อให้วัยรุ่นสามารถ ปรับตัวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบในอนาคต

อุไรวรรณ จันท์สร (2561 : 22) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงอายุ 10 - 21 ปี เป็นวัยที่เป็น หัวเลี้ยวหัวต่อในชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้วัยรุ่นต้องมีการปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมถึงมีการพัฒนา อัตลักษณ์ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

จากความหมายของวัยรุ่นสรุปได้ว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่เชื่อมต่อการเป็นเด็กกับการเป็นผู้ใหญ่ โดยมีช่วงอายุประมาณ 10 - 21 ปี วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา จึงทำให้วัยรุ่นเป็นวัยประสบปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมทางเพศรวมถึงการพัฒนา อัตลักษณ์แห่งตน

1.2 วัยรุ่นกับการศึกษา

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549 : 370-371) กล่าวว่า เนื่องจากวัยรุ่นมักเป็นระยะสุดท้ายหรือเกือบสุดท้ายของการเรียนแบบทางการ (Formal Education) ก่อนเข้าสู่โลกอาชีพและโลกครอบครัว การเรียนรู้ในวัยนี้มักเป็นการเรียนที่หนักหนา จริงจัง และแข่งขันสำหรับเด็กส่วนมาก ทั้งนี้ก็มีเด็กกลุ่มหนึ่งที่มีความด้อยในด้านความสามารถในการเรียนรู้ (Learning Disabilities) กลุ่มอาการด้อยความสามารถในการเรียนนี้ ถ้าได้รับการแก้ไขตั้งแต่วัยเด็กตอนปลาย ก็จะเรียนได้ดี มีความสำเร็จในช่วงวัยรุ่น แต่ก็มีเด็กประเภทหนึ่งในวัยวัยรุ่นที่เรียนอยู่ในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามมีความสุข เด็กวัยรุ่นพวกนี้มีพฤติกรรมโดยรวม ๆ ที่อาจสังเกตเห็นได้ เช่น ทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก อาทิ มาโรงเรียนสายเสมอ สกปรก ประพฤติพิกล ๆ แต่ไม่ทำร้ายคนอื่นหรือทรัพย์สินของใคร ผู้ใหญ่และครูจึงมักประณามเด็กว่าเจ้าปัญหา ด่าว่า หรือลงโทษโดยวิธีต่าง ๆ ทำให้เด็กมีปฏิกิริยาโต้ตอบ เป็นต้นว่า เรียนเลว สอบตก หนีเรียน ไม่ยอมทำงาน ฝ่าฝืนกฎระเบียบ สุขุมหรือ ดื้อมเหล่า ประพฤติผิดทางเพศ ทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตาย

จากปัญหาข้างต้น ได้มีผู้ทำการศึกษาเด็กเหล่านี้และพบว่าลักษณะร่วมกันของเด็กกลุ่มนี้คือ ไม่ใช่เด็กโง่ รู้ดีว่าอะไรผิดอะไรถูก อะไรควร อะไรไม่ควร ไม่ชอบตัวเอง พร้อมกับเกลียดชังผู้อื่น เปื่อไม่ยอมทำอะไร ไม่รู้ว่าจะทำไปทำไมวัยรุ่นเหล่านี้มักทอดอาลัย มองไม่เห็นว่าคุณจะเปลี่ยนให้เป็นคนดีมีความรับผิดชอบตนเองและต่อการศึกษาของตนได้อย่างไร ข้อที่ร้ายสุดก็คือมักเป็นเด็กที่พ่อแม่ทอดอาลัย ไม่อยากรับผิดชอบ ต่ออนาคตของเด็ก พ่อแม่ให้ความสนใจเมื่อเด็กมีปัญหาเท่านั้น เมื่อเด็กทำดีไม่เคยให้กำลังใจ หรือพยายามรับรู้ความสามารถของเด็ก เด็กเหล่านี้มีความสนิทสนมกับผู้ใหญ่ไม่กี่คน ไม่มีความสุขที่ได้อยู่กับพ่อแม่แม้ระยะสั้น ๆ สิ่งที่ประทับอยู่ภายในจิตใจของเด็กก็คือ พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ที่ตนรู้จักไม่เคยยกย่องชื่นชมตนเองเลย มีแต่คำสั่งหรือคำแนะนำ บอกให้ตนทำนู่นทำนี่ ผู้ใหญ่นี้ก็ไม่ถึงว่าการบอกแนะนำเด็กคือการดำเนินชีวิตเด็กซึ่งเด็กถือว่าเป็นการลงโทษ

พิธธ บุนยรัตน์พันธุ์ และคณะ (2555 : 10 – 11) กล่าวว่า นอกเหนือจากสถาบันครอบครัวแล้ว โรงเรียนเป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการหรือการเจริญเติบโตของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก วัยรุ่นจะใช้เวลามากกว่าหนึ่งในสามของวันอยู่ภายในโรงเรียนหรือสถานศึกษา สังคมในโรงเรียนถือเป็นสังคมภายนอกบ้านที่เป็นประสบการณ์ครั้งแรกของเด็ก (พรพิมล เจียมนาคินทร์ : 2539) เป็นสถานที่ที่เด็กมีโอกาสได้พบเพื่อนรุ่นเดียวกันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งที่เป็นวิชาความรู้และเป็นประสบการณ์ชีวิต เด็กจะได้เรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นหมู่คณะ ความรับผิดชอบงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ความมีน้ำใจเรียนรู้บทบาทการเป็นผู้ให้และผู้รับรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นและยังได้เรียนรู้ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ โดยสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กเรียนรู้ในโรงเรียนจะช่วยให้เด็กพัฒนาไปสู่การมีวุฒิภาวะทางสังคมเมื่อเป็นวัยรุ่น ซึ่งเป็นรากฐานของการใช้ชีวิตในสังคมเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ภายในโรงเรียนบุคคลที่มีความสำคัญต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก คือ ครู หน้าที่ของครูโดยทั่วไปคือการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ลูกศิษย์ พร้อมทั้งสั่งสอนให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม ครูเป็นบุคคลที่จะสร้างให้เด็กมีวุฒิภาวะที่สมบูรณ์

จากการศึกษาของ พรพิมล เจียมนาคินทร์ (2539) พบว่า เด็กวัยรุ่นคืออนาคตของชาติที่ต้องการเวลาในการเอาใจใส่ดูแลจากครูเป็นพิเศษมากกว่าในวัยอื่น ๆ เด็กจะมีความเชื่อถือและไว้วางใจต่อครูมาก แต่ในบางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน เช่น เด็กหนีเรียน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ อาจมีสาเหตุมาจาก

ตัวเด็กหรือตัวครู โดย สมพร สุทัศน์ (2531, อ้างถึงใน พรพิมล เจียมนาคินทร์ : 2539) ได้รวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากตัวครูไว้ เช่น ครูสอนไม่ดี ครูไม่มีความยุติธรรม ครูไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญกับเด็ก และครูเจ้าอารมณ์เหล่านี้ ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเป็นปัญหาได้ ดังนั้นครูที่สอนเด็กวัยรุ่นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในจิตวิทยาวัยรุ่น จึงจะสามารถควบคุมพฤติกรรมของเด็กได้ นอกเหนือจากความสามารถในการสอน คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของครูคือ การมีอารมณ์ขัน เพราะจะช่วยระบายความเครียด และสร้างบรรยากาศการเรียนให้เกิดความสนุกสนาน ทำให้เด็กอยากเรียนมากขึ้น ดังมีคำกล่าวที่ว่า ครูที่ดีที่สุด คือ ครูที่หัวเราะสนุกสนานไปกับเด็ก ส่วนครูที่เลวที่สุด คือ ครูที่หัวเราะเยาะเด็ก (สมบัติพิศสะอาด, 2536 อ้างถึงใน พรพิมล เจียมนาคินทร์ : 2539)

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นกับการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก วัยรุ่นจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่สถานศึกษามากกว่าที่บ้าน เพราะการเรียนรู้ในระยะวัยรุ่นนี้เป็นการเรียนที่หนักหนา จริงจัง และเป็นการแข่งขันก่อนเข้าสู่โลกอาชีพ และโลกครอบครัว และภายในสถาบันการศึกษา บุคคลที่มีความสำคัญต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก คือ ครูหรืออาจารย์ โดยวัยรุ่นต้องการเวลาในการเอาใจใส่ดูแลจากครูหรืออาจารย์เป็นพิเศษมากกว่าในวัยอื่น ๆ มีความเชื่อถือและไว้วางใจต่อครูหรืออาจารย์มาก ครูหรืออาจารย์ที่สอนเด็กวัยรุ่นนอกจากจะต้องถ่ายทอดวิชาความรู้แล้ว ยังต้องมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่น สร้างบรรยากาศการเรียนให้เกิดความสนุกสนาน ให้กำลังใจและยกย่องชื่นชมในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นอยากเรียนมากขึ้น เรียนได้ดีขึ้น สามารถจบการศึกษาได้ตามเป้าหมายอย่างราบรื่น และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นพลเมืองที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

1.3 วัยรุ่นกับความสุข

ประณต คำฉิม (2549 : 156-159 อ้างถึงใน กนกวรรณ วัฒนณี, 2554 : 23-26) ได้ให้ทรรศนะในเรื่องวัยรุ่นกับความสุขไว้ดังนี้

การไม่มีความสุข (Unhappiness) เป็นการที่วัยรุ่นเต็มไปด้วยปัญหา จึงเป็นการยากที่เขาจะมีความสุข และทำให้เกิดข้อสงสัยว่า จริงหรือไม่ที่วัยรุ่นเป็น "วัยสุข ปราศจากความกังวล" (Happy, Carefree age) โดยความจริงแล้ววัยรุ่นไม่ได้เป็นวัยไร้กังวลและก็ได้มีแต่ความสุข แต่เป็นช่วงของการไม่มีความสุข คับข้องใจ ผิดหวัง ซึ่งมักเกิดร่วมกันไปกับการเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่

1) ความแตกต่างกันในด้านความสุข ในระหว่างวัยรุ่น สภาพไม่เป็นสุขจะมีในวัยรุ่นชายมากกว่าวัยรุ่นหญิง การที่วัยรุ่นชายได้รับอิสรภาพมากกว่าวัยรุ่นหญิง ข้อเรียกร้องในตัวเองจึงมีมากกว่า และเป็นผลให้วัยรุ่นชายรู้สึกกดดันมากกว่าวัยรุ่นหญิงในการมีชีวิตตามความคาดหวัง ที่เหนือศักยภาพที่มีอยู่ ในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นหญิงหลายคน โดยเฉพาะคนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นสูง กลับมองว่าวัยรุ่นเป็นช่วงเวลาที่มีความสุข เนื่องจากวัยรุ่นเหล่านี้มักถูกเลี้ยงดูแบบปกป้อง ข้อเรียกร้องต่าง ๆ ก็มีไม่มากนัก นอกจากนี้ยังได้รับการส่งเสริมให้มีโอกาสดี ๆ ที่จะก้าวไปพบกับคนดี ๆ และประสบความสำเร็จในการแต่งงานวัยรุ่นที่มาจากสิ่งแวดล้อมทางบ้านที่ไม่ดี ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือความสัมพันธ์ในครอบครัวร้ายแรงแย้มมีประสบการณ์ที่มีความสุขน้อยกว่าวัยรุ่นที่มาจากสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าตามปกติแล้ว ความสุขซึ่งแสดงออกโดยการมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดีจะเพิ่มขึ้นเมื่อวัยรุ่นมีอายุมากขึ้น

2) สาเหตุของการไม่มีความสุข สาเหตุของการไม่มีความสุขมิได้มีสาเหตุเดียวแต่มีหลายสาเหตุ ปัญหาที่พบบ่อย ได้แก่ปัญหาต่อไปนี้

2.1) แรงกดดันจากสังคม (Social Pressure) กลุ่มสังคมมักคาดหวังให้บุคคลบรรลุภารกิจ พัฒนาการที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับอายุ คงไม่มีวัยรุ่นคนใดที่จะมีความสุข ถ้าเขารู้สึกว่าไม่ได้เป็นไปตาม ความคาดหวังเหล่านี้ แรงกดดันทางสังคมจากกลุ่มเพื่อนทำให้วัยรุ่นไม่มีความสุขมากพอ ๆ กับแรงกดดันจาก พ่อแม่ ครู และผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น วัยรุ่นชายที่มีความมุ่งหวังในอาชีพที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงและใช้เวลานานในการศึกษา จะไม่มีความสุขเมื่อกลุ่มเพื่อนกดดันให้เขามีนัดกับเพศตรงข้ามหรือ แต่งงานเร็ว ซึ่งถ้าทำตามความคาดหวังของกลุ่มเพื่อน เขาจะไม่มีความสุข เพราะรู้สึกเสียเวลาเวลาที่เสียไป ซึ่งควรจะใช้ไปกับการเตรียมการสำหรับอาชีพในอนาคต แต่ถ้าเขาไม่ทำตามความคาดหวังของเพื่อน ๆ เขาก็ จะขาดการยอมรับในกลุ่มเพื่อนซึ่งทำให้เขาไม่มีความสุขเช่นเดียวกัน

2.2) ปัญหาการปรับตัว (Problem of Adjustment) วัยรุ่นที่มีระดับวุฒิภาวะแตกต่างจาก เพื่อน ๆ พบว่า มันยากมากที่จะต่อสู้กับปัญหาในการปรับตัวตามปกติของวัยรุ่นและเป็นผลให้เขามีความสุข น้อยกว่าเพื่อน ๆ โดยปกติแล้วในช่วงหลังของวัยรุ่น วัยรุ่นจะปรับตัวเข้ากับสมาชิกในครอบครัวได้ดีขึ้น รวมไปถึง การปรับตัวกับเพื่อนและผู้ใหญ่รอบครอบครัวก็ดีขึ้นด้วย เป็นผลให้มีความเครียดและความวิตกกังวล ลดน้อยลงและมีความสุขมากขึ้น สภาพที่ผิดปกติดังนี้ ในชีวิตของวัยรุ่น เช่น สภาพบ้านแตกจากการตายหรือ การหย่าร้างของพ่อแม่ ทำให้วัยรุ่นมีความยากลำบากในการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับวัยรุ่นหญิง เพราะครอบครัวมีความสำคัญมากสำหรับการยอมรับทางสังคมของวัยรุ่นหญิง

2.3) การขาดสถานภาพ (Lack of Status) ท้นที่ถึงวุฒิภาวะทางเพศ วัยรุ่นชายและหญิง ต่างคาดหวังถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนในครอบครัวที่มีต่อเขา แต่เหตุการณ์กลับเป็นว่าวัยรุ่นไม่สามารถ สนุกสนานโดยไม่ต้องรับผิดชอบสิ่งใด ๆ เหมือนเด็กได้อีกต่อไป และในขณะเดียวกันเขาก็ยังไม่มีสิทธิพิเศษของ การเป็นผู้ใหญ่ สถานภาพที่ไม่มั่นคงเช่นนี้ ทำให้วัยรุ่นไม่มีความสุข สำหรับวัยรุ่นที่ไม่มีความมุ่งหวังทางอาชีพ ที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการศึกษานานและยังต้องพึ่งพาพ่อแม่ต่อไปอีกยาวนาน ก็จะไม่มีความสุขต่อไปอีก จนอาจเลยช่วงเวลาที่ดีที่มีความสุข

2.4) อุดมคติ (Idealism) วัยรุ่นทุกคนมีความมุ่งหวังสูงกับตัวเอง ครอบครัวเพื่อน สังคม และประเทศ แต่ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่เป็นไปตามอุดมคติที่เขาตั้งไว้ เขาจะไม่มีความสุขไม่มีอะไรที่ทำให้วัยรุ่นไม่มีความสุขได้ง่ายไปกว่าการไม่พึงพอใจในตัวเอง และไม่มีความหวังที่จะทำให้วัยรุ่นไม่พึงพอใจได้อย่างรวดเร็วเท่ากับการมีช่องว่างระหว่างความมุ่งหวังกับผลสัมฤทธิ์ของเขา การที่วัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงเวลาที่มีการคิดที่ไม่เป็นจริงและเพ้อฝัน รวมทั้งมีความสามารถทำตามอุดมคติได้น้อยกว่าวัยรุ่นตอนปลาย ทำให้วัยรุ่นตอนต้นไม่มีความสุขมากกว่า เนื่องจากไม่พึงพอใจในตนเองมากกว่าวัยรุ่นตอนปลาย

2.5) ความรู้สึกไม่มีความสามารถเพียงพอ (Feeling of Inadequacy) เนื่องจากวัยรุ่น มีสิ่งกีดขวางเกี่ยวกับความสามารถของตนที่ไม่เป็นจริง ดังนั้นเองวัยรุ่นไม่สามารถทำตามเป้าหมายที่วางไว้ เขาจะ รู้สึกถึงการไม่มีความสามารถที่เพียงพอ ในแต่ละปีที่ผ่านมาการแข่งขันกับคนอื่น ๆ ทั้งด้านการเรียน การกีฬา กิจกรรมทางสังคม และอื่น ๆ ในชีวิตของวัยรุ่นจะยิ่งรุนแรงมากขึ้นทุกทีมีวัยรุ่นเพียงไม่กี่คนที่พบว่าตัวเอง อยู่จุดสูงสุดหรือใกล้จุดสูงสุดตามที่ตนเองมุ่งหวัง ส่วนใหญ่จะไม่เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ สิ่งนี้ส่งผลกระทบต่อ ตัวตนและทำให้เกิดปมด้อย

2.6) ความล้มเหลวในสัมพันธภาพกับเพศตรงข้าม (Defeats in Heterosexual relationship) ความรักเป็นประสบการณ์ที่ทำให้วัยรุ่นมีความสุขได้ แต่ก็น้อยคนนักที่จะมีความสุขเหมือนดังที่เขาฝันเช่นในเทพนิยายที่จบลงด้วยความสุข

2.7) การตอบสนองความต้องการ (Meeting of Need) ในทุกระดับอายุ ถ้าความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนอง บุคคลย่อมมีความสุข แม้บุคคลแต่ละคนจะมีปริมาณความต้องการเหล่านี้แตกต่างกันไป แต่ความต้องการพื้นฐานค่อนข้างจะเป็นสากลในกลุ่มวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ เช่น ในสังคมอเมริกัน ความต้องการพื้นฐานคือ การยอมรับ ผลสัมฤทธิ์ ความรัก การเป็นเจ้าของ การคล้อยตาม การพึ่งพา การเป็นอิสระ การมีอำนาจเหนือ การเป็นที่นึกถึงของคนอื่น การเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง และความเข้าใจจากคนอื่น ความต้องการหลายอย่างเช่นนี้ วัยรุ่นตอนต้นอาจได้รับความพึงพอใจเพียงบางส่วน หรือไม่ได้รับเลยก็ได้ ถ้าความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองมากเท่าใด วัยรุ่นก็จะยิ่งมีความสุขน้อยลงเท่านั้น ส่วนความสุข (Happiness) เป็นภาวะอารมณ์โดยทั่ว ๆ ไปมากกว่าจะเฉพาะเจาะจงเป็นภาวะของความผาสุก ความพึงพอใจ ซึ่งตรงข้ามกับอารมณ์โกรธ กลัว ริษยา หรืออิจฉาซึ่งล้วนแล้วแต่นำไปสู่ความไม่พึงพอใจ อารมณ์สุขในรูปแบบที่ไม่รุนแรงจะก่อให้เกิดสภาวะทาง "Euphoria" ซึ่งเป็นความรู้สึกสบาย อิ่มเอมใจ ส่วนอารมณ์สุขในรูปแบบที่เข้มกว่า จะเรียกว่า "Joy" หรือความร่าเริง เบิกบาน อารมณ์สุขยังเกี่ยวข้องกับสภาวะทางร่างกายของบุคคลอย่างมากอย่างไรก็ตาม ลำพังการมีสุขภาพดีอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้วัยรุ่นมีความสุขและก็ได้มีบทบาทที่สำคัญมากเท่ากับตอนที่อยู่ในวัยเด็ก

3) สาเหตุของความสุขในวัยรุ่น มีสถานการณ์ 4 อย่างที่ก่อให้เกิดความสุขในระดับต่าง ๆ ดังนี้

3.1) การปรับตัวได้ดี ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการมีสมรรถภาพหรือความสามารถรวมไปถึง การเตรียมตัววัยรุ่นให้พร้อมกับการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เด็กนักเรียนที่มีไอคิวสูงวัยรุ่นที่มีการเตรียมตัวอย่างดีกับการเรียนในมหาวิทยาลัย วัยรุ่นที่พ่อแม่และครูให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านวิชาการโดยให้การช่วยเหลือและแสดงความสนใจ วัยรุ่นที่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ทั้งหมดนี้จะมีความสุขในการเรียนระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะเขาจะปรับตัวได้เป็นอย่างดีกับสถานการณ์การเรียนในมหาวิทยาลัย

3.2) ความรู้สึกเหนือกว่าผู้อื่น เนื่องจากวัยรุ่นรู้สึกไม่อบอุ่นมั่นคงได้ในบางเวลาดังนั้น สถานการณ์ใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกตรงกันข้ามกับความรู้สึกนี้จึงมักก่อให้เกิดภาวะที่เป็นสุข เช่น การสอบได้คะแนนดีเยี่ยม การเข้าร่วมทีมฟุตบอล การได้รับเลือกเป็นสาวงามในงานรื่นเริง การได้รับเลือกในชั้นเรียน การได้รับเชิญไปงานเต้นรำกับชายหนุ่มหน้าตาดี หรือการเป็นที่ยอมรับของหญิงสาวที่เด่นที่สุด เหล่านี้ทำให้วัยรุ่นรู้สึกดีใจ

3.3) การได้ปลดปล่อยอารมณ์ที่เก็บกักไว้ เมื่อวัยรุ่นกังวลในสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงเช่น กังวลเกี่ยวกับการสอบตก แต่ต่อมากลับรู้ว่าเขาสอบได้คะแนนดี หรือเกิดอารมณ์โกรธในคำพูดซึ่งต่อมากลายเป็นว่าเขาตีความหมายผิดไป เป็นต้น โดยปกติวัยรุ่นมักปลดปล่อยอารมณ์ในรูปแบบของการหัวเราะและเกิดอารมณ์สุข

3.4) การได้รับแรงมูมที่ตลกขบขัน เหตุผลที่สิ่งนี้ก่อให้เกิดความสุขก็เนื่องมาจากมันทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกว่าตนเหนือกว่าคนอื่น สิ่งที่วัยรุ่นคิดว่าเป็นเรื่องขบขันจะแตกต่างกันไปมากมาย สถานการณ์ส่วนมากที่วัยรุ่นรับรู้ว่าจะตลกขบขันมักไม่เกี่ยวกับตัวเขาแต่จะเกี่ยวกับคนอื่น ๆ

จากข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องพบเจอกับความสุขและปัญหาที่ทำให้ไม่มีความสุข วัยรุ่นกำลังอยู่ในช่วงวัยเรียน ดังนั้นความสุขในการเรียนจึงมีความสำคัญสำหรับวัยรุ่นอย่างยิ่ง วัยรุ่นที่มีความสุขในการเรียนจะพึงพอใจในตนเอง ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดีและสามารถเตรียมการสำหรับอาชีพในอนาคตได้ตามความมุ่งหวัง การที่จะทำให้วัยรุ่นมีความสุขในการเรียนได้นั้น พ่อแม่และครูต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริมด้านวิชาการ ให้การช่วยเหลือ ให้การยอมรับในความสามารถและแสดงความสนใจต่อวัยรุ่น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน

2.1 ความหมายของความสุข

โธมัส ฮีธ (2561 : 6) กล่าวว่า ความสุข หมายถึง ความพึงพอใจและความสนุกสนาน ความพึงพอใจจะเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะที่ต้องมีสิ่งที่มากระทำ หรือมีผลกระทบ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในอารมณ์ของบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกที่มีความสุข ส่วนความสนุกสนานจะเป็น ลักษณะของอารมณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งมีลักษณะที่ไม่คงที่เปลี่ยนแปลง ได้ง่าย ส่วนความสุขจะเป็นลักษณะของอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงออกทางพฤติกรรมค่อนข้างคงทน ยาวนานกว่าและเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องการ

กรมสุขภาพจิต (2544 : 228) กล่าวว่า ความสุขคือสภาพชีวิตที่เป็นสุข อันเป็นผลจากการมีความสามารถ ในการจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิต มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีโดยครอบคลุมถึง ความดีงามภายในจิตใจ ภายใต้อารมณ์ดีและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ดีเนอร์ (Diener, 1984 อ้างถึงใน สิริกุล กิตติมงคลชัย, 2562 : 18) กล่าวว่าความสุขแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การมีความรู้สึกหรืออารมณ์ทางบวกหรือเรียกว่า สุขภาวะ (Well-being) ถูกจำกัด ความจากเกณฑ์ภายนอก เช่น คุณงามความดี หรือ ความศักดิ์สิทธิ์ไม่ได้เป็นการจำกัดความถึงความสุข ที่มาจากความรู้สึกส่วนตัวแต่คำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งความสุขประเภทนี้เป็น การทำให้ชีวิตดีขึ้น และเป็นการนิยามความสุขจากมาตรฐานในสายตาของผู้สังเกตไม่ได้ตัดสินจาก มาตรฐานภายในของผู้ถูกสังเกต 2) ความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction) เป็นการประเมินในภาพรวม ของคุณภาพชีวิตทั้งหมดของบุคคลตามเกณฑ์ที่บุคคลนั้นเลือก จากผลการศึกษาพบว่า หากบุคคลรับรู้ถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างความปรารถนา (Aspiration) และความสำเร็จ (Achievement) บุคคลนั้น จะรายงานว่าตนเองมีความพึงพอใจในระดับต่ำ 3) การเน้นอารมณ์ที่เป็นสุข (Positive Emotion) หมายถึง การมีความสุขในอารมณ์ทางบวกมากกว่าในอารมณ์ทางลบ ซึ่งอารมณ์ทั้งในทางบวกและลบ เป็นอารมณ์ที่มีความต่อเนื่องกัน บุคคลที่มีอารมณ์ในทางบวกมาก่อนก็ย่อมมีความสุขในทางลบน้อยลง ในขณะเดียวกัน

สิริกุล กิตติมงคลชัย (2562 : 20) กล่าวว่า ความสุขจากแง่มุมของนักวิชาการและนักจิตวิทยา ว่าความสุขนั้นสามารถอธิบายได้หลากหลายรูปแบบทั้งความสุขที่เป็นภาวะอารมณ์และความรู้สึก การมีอารมณ์ทางบวก ไม่มีอารมณ์ทางลบ มีความพึงพอใจในชีวิต และความสุขที่เป็นคุณลักษณะ จากภายใน การมองโลกในแง่ดี การคิดบวก การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และต่อตนเอง และการมีสุข ภาวะที่ดี การยอมรับในตนเอง การมีชีวิตที่มีความหมาย และความมั่งคั่งในตน

สุภาพรณ โคตรจรัส (2547 อ้างถึงใน วุฒินันท์ เรื่องเอี่ยม, 2550 : 3) กล่าวว่า ความสุขเป็นสภาวะทางอารมณ์ซึ่งเกิดจากการประเมินประสบการณ์ในชีวิตโดยรวมในด้านอารมณ์ ความรู้สึกผู้ที่มีความสุข คือ ผู้ที่มีอารมณ์ทางบวกเกิดขึ้นมากกว่า และมีอิทธิพลมากกว่าอารมณ์ทางลบ

ทาล เบน ชาร์ฮาร์ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (อ้างถึงใน กรมสุขภาพจิต, 2554 : 12) กล่าวว่าความหมายว่าหมายถึง ประสบการณ์โดยรวมของความพึงพอใจและการมีจุดหมายในชีวิต และอธิบายว่าคนมีความสุขจะมีอารมณ์บวก พร้อมกับมองชีวิตของตนอย่างมีจุดหมาย ความพึงพอใจเป็นอารมณ์บวกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ขณะที่การมีจุดหมายในชีวิตเป็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความสุขในมุมมองนี้เป็นการมองโดยคำนึงถึงผลในระยะสั้นและระยะยาว ในการแสวงหาความสุขให้มีความสุขสมดุลลงตัว จึงไม่ปล่อยให้ความสุขเป็นเพียงความพอใจหรือความสุขสบายที่เกิดขึ้นในระยะสั้นเท่านั้น แต่ยังคงคำนึงถึงคุณค่าและประโยชน์ในระยะยาวควบคู่กันไป

จากความหมายของความสุขข้างต้น สรุปได้ว่า ความสุข หมายถึง การมีอารมณ์ทางบวก มีสภาพชีวิตที่มีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผู้ที่มีความสุขจะมีลักษณะอารมณ์ทางบวกเกิดขึ้นมากกว่าอารมณ์ทางลบ ซึ่งนำไปสู่การรับรู้สิ่งต่าง ๆ ในแง่ดี คิดบวก ยอมรับในตนเอง มีความรื่นรมย์ในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ส่งผลให้ชีวิตมีความหมายและมีความองงามในตนเอง

2.2 ความหมายของความสุขในการเรียน

อโณทัย อีระทีป (2561 : 25) สรุปความหมายของความสุขในการเรียน กล่าวว่า การที่นักเรียนมีความรู้สึกรักเรียน สนุก ไม่เกิดความเครียดหรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ซึ่งอาจมาจากปัจจัยจากตัวผู้เรียนเองหรือจากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ตัวผู้สอน หรือบรรยากาศภายในโรงเรียน และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน

แพรวพรรณ พิเศษ (2548 อ้างถึงใน ทศนีย์ หนูนาถ, 2553 : 7) กล่าวว่า ความสุขในการเรียน คือ ความรู้สึกของนักเรียนที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ ความตั้งใจ ความสนใจ และความกระตือรือร้นขณะที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนที่มีบรรยากาศสนุกสนาน เพลิดเพลิน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกและมีกำลังใจแสวงหาความรู้ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่เรียน ต่อเพื่อน ต่อครู และต่อโรงเรียน เกิดการเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สิริกุล กิตติมงคลชัย (2562 : 27) กล่าวว่าความสุขในการเรียนว่าการที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน มีความรู้สึกสนุกสนานในการเรียนและการทำกิจกรรมมีโอกาสได้เรียนในสิ่งที่ถนัดและสนใจ พึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนไม่เกิดความเครียดหรือเบื่อหน่าย มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นช่วยเหลือ และยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกัน รับรู้ถึงความสามารถทางวิชาการและเห็นคุณค่าในตนเอง รวมถึงได้แสดงความสามารถตามศักยภาพของตน กล้าที่จะเรียนรู้และสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ ๆ และกล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรค นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีคุณลักษณะจากภายใน การมองโลกในแง่ดี การคิดบวก และการมีสุขภาวะที่ดี และปัจจัยภายนอก เช่น เพื่อน ครู โรงเรียน ครอบครัว รวมไปถึงชุมชนที่มีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

กานต์ฤทัย ชลวิทย์ (2553 : 13) กล่าวว่าความสุขในการเรียนว่า ความสุขในการเรียนหมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ ความสนุกสนานในการเรียน ไม่เครียดหรือเกิดความเบื่อหน่ายในระหว่างเรียน อันเนื่องมาจากคุณลักษณะภายในตนเอง หรือประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้

บพิตร อิศระ (2550, อ้างถึงใน กานต์ฤทัย ชลวิทย์ 2553 : 13) กล่าวว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขว่าหมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่แสดงถึงความรู้สึกที่ดี ที่แสดงออกถึงความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ และมีการตอบสนองต่อการเรียนรู้ในทางบวก อันเป็นผลมาจากคุณลักษณะภายในตนเองและการได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้

จากความหมายของความสุขในการเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษา โดยมีความตั้งใจ สนใจ สนุกสนาน และกระตือรือร้นในการเรียนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ และมีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาที่เรียน ต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน และต่อผู้สอน

2.3 ลักษณะของผู้มีความสุขในการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน พบว่าผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนจะมีการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนรู้ในทางบวก ดังนี้

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2542) กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุขจะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ โดยผู้เรียนที่ตอบสนองต่อการใฝ่รู้ การกระทำและการสร้างสรรค์ของตนเอง ใช้ความสามารถในการคิด การใช้เหตุผลเกี่ยวกับการบริโภค การเลือกใช้วัสดุสิ่งของ รวมทั้งทรัพยากรอย่างประหยัดด้วยการอนุรักษ์และเห็นคุณค่า เป็นบุคคลที่บริโภคด้วยปัญญาการที่ผู้เรียนได้กระทำตามที่ตนสนใจ สามารถเรียนรู้ให้รู้ความจริง บรรลุความดี ความงาม ความรักอิสรภาพ มีการแบ่งปันซึ่งกันและกัน และประสบความสำเร็จ จะมีความสุขเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สมดุลและมีความสุข

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุขจะมีลักษณะ ดังนี้ 1) ขยันทำการบ้าน 2) ไม่หนีเรียน 3) เกิดความรู้หลังจากการเรียน 4) กระตือรือร้นในการเรียนและทำกิจกรรมต่าง ๆ 5) สนใจใฝ่หาความรู้ 6) อยากที่จะเรียนอยู่เสมอ 7) สนุกที่จะได้เรียนรู้ และ 8) กระทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ

สุชา จันทร์อม (2543) กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุขจะมีลักษณะเป็นคนที่มีความสมหวัง เป็นคนที่สามารถประกอบกิจการงานประสบความสำเร็จตามความปรารถนา มีร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ไม่มีอารมณ์ขุ่นมัวหรือวิตกกังวลอยู่เสมอ มีอารมณ์มั่นคง มีความอดทน และมีความสามารถต่ออุปสรรคต่าง ๆ ได้ เป็นคนที่ยอมรับความจริงในชีวิต ทำให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุข จะมีความรู้สึกและพฤติกรรมดังนี้ 1) เด็กได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์และมีหัวใจ 2) เด็กรับรู้ว่าคุณมีความรักเมตตา จริงใจและอ่อนโยน 3) เด็กมีความรู้สึกว่าคุณที่เรียนไม่สูญเปล่า 4) เด็กมีความอยากเรียนรู้ 5) เด็กมีความใฝ่รู้ในเรื่องต่าง ๆ 6) เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนและการค้นคว้า และ 7) เด็กมีความกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด สื่อต่าง ๆ เป็นต้น

จากลักษณะของผู้มีความสุขในการเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุขจะมีลักษณะพฤติกรรมในทางบวกต่าง ๆ อาทิ อยากที่จะเรียนอยู่เสมอ กระตือรือร้นในการเรียนและทำกิจกรรมต่าง ๆ สนุกที่จะได้เรียนรู้ กระทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ นอกจากนี้ยังส่งผลให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และสามารถฝ่าฝืนอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

2.4 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสุข

1) แนวคิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2540) กล่าวว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยมีแนวคิดที่ต้องการให้เด็กได้แสวงหาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างมีความสุข ให้โรงเรียนเป็นแหล่งค้นพบสิ่งมหัศจรรย์ที่เด็กสามารถพบได้ด้วยตัวของตัวเอง ซึ่งการเรียนรู้อย่างมีความสุขมีแนวคิดพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้

- 1) แก่นแท้ของการเรียนการสอน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ทุกเวลา ต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต
- 3) ศรัทธาเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดของการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
- 4) ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัสและสัมพันธ์
- 5) สารที่สมดุลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ คือ ความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดี

จากทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข สรุปได้ว่า การแสวงหาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สามารถพบได้ด้วยตัวของตัวเอง ซึ่งมาจากการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา รวมไปถึงการเรียนรู้ในเชิงระบบ การได้สัมผัส สัมพันธ์ เพราะสมดุลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ คือ ความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดี

2) แนวคิดการสร้างความรักและศรัทธา (Love and Respect)

ความรักและศรัทธาที่นักเรียนมีต่อครู ต่อเพื่อนร่วมชั้น ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขขึ้น โดยมีแนวคิดหลัก สิริกุล กิตติมงคลชัย (2562 : 42) ได้แก่

2.1) การเรียนรู้บนฐานแห่งความรัก โดย

2.1.1) การสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างครู วิชาที่สอน นักเรียนและธรรมชาติของมนุษย์

2.1.2) การให้กำลังใจและให้โอกาส ครูยอมรับในสภาพที่นักเรียนเป็นอยู่เปิดโอกาสให้แสดงออก และรักษาความยุติธรรม อดทนและจริงใจ มุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวลโดยไม่ใช้อารมณ์

2.2) บทเรียนสนุกและน่าสนใจ ทำให้นักเรียนตื่นตัวและมีความกระตือรือร้นอยากที่จะแสวงหาความรู้ต่อไปไม่จบสิ้น ซึ่งครูสามารถกระทำ ดังนี้

2.2.1) การเตรียมการสอน มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งวางโครงการสอนที่กระชับและรัดกุม

2.2.2) ทำแผนการสอน เนื้อหาไม่ซ้ำซ้อน ให้โอกาสนักเรียนประเมินตนเองและเพื่อน และมีการรายงานผลความก้าวหน้า

2.2.3) การเลือกสื่อประกอบการเรียน โดยครูสร้างเอง หรือนักเรียนช่วยกันสร้าง โดยให้เข้ากับเนื้อหาและวัยของนักเรียน และตรงตามวัตถุประสงค์

2.2.4) การประเมินพัฒนาการ เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเองและเพื่อนเพื่อให้ทราบถึงจุดอ่อนและหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

2.2.5) การจัดช่วงเวลาเรียน มีความยืดหยุ่นตามเนื้อหาในบทเรียน อาจมีกิจกรรมที่สนุกและได้ความรู้ เพื่อไม่ให้เคร่งเครียดจนเกินไป

2.2.6) การจัดบรรยากาศในการเรียน สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อาจแทรกอารมณ์ขัน กระตุ้นให้เกิดการคิดและแลกเปลี่ยนความคิด

2.2.7) การแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้โอกาสนักเรียนหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3) การส่งเสริมความสนใจ และการสร้างความผูกพัน ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียน เกิดแรงจูงใจ

2.3.1) การทำความรู้จักผู้เรียน ศึกษาประวัติของนักเรียนทุกคน จดจำรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของนักเรียนแต่ละคน และคอยติดตามข่าวคราวเป็นประจำ

2.3.2) การรักษามิตรภาพ ทำตัวให้นักเรียนไว้วางใจ รักษาความลับของนักเรียน เอาใจใส่ นักเรียนอย่างทั่วถึง จริงใจและพร้อมที่จะช่วยเหลือ

จากแนวคิดการสร้างความรักและศรัทธาข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้บนฐานความรักความศรัทธาของผู้เรียนที่มีต่อครูและวิชาที่เรียนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเมื่อผู้เรียนเกิดความรักและสนใจต่อบทเรียน ต่อครู และต่อผู้ร่วมเรียน จะทำให้เกิดความศรัทธาและความเข้าใจกันและกัน ผู้เรียนก็จะเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

3.) แนวคิดการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ (Learning Appreciation)

แนวคิดนี้จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ทราบว่าเรียนไปทำไมและเพื่ออะไร ซึ่งเหล่านี้ จะทำให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น โดยมีแนวทางปฏิบัติ (อโณทัย ธีระทีป 2561 : 39) ดังนี้

3.1) การเรียนที่มีความหมาย ได้แก่ การมีบทเรียนที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจ เนื้อหา เข้าใจง่าย มีตัวอย่างที่ชัดเจน มีการเร้าให้คิดและติดตาม รวมทั้งคำอธิบายที่ไม่คลุมเครือ

3.2) เด็กเปรียบเหมือนเมล็ดพันธุ์ที่รอการเจริญเติบโต นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถ เฉพาะตัว มีจุดอ่อนที่จะต้องแก้ไข และมีความสามารถและสนใจ ความชอบและความต้องการ

3.3) เด็กจะเกิดความรักและเห็นคุณค่า เมื่อสิ่งนั้นสัมพันธ์กับสิ่งที่นักเรียนเคยรู้มาก่อน เนื้อหาวิชา สามารถใช้ประโยชน์ได้และมีความเป็นรูปธรรม ในจินตนาการมีผลงานที่ประสบความสำเร็จ รวมทั้งครูมีเมตตาและให้โอกาส

จากแนวคิดการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การเรียนรู้ที่ประกอบด้วย บทเรียนมีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน เนื้อหาเข้าใจง่าย มีตัวอย่างชัดเจน ผู้สอนมีการเร้าให้คิดและติดตาม เข้าใจความสามารถเฉพาะตัวของผู้เรียนแต่ละคน มีความเมตตาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ เคยรู้มาก่อนเนื้อหาวิชา มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน ผู้เรียนก็จะเกิดการเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีความรักและมีความสุขในการเรียน

4) แนวคิดองค์ประกอบของความสุข ของ อากิลล์ (Argyle)

อากิลล์ (Argyle, 1991 : 77-95 อ้างถึงใน กนกวรรณ วังมณี, 2554 : 11-12) กล่าวว่า ความสุข ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

4.1) องค์ประกอบทางความคิด (Cognitive components) เป็นการประเมินความสุขโดยการใช้ความคิดในการตัดสินหรือประเมินในรูปของความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งเป็นการประเมินแบบสรุปรวมชีวิตของบุคคล ทั้งเหตุการณ์ในชีวิต กิจกรรม และสภาพแวดล้อม แล้วตัดสินใจว่ามีความพึงพอใจหรือไม่

ความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) หมายถึง การประเมินคุณภาพชีวิตของบุคคล ตามมาตรฐานที่ตนเองเป็นผู้กำหนด และเป็นการเปรียบเทียบการรับรู้สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปในชีวิตของบุคคล กับการกำหนดมาตรฐานโดยตนเองหรือตนเองเป็นผู้ตั้งมาตรฐาน และถ้าระดับที่ได้รับเป็นไปตามมาตรฐานที่ตนเองตั้งไว้ บุคคลผู้นั้นจะมีการรายงานความพึงพอใจในชีวิตสูงโดยทั่วไปมักจะศึกษาโดยแบ่งเป็นแง่มุมต่างๆ เช่น ความพึงพอใจในงาน ความพึงพอใจในชีวิตสมรส ซึ่งจำเป็นที่จะต้องประเมินถึงการตัดสินใจโดยแง่มุมเฉพาะ แง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง

4.2) องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affective components) เป็นการประเมินความสุขโดยใช้ ประสบการณ์ทางความรู้สึก คือ การประเมินความสุขในแง่ของอารมณ์ทางบวก และอารมณ์ทางลบกล่าวคือ

4.2.1 อารมณ์ทางบวก (Positive affect) หมายถึง การที่บุคคลมีอารมณ์เป็นสุขที่เกิดมาจากทั้งสภาวะแวดล้อมภายนอก เช่น ความสุข ความสนุกสนานร่าเริงและอารมณ์เป็นสุข และเกิดจาก แรงจูงใจภายในที่ก่อให้เกิดความสุขแบบลึกซึ้ง โดยมีมิติอารมณ์ทางด้านบวก 3 มิติ (Argyle, 1987: 126-128) ดังนี้

มิติที่หนึ่ง ความรู้สึกสุขใจ (Joy) และความยินดี (Elation) จัดเป็นมิติหลักของ อารมณ์ทางบวก ซึ่งสัมพันธ์กับใบหน้าที่ยิ้มแย้ม มีความยินดีในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น มีความรู้สึกของการ ยอมรับ มีความมั่นใจในตนเอง เป็นกันเอง และมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้

มิติที่สอง ความรู้สึกตื่นเต้น (Excitement) และความสนใจ (Interest) เป็นมิติที่ สองของอารมณ์ทางบวก ถ้าความตื่นเต้นบวกกับความยินดีก็จะเป็นความสุขที่มีระดับเข้มข้น มากกว่าความ ยินดีหรือสุขใจธรรมดา บุคคลจะแสดงออกทางร่างกายด้วยการหัวเราะ ซึ่งความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่ ชอบทำกิจกรรมที่มีความตื่นเต้น เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับความเร็ว เสี่ยงอันตราย เป็นต้น ความพึงพอใจ (Contentment) ความผ่อนคลาย (Relaxation) ความรู้สึกสบาย (Comfort) เป็นอารมณ์ทางบวกที่มีระดับ ความเข้มข้นต่ำกว่าอารมณ์ตื่นเต้น ถึงแม้จะมีระดับความเข้มข้นต่ำกว่าแต่ก็จัดได้ว่าเป็นความรู้สึกทางอารมณ์ที่ดี

มิติที่สาม ความรู้สึกซึมซับ (Absorption) ความอิมเมิเบิใจ (Intense joy) ความสิ้นไหล (Spontaneity) เป็นมิติทางอารมณ์ที่ระดับความเข้มข้นสูงเป็นประสบการณ์ทางอารมณ์ที่ลึกซึ้ง (Intensity or depth of experience) เป็นประสบการณ์ทางอารมณ์เดียวกับที่ Maslow เรียกว่า "Peak experience" โรเจอร์ส (Roger) เรียกว่า "Fully functioning person" อัลพอร์ต (Allport) เรียกว่า "Maturity" ซึ่งอารมณ์ทางบวกมิตินี้ เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมประเภทการฟังดนตรี การอ่านหนังสือ และ การชื่นชมกับความสวยงามของธรรมชาติ บุคคลจะมีความรู้สึกในระดับมิตินี้เป็นความรู้สึกจากการได้ ทุ่มเทใสใจอย่างเต็มที่ในงานหรือกิจกรรมยามว่าง ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการให้คุณค่าแก่ตนเอง

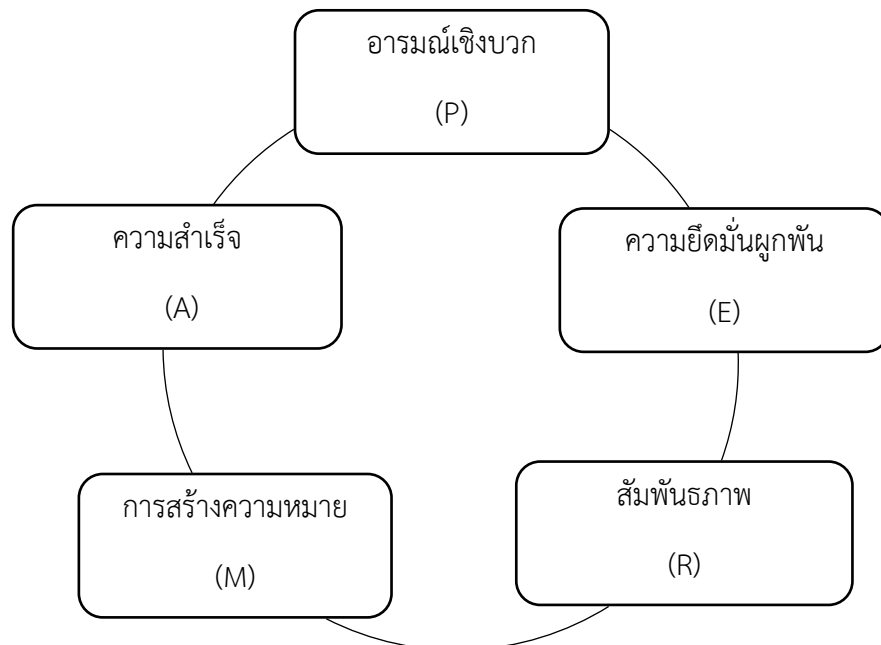
4.2.2) อารมณ์ทางลบ (Negative affect) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกซึมเศร้า ได้แก่ อาการหดหู่ รู้สึกเบื่อหน่าย หดความสนุกสนาน หรือบางครั้งหมดอาลัยตายอยาก (Anhedonia) เป็นอาการที่อยากปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ตนเองมีความสุข

จากแนวคิดองค์ประกอบของความสุขของอาเกิลล์ ช้างตัน สรุปได้ว่า ความสุขประกอบด้วย องค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบทางความคิดซึ่งเป็นการประเมินแบบสรุปรวมชีวิตของบุคคล และองค์ประกอบทางอารมณ์ ซึ่งเป็นการประเมินความสุขในแง่ของอารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบ สำหรับ

ความสุขในการเรียน หากผู้เรียนประเมินการเรียนของตนเองแล้วเป็นไปตามมาตรฐานที่ตนเองกำหนด ก็จะมี ความพึงพอใจในการเรียน มีอารมณ์ทางบวกต่อการเรียน และเอาใจใส่ใจต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น

5) แนวคิดด้านสุขภาวะ (Well-being theory : WBT)

เซลิคแมน (Seligman, 2011 อ้างถึงใน นันทิชาติ สันต์ สกฤษพงศ์, 2565 : 25-32) บิดาของ นักจิตวิทยาเชิงบวกได้พัฒนาศาสตร์ ได้ระดมองค์ความรู้ด้านจิตวิทยาเชิงบวกจากการวิจัยจนพัฒนาเป็น แนวคิดด้านสุขภาวะ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความเป็นพหุมิติ (Multidimension) ในการอธิบายสุขภาวะของผู้คน ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและผู้คนรอบตัว โดยเซลิคแมนได้อธิบายถึงตัวบ่งชี้ของ สุขภาวะของมนุษย์ ผ่านแนวคิดที่เรียกว่า PERMA ซึ่งอธิบายความหมายของสุขภาวะ โดยเริ่มแรกเซลิคแมน นิยามสุขภาวะเป็น 3 องค์ประกอบ (Domain) ได้แก่ อารมณ์เชิงบวก (Positive emotion) ความยึดมั่น ผูกพัน (Engagement) และการสร้างความหมาย (Meaning) และต่อมาได้เพิ่มอีก 2 องค์ประกอบของสุขภาวะ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น คือ สัมพันธภาพ (Relationship) และความสำเร็จ (Accomplishment)

ภาพที่ 2-1 ภาพประกอบแสดงแนวคิด PERMA

5.1) อารมณ์เชิงบวก (Positive emotion) หมายถึง การตอบสนองด้านอารมณ์ความรู้สึกเชิงบวกของมนุษย์ที่อาจจะแสดงออกให้ปรากฏชัดได้ เช่น ความเบิกบาน สนุกสนาน ความอึดอ้อมใจ ความตื่นเต้น ความซาบซึ้งใจ เป็นต้น ซึ่งอารมณ์เชิงบวกนี้เป็นกุญแจบ่งชี้สำคัญของการเกิดสุขภาวะ อารมณ์เชิงบวก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเกิดความพึงพอใจในชีวิต การมีสุขภาพกาย การฟื้นฟูทางใจ (Resilience) การมีสติและมีผลการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น (Cohn & Fredrickson, 2009) การมีอารมณ์เชิงบวกในช่วงต้นของชีวิตจะสัมพันธ์กับการมีความพึงพอใจชีวิตในวัยผู้ใหญ่และมีการมองโลกในแง่ดีในที่ทำงาน (Coffey, Warren, & Gottfried, 2015)

มีการประยุกต์ใช้แนวคิดอารมณ์เชิงบวกในบริบทการเรียนรู้ พบว่าการที่ผู้เรียนมีอารมณ์เชิงบวก จะทำให้เกิดการเรียนรู้ในระดับที่ลึกซึ้งเพิ่มขึ้น (Trigwell, Elis, & Han, 2012) เนื่องจากอารมณ์เชิงบวกนี้ เป็นตัวแปรสำคัญของการเกิดสุขภาวะ จึงได้มีงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้นมาก จนนำไปสู่การ

สร้างทฤษฎีการขยายและเสริมสร้างของอารมณ์เชิงบวก (The Broaden and Build Theory of Positive Emotions) (Fredrickson, 2001) ซึ่งอธิบายว่าอารมณ์เชิงบวกจะทำให้เกิดทรัพยากรส่วนบุคคล อันได้แก่ ทรัพยากรทางใจ ทรัพยากรทางกาย ทรัพยากรทางปัญญาและทรัพยากรในการเข้าถึงการสนับสนุนทางสังคม อันจะนำไปสู่การรับมือกับเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการเกิดอารมณ์เชิงลบและสรรค์สร้างการเกิดสุขภาวะทางอารมณ์ตามมาได้

5.2) ความยึดมั่นผูกพัน (Engagement) หมายถึง ความรู้สึกเชื่อมโยงผูกพันทางอารมณ์ของบุคคลกับกิจกรรมที่เขาทำ (Seligman, 2011) ซึ่งการมีความยึดมั่นผูกพันที่สูงอาจจะหมายถึงการเกิดความรู้สึกไหลลื่น (Flow) (Csikszentmihalyi, 1990) ความยึดมั่นผูกพันสามารถแสดงออกมาเป็นลักษณะทางจิตใจ เช่น ความสามารถในการจดจ่อ การกำกับตนเอง หรือพฤติกรรม เช่น ความทุ่มเทมุ่งมั่นในการทำงาน ได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน

ตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าความยึดมั่นผูกพันมีความสำคัญต่อการพัฒนาความสุขได้ในเชิงวิชาการนั้นคือ ความยึดมั่นผูกพันเป็นตัวแปรที่ถูกศึกษาในหลายบริบท เช่น บริบทการปรึกษาทางจิตวิทยา บริบทการจัดการเรียนรู้ บริบทในการทำงาน เป็นต้น สำหรับการวิจัยตัวแปรความยึดมั่นผูกพันในบริบทการจัดการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความยึดมั่นผูกพันในการเรียนที่สูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงตามไปด้วย (Engeser, Rheinberg, Vollmeyer, & Bischof, 2005 อ้างถึงใน ทิพอาภา กลิ่นคำหอม และอวยพร เรืองตระกูล, 2557) วิธีการฝึกวิธีหนึ่งเพื่อพัฒนาความยึดมั่นผูกพัน ได้แก่ การเจริญสติ ซึ่งเป็นวิธีการฝึกปฏิบัติแบบไทย นำมาจากการปฏิบัติของชาวพุทธ การเจริญสติจะช่วยในการระลึกอยู่กับปัจจุบันขณะ และนำไปสู่ความรู้สึกของการยึดมั่นผูกพันในการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างจดจ่อ มั่นคงมากยิ่งขึ้น (Bose, 2011; Petchsawang & Mclean, 2017)

5.3) สัมพันธภาพ (Relationship) หมายถึง ความรู้สึกถึงการเชื่อมโยงทางสังคม ความรู้สึกว่าได้รับการใส่ใจ เป็นที่รัก ถูกมองเห็นคุณค่าจากบุคคลอื่น สามารถแบ่งปันทางอารมณ์ รวมถึงการเกิดความพึงพอใจจากความเชื่อมโยงทางสังคมที่เกิดขึ้นด้วย (Forgeard, Jayawickreme. Kem, & Seligman, 2011)

สัมพันธภาพเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งของสุขภาวะที่เซลิแกนเพิ่มเติมมาในภายหลัง จะเห็นได้ว่าสัมพันธภาพเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และนำไปสู่ความสุข การเกิดสัมพันธภาพเชิงบวกที่ดีจะนำไปสู่การเกิดสุขภาวะทั้งกายและใจที่ดี สัมพันธภาพมีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเสียชีวิต (Brown et al, 2009; Kern, Della Porta, & Friedman, 2013) ตัวอย่างการศึกษาของผู้เขียน เช่น นันทชัตสนันท์ สกุลพงศ์ ขวัญใจ ฤทธิ์ดำรง และไพลิน ลิ้มวัฒนชัย (2562) ได้ใช้กิจกรรมกลุ่มด้านจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนประจำ ซึ่งการปรับตัวทางสังคมนี้ มีการนิยามที่ใกล้เคียงกับสัมพันธภาพ คือการที่นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุขและมีมนุษย์สัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน กิจกรรมทางจิตวิทยาเชิงบวกนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมประมาณ 12 ชั่วโมง เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ถึงจุดแข็ง ความโชคดี การฝึกเจริญสติและการขอบคุณ ซึ่งผลจากการทำกิจกรรมกลุ่มด้านจิตวิทยาเชิงบวก พบว่า ไม่เพียงแต่นักเรียนจะเกิดการปรับตัวทางสังคมที่สูงขึ้นเท่านั้น นักเรียนยังมีระดับของความสุขที่เพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย ซึ่งจากการศึกษานี้จะพบได้ว่าความสุขและสัมพันธภาพเป็นคุณลักษณะที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

5.4) การสร้างความหมาย (Meaning) หมายถึง การมีเป้าหมายชีวิตที่เชื่อมโยงกับพลังอำนาจเหนือตน หรือการตระหนักรู้ถึงจุดหมายของการมีชีวิตอยู่บนโลก (Lee, Krause, & Davidson 2017) การที่บุคคลจะสามารถสร้างความหมายของชีวิตได้ ก็เนื่องมาจากการที่บุคคลตระหนักรู้ได้ถึงคุณค่าของชีวิต อย่างไรก็ตาม การสร้างความหมายของชีวิตของแต่ละบุคคลอาจมีความแตกต่างกัน บางคนพบว่าความหมายของชีวิตคือการได้ใช้เวลาที่ดีร่วมกับครอบครัวหรือคนที่ตนรัก บางคนมองว่าความหมายของชีวิตคือการประสบความสำเร็จในด้านอาชีพและมีความร่ำรวย หรือบางคนกลับมองว่าความหมายของชีวิตคือการมีโอกาสได้อุทิศตนเองเพื่อสร้างสรรค์คุณประโยชน์ให้กับผู้คนที่หรือสังคม แม้ว่าแต่ละคนจะมองเห็นความหมายของชีวิตที่แตกต่างกัน แต่หากบุคคลรับรู้ถึงความหมายของชีวิตได้อย่างชัดเจนโดยเชื่อมโยงเข้ากับเป้าหมายของชีวิตส่วนตนและอาชีพได้ ก็มีแนวโน้มที่จะมีความสุขได้มาก

ทั้งนี้ การที่บุคคลจะค้นพบได้ว่าตนเองได้ให้ความหมายของชีวิตอย่างไร ก็เป็นสิ่งที่ไม่ง่ายและอาจต้องใช้เวลา สามารถแปรเปลี่ยนได้ตามบริบทหรือสถานการณ์ ตัวอย่างการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการค้นพบความหมายของชีวิตการศึกษาหนึ่งพบว่า การที่บุคคลสามารถสร้างความหมายของชีวิตได้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของวิกฤติโควิด-2019 จะทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตสูงขึ้น (Karatas, Uzun, & Tagay, 2021) และยังพบความสำคัญของความหมายของชีวิตในบริบทการศึกษา พบว่า การค้นพบความหมายของชีวิต ช่วยทำนายนายการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นในกรณีที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ (DeWitz, Wooisey, & Walsh, 2009)

5.5) ความสำเร็จ (Accomplishment) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลถึงการบรรลุถึงเป้าหมายหรือความรู้สึกถึงความสำเร็จ (Seligman, 2011) คำว่าความสำเร็จที่ทำให้เกิดความสุขนี้ ไม่ได้เน้นความหมายในทางการประสบความสำเร็จในชีวิตตามความคาดหวังของสังคม เช่น การร่ำรวย การจบการศึกษาชั้นสูง หรือการมีคู่ครอง แต่หมายถึงการรับรู้ความสำเร็จที่เกิดขึ้นตามที่บุคคลตั้งเป้าหมายเอาไว้ รวมทั้งความสำเร็จเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถทำให้บุคคลเกิดความสุขขึ้นมาได้

จากแนวคิดสุขภาวะข้างต้น สรุปได้ว่า สุขภาวะเป็นภาวะที่บุคคลรับรู้ได้ว่าตนเองมีความสมดุลของมิติต่าง ๆ ของชีวิต ซึ่งประกอบด้วย มีสภาวะอารมณ์ทางบวก (Positive Emotion) มีความยึดมั่นผูกพัน (Engagement) มีการสร้างความหมาย (Meaning) มีสัมพันธ์ภาพ (Relationship) และมีความสำเร็จ (Accomplishment) สำหรับผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนจะมีลักษณะของความสมดุลทางสุขภาวะ ได้แก่ 1) มีอารมณ์เชิงบวก สามารถเรียนรู้ได้ในระดับที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น 2) มีความยึดมั่นผูกพันในการเรียน เป็นผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง 3) มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับกลุ่มเพื่อนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง 4) ตระหนักรู้ถึงคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ ทำให้ค้นพบความหมายของชีวิต ซึ่งช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และ 5) สามารถรับรู้ความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมาย หรือรู้สึกว่าการเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งนำไปสู่การมีความสุขในการเรียน

6) แนวคิดพระพุทธศาสนากับความสุขในการเรียน

แนวคิดของ ว.วชิรเมธี (2552 : 75-77 อ้างถึงใน : สุรชิน วิเศษลา, 2558 : 30) ที่กล่าวถึงความสุขในพุทธศาสนา ว่าทุกคนปรารถนาความสุขเหมือนกันทุกคน คนที่ปรารถนาความสุขแล้วมีความสุข คือคนที่เรียนรู้ว่าจะแสวงหาความสุขอย่างไร โดยพุทธศาสนากล่าวถึงความสุขใน 5 ระดับ ดังนี้

1) ความสุขเกิดจากความมี เป็นความสุขในระดับเศรษฐกิจ มีรูป เสียง กลิ่นรส สัมผัส ตลอดจนถึงมีอิสรภาพในการใช้ความคิด คนเราพอมีปัจจัยพื้นฐานหรือปัจจัยสี่แล้วชีวิตก็มีความสุข

2) ความสุขจากความดี คือ เราได้ทำคุณงามความดีเอาไว้มาก พอระลึกนึกถึง เราก็เกิดความปีติ เกิดความภาคภูมิใจในคุณงามความดีที่เราได้บำเพ็ญเอาไว้ จิตใจถูกหล่อเลี้ยงด้วยคุณงามความดี จิตใจถูกหล่อเลี้ยงด้วยความภาคภูมิใจ เราก็เลยรู้สึกว่าคุณชีวิตนั้นมีความสุขอยู่เย็นเป็นสุขจนกระทั่งพบความจริง แล้วเราก็มีความรู้ ความรู้ก่อให้เกิดความสุข

3) ความสุขจากการมีความรู้ คนเราพออยากรู้อะไรแล้วได้แสวงหาจนกระทั่งพบความจริงแล้ว เราก็จะมีความรู้ ความรู้ก่อให้เกิดความสุข

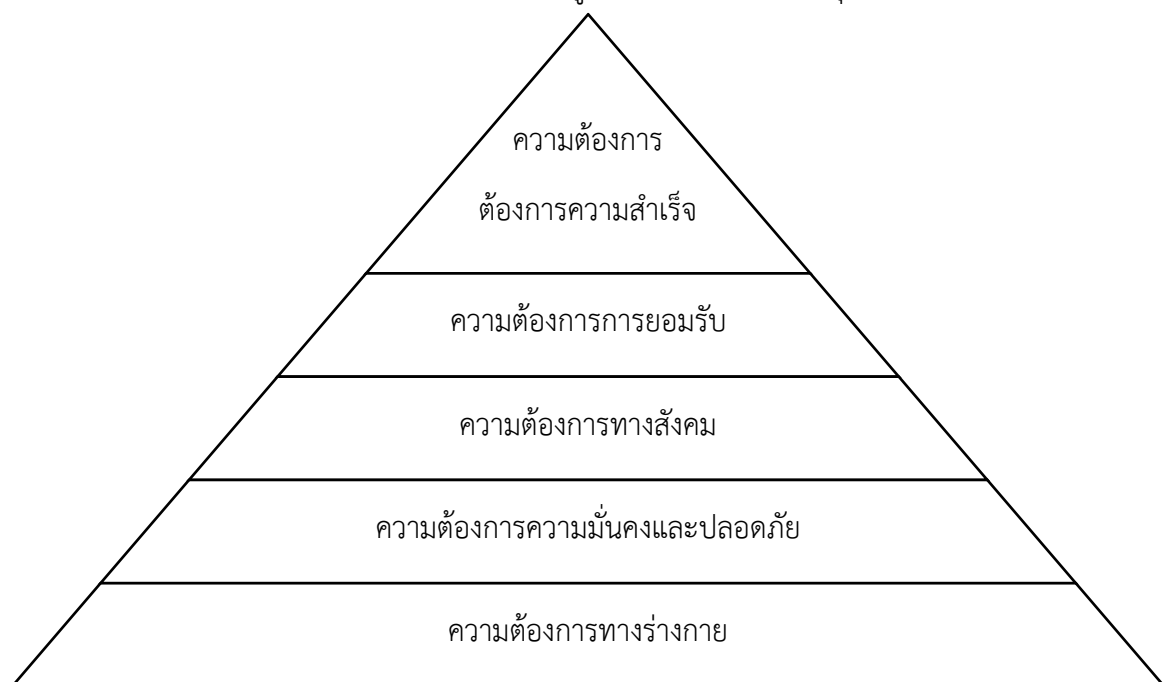
4) ความสุขจากความสงบ ร่มเย็น เพราะว่ามีสุขภาพดี เพราะว่ามีอิสรภาพในการใช้ปัญญา เพราะว่ามีจิตที่เป็นสมาธิ เบิกบานผ่องใส ก็เป็นชีวิตที่มีความสุขอันประณีต คือสภาพชีวิตที่ราบรื่น เรียบร้อย รื่นรมย์ เราสามารถอยู่คนเดียวได้อย่างมีความสุข

5) ความสุขจากการเป็นอิสระจากความอยาก หรือวิมุติสุข คือ ความสุขจากอิสระของจิตใจ ที่ไร้มลทิน เพราะไม่มีกิเลสมาพันนาการเอาไว้

จากแนวคิดองค์ประกอบของความสุขของ ว.วชิรเมธี ข้างต้น สรุปได้ว่า การมีความรู้ถือเป็นความสุขระดับหนึ่ง เพราะการอยากรู้นำไปสู่การแสวงหาความรู้จนค้นพบความจริง บุคคลผู้ที่ได้รับความรู้ นั้น จะพึงพอใจ ซึ่งก่อให้เกิดความสุข ดังนั้นการเรียนที่ทำให้บุคคลได้ค้นพบความจริง มีความรู้ บุคคลจะมีความสุขในการเรียน

6) ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) อ้างถึงใน รัชพงศ์ เอี้ยวสกุล, 2551 : 34 - 35 กล่าวว่า มนุษย์เราทุกคนต่างพยายามดิ้นรนเพื่อต่อสู้สู่จุดหมายของตนเอง แต่เนื่องจากการที่มนุษย์มีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการที่จะได้รับการตอบสนองถึงขั้นไหนย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละบุคคล

ภาพที่ 2-2 ความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Hierarchy of Needs)

จากรูปแบบที่แสดงลำดับชั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์สามารถแบ่งได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นระดับความต้องการปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ได้แก่ ปัจจัย 4 อาหาร เครื่องนุ่งห่มเสื้อผ้า ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Security and Safety Needs) ปราศจากการประสบอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ เศรษฐกิจตกต่ำ การถูกข่มขู่จากบุคคลอื่น และการถูกโจรกรรมทรัพย์สิน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการการยอมรับเข้าเป็นสมาชิก การให้ความรัก การให้อภัย และความเป็นมิตร เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยอมรับนับถือและเห็นว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม (Esteem or Ego Needs) มาสโลว์ได้ให้ความหมายไว้ 2 ประการคือ

ประการที่ 1 ความต้องการการยกย่องนับถือ

ประการที่ 2 ความต้องการที่เกี่ยวกับการมีชื่อเสียง

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จ (Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะให้บุคคลอื่นยอมรับนับถือตนเองรวมกับความดีและความสำเร็จของตนเอง ซึ่งมาสโลว์เรียกว่า ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs)

ทฤษฎีของมาสโลว์สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการสร้างประสิทธิภาพในการจูงใจได้โดยทำให้เราได้แกคิดว่า ก่อนที่เราจะสามารถจูงใจบุคคลให้เกิดพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นเราได้คำนึงถึงลำดับชั้นของความต้องการของบุคคลเสียก่อนหรือไม่ เช่น ถ้าเราพยายามให้คนมาใช้บริการท่องเที่ยว ในขณะที่คนนั้นยังไม่สามารถสนองความต้องการขั้นต่ำของตนเองได้ดีพอเพราะรายได้ที่มีอยู่ยังใช้จ่ายในการกินอยู่ในครอบครัวอันได้แก่ ปัจจัยสี่ ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกาย ถ้าเป็นเช่นนี้การจูงใจก็คงไร้ผล ดังนั้นการจูงใจจึงต้องคำนึงถึงความพร้อมของบุคคลด้วย ประสิทธิภาพของการจูงใจขึ้นอยู่กับข้อสำคัญที่ว่า เราได้ทำการจูงใจได้ถูกช่วงจังหวะ หรือเหมาะสมกับเงื่อนไขหรือไม่

จากทฤษฎีความต้องการตามลำดับชั้นของมาสโลว์ (Hierarchy of Needs) ข้างต้น สรุปได้ว่ามนุษย์กระทำการต่าง ๆ ตามแรงจูงใจตามความต้องการตามธรรมชาติซึ่งความต้องการ นั้น ประกอบด้วย ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการการยอมรับ และความต้องการความสำเร็จ ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นไปตามลำดับชั้น โดยเมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการในขั้นใดแล้ว จึงจะมีความต้องการในลำดับชั้นต่อไป เมื่อพิจารณาทฤษฎีความต้องการตามลำดับชั้นของมาสโลว์กับความสุขในการเรียน สามารถอธิบายได้ว่าการที่ผู้เรียนจะมีความสุขในการเรียนได้นั้น ขึ้นอยู่กับการได้รับการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติและเป็นไปตามลำดับชั้น ซึ่งผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนต้องมีความเข้าใจในความต้องการตามธรรมชาตินี้ เพื่อที่จะได้จัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน

2.5 การวัดความสุขในการเรียน

กานต์ฤทัย ชลวิทย์ (2553) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์แบบการเรียน ความสุขในการเรียน และทักษะการเรียนเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น วัดความสุขในการเรียนโดยใช้แบบสอบถามวัดความสุขในการเรียนของ บพิตร อิศระ (2550) ซึ่งพัฒนาขึ้นตามทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2540) แบ่งความสุขในการเรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความรู้สึกต่อบุคคลอื่น และด้านความรู้สึกต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) ถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) รวมจำนวน 25 ข้อ มีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในตามสูตรของ Cronbach's alpha ในแต่ละด้านเท่ากับ .8228, .8598 และ .9040 ตามลำดับ

สิริกุล กิตติมงคลชัย (2562) ศึกษาเรื่องการพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร วัดความสุขในการเรียนโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ ตรงกับนักเรียนมากที่สุด (5) ถึง ตรงกับนักเรียนน้อยที่สุด (1) รวมจำนวน 80 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .934

จากการวัดความสุขในการเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า ความสุขในการเรียนวัดโดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงวัดความสุขในการเรียน โดยใช้แบบสอบถามความสุขในการเรียนซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด (5) ถึง ไม่จริงเลย (1)

2.6 แนวทางการส่งเสริมความสุขในการเรียน

กรมสุขภาพจิต (2554) กล่าวถึง หลักการในการส่งเสริมพัฒนาการของวัยรุ่น ซึ่งส่งผลให้วัยรุ่นเกิดความสุขในการเรียน ดังนี้

1) เข้าใจวัยรุ่น วัยนี้มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น พึงพาผู้ใหญ่ค่อยลง ติดเพื่อน พึงความเห็นของเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ ถ้าจะอยากให้ลูกเข้ากิจกรรมอะไรก็ต้องขยายโอกาสให้เพื่อน ๆ ด้วย เรียกว่าเรียนรู้อย่างเป็นกลุ่ม การกระตุ้นให้วัยรุ่นสนใจ อยากรู้ อยากเห็น ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมและอยากลองทำในสิ่งที่ดี ๆ นั้นทำได้ไม่ยาก แต่พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย การร่วมคิด ร่วมวางแผน คิดหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการเงิน การเดินทาง การเตรียมตัว จะช่วยให้วัยรุ่นมองได้รอบด้านมากขึ้น ยิ่งทำหรือมีประสบการณ์หลากหลายจะช่วยให้วัยรุ่นเข้าใจตนเอง รู้ว่าตนเองชอบอะไร ไม่ชอบอะไร ถนัดทางไหน ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง

2) มองให้รอบด้าน เพราะชีวิตมีเรื่องที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองหลายด้านทั้งด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ ภาษา ทักษะการพูด การเข้าสังคม การเดินทาง การผจญภัย การช่วยเหลือผู้อื่น การแก้ปัญหา เฉพาะหน้า การทำกับข้าว ทำขนม ซ่อมสิ่งของใช้คอมพิวเตอร์ การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ การควบคุมอารมณ์ การผ่อนคลายตนเอง เป็นต้น รวมถึงส่งเสริมการเรียนเรียนพิเศษร่วมด้วย เพราะจะทำให้วัยรุ่นรับประสบการณ์ในด้านอื่น ๆ ได้อย่างรอบด้านมากยิ่งขึ้น

3) ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย ทำท่าย สนุก เช่น การเข้าค่ายผจญภัย ค่ายนักกีฬามือใหม่ ค่าย YMCA YPDC ฝึกร้องเพลง วาดรูป วาดน้ำ เล่นสกี เรียนเทนนิส ทำขนม เย็บผ้า ตัดผม ร่ำละคร เป็นต้น สลับไปมาเพื่อไม่ให้เบื่อ ความสนุกหรือมีเรื่องทำท่าย คาดเดาไม่ได้ล่วงหน้า จะเป็นหัวใจในการจัดกิจกรรมที่ดึงความสนใจวัยรุ่นได้นาน

4) ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านไปพร้อมกัน วัยรุ่นแต่ละคนมีจุดเด่น ความชอบ ความถนัดแตกต่างกัน แต่ก็ยังมีส่วนที่ต้องพัฒนาด้านอื่นอีก ดังนั้นการเลือกกิจกรรมเฉพาะจนเกิดการเรียนรู้ด้านเดียว เช่น การเรียนพิเศษ การเรียนเปียโน คอมพิวเตอร์ ฝึกพูดภาษา ทำกับข้าว ว่ายน้ำ จะฝึกได้สั้น ๆ เช่น 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่สม่ำเสมอ จะช่วยให้เกิดความสามารถในระยะยาวได้ แต่จะได้เพื่อนหรือต้องปรับตัวเข้ากับคนอื่นน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับ การเข้าค่ายฤดูร้อนระยะยาวที่เน้นการอยู่ร่วมกับคนอื่น ช่วยตัวเองโดยไม่ต้องตัดสินใจได้ ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะในด้านอารมณ์ การปรับตัว และการเข้าสังคมได้จริงจัง

5) ให้ตัดสินใจด้วยตัวเอง การพูดคุยวางแผน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญมากในการให้วัยรุ่นเรียนรู้ถึงการค้นหาข้อมูล ซึ่งพ่อแม่อาจช่วยค้นหาในบางส่วน แต่เขาต้องหัดวางแผน ติดต่อสอบถาม และนำมาปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับพ่อแม่ คิดล่วงหน้าถึงความเป็นไปได้ในด้านบวกและลบ วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และหาสาเหตุของความเสี่ยง โอกาส อันตราย หาวิธีป้องกันความเสี่ยงหรือการลดความเสี่ยงด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือการแก้ไขปัญหากหากเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น

6) สนับสนุนและติดตามผล พ่อแม่มีบทบาทสูงมากในการส่งเสริมพัฒนาวัยรุ่นในทางที่เหมาะสม ถ้าไม่ไปติดกับการเร่งรัดในเรื่องการเรียนมากมาย ไม่ว่าวัยรุ่นจะเลือกตัดสินใจอะไร พ่อแม่ยังมีหน้าที่กระตุ้นให้เขาได้เรียนรู้ผลกระทบของการตัดสินใจหรือประสบการณ์นั้น ๆ ให้มากที่สุด ถึงแม้ว่าการตัดสินใจของวัยรุ่นอาจไม่ตรงกับใจของพ่อแม่ก็ตาม แต่การบังคับวัยรุ่นให้ทำตามที่พ่อแม่สั่งก็มักไม่สำเร็จ การจูงใจให้วัยรุ่นมองเห็นทางสนใจและอยากทำอะไรด้วยตัวเองในทิศทางที่เหมาะสม จึงเป็นวิธีการที่ได้ผลเสมอมา

นอกจากนี้ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตและมีความมั่นคงทางอารมณ์ (กรมวิชาการ, 2539 อ้างถึงใน สุรชิน วิเศษลา, 2558 : 56-57) ดังนี้

1) การดำเนินการของโรงเรียน ควรจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เด็กได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจของแต่ละคน พยายามดูแลให้เด็กทุกคนได้รับความสำเร็จ เพื่อสร้างสุขภาพจิตให้แก่เด็ก จัดกิจกรรมแสดงออกในงานสร้างสรรค์เช่น ดนตรี ศิลปะ สร้างบรรยากาศให้รื่นรมย์ มีสวัสดิการที่ดี เช่น โรงอาหาร และการประกอบอาหารที่ถูกหลักอนามัย มีห้องพยาบาล ห้องน้ำ มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีบริเวณกว้างสำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดตารางสอนให้ได้เรียน และพักผ่อนในเวลาที่เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการของเด็กตลอดทั้งการบริการแนะแนว

2) บุคลิกภาพของครู ครูเป็นบุคคลสำคัญซึ่งผลจากความเชื่อหรือความคาดหวังจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนของเด็ก ครูจึงมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีและความคาดหวังในทางที่ดีกับเด็ก เพราะเด็กพร้อมที่จะทำตามความคาดหวังนั้น ๆ ครูที่ดีส่งผลต่อความสุขของนักเรียนจึงควรมีลักษณะ มีความเป็นกันเอง มีใจโอบอ้อมอารี ให้ความรักความเมตตากรุณาต่อเด็ก ทำให้เด็กกล้าที่จะซักถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจ มีการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกในด้านความสามารถของแต่ละคนให้มากที่สุด มองเห็นคุณค่าและยอมรับในความสามารถของเด็ก ควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียน โดยใช้แรงจูงใจและการเสริมแรงที่เหมาะสม เช่นการมีอุปกรณ์สอนที่ดึงดูดความสนใจ ทำให้เด็กอยากเรียนรู้ มีการให้รางวัล เพื่อให้นักเรียนแข่งขันในด้านการเรียน ครูมีวิธีการพูดที่เหมาะสม ต้องพูดสุภาพแต่มีความหนักแน่น ดังนั้นครูจะต้องใช้วิธีการพูดที่ชักจูงให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติตาม จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกรักโรงเรียน

จากแนวทางการส่งเสริมความสุขในการเรียน ข้างต้น สรุปได้ว่า โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตและมีความมั่นคงทางอารมณ์ ครูเป็นบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อเด็ก

มองเห็นคุณค่าและยอมรับความรู้ความเข้าใจในความสามารถของเด็กที่แตกต่างกัน ครูมีความเป็นกันเอง มีใจโอบอ้อมอารี ให้ความรักความเมตตาต่อเด็ก และมีการจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้แรงจูงใจและการเสริมแรงที่เหมาะสมแก่เด็ก

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบการสอนของอาจารย์

3.1 ความหมายและลักษณะของแบบการสอนของอาจารย์

3.1.1 ความหมายของแบบการสอนของอาจารย์

ทิตนา แชมมณี (2550 : 3 - 4 อ้างถึงใน วิชิตา มาลาสาย, 2561 : 45) กล่าวว่า แบบการสอนของอาจารย์ หมายถึง สภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎีหลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ ประกอบด้วย กระบวนการหรือ ขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎีหลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่าสามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น

วิชิตา มาลาสาย (2561 : 45) กล่าวว่า แบบการสอนของอาจารย์ กล่าวว่าคุณลักษณะหรือการจัดองค์ประกอบทางการสอนให้มีการเรียนรู้อย่างเป็นระบบแบบแผน ตามหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีพื้นฐาน ซึ่งสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ โดยแบ่งแบบการสอนเป็น 5 รูปแบบ ประกอบด้วย หลักการแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์แนวคิด ทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้

คู่บุญ ศกุนตนาค (2552 : 12) กล่าวว่ารูปแบบทางทางการสอน หมายถึง พฤติกรรมและวิธีการสอนของอาจารย์ที่ใช้ในการสอนในชั้นเรียน ในห้องปฏิบัติการพยาบาล และในคลินิกหรือชุมชน ประเมินจากพฤติกรรมที่อาจารย์แสดงออกเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาอย่างเป็นทางการ

นันทนา น้ำฝน และคณะ (2552) กล่าวว่าแบบการสอน (Teaching styles) หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับด้านพฤติกรรม ด้านความคิดเห็น และด้านความรู้สึก ต่อวิธีการสอนของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน สามารถวัดได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบการสอนของครู

กราชา (Grasha, 2002 อ้างถึงใน ทศนีย์ หนูนาค, 2553 : 22 - 23) กล่าวว่าแบบการสอน หมายถึง อุปนิสัยส่วนตัวของครูแต่ละคนในการสอน ซึ่งมีอิทธิพลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน และแบบการเรียนของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

จากความหมายของแบบการสอนของอาจารย์สรุปได้ว่า แบบการสอนของอาจารย์แต่ละแบบต่างกันขึ้นอยู่กับความถนัดและความสามารถของผู้สอนซึ่งจะเป็นไปตามหลักการ แนวคิด ความรู้สึกหรือทฤษฎีพื้นฐาน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้

3.1.2 ลักษณะของแบบการสอนของอาจารย์

นันทนา น้ำฝน และคณะ (2552) แปลและเรียบเรียงลักษณะรูปแบบการสอนของ กราซา (Grasha, 1996) อธิบายว่า รูปแบบการสอนแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ผู้ใช้อำนาจ (Formal Authority) แบบใช้ตนเองเป็นต้นแบบ (Personal Model) ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) และผู้มอบหมายงาน (Delegator) รายละเอียดดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) หมายถึง ลักษณะการสอนที่อาจารย์แสดงพฤติกรรมการสอนโดยใช้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของตนในการสอนเนื้อหาความรู้ ทักษะ จริยธรรม และการเป็นต้นแบบของผู้ที่มีความรู้

2) ผู้ใช้อำนาจ (Formal Authority) หมายถึง ลักษณะการสอนที่อาจารย์แสดงบทบาทการเป็นพยาบาลหรือสอนโดยมุ่งเน้นเป้าหมายของการเรียนรู้ ความคาดหวัง ความมีวินัย และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน การสอนเน้นสิ่งที่เป็นเรื่องของมาตรฐานการทำงาน การทำอย่างถูกต้อง และโครงสร้างสำคัญในการประกอบวิชาชีพที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้

3) แบบใช้ตนเองเป็นต้นแบบ (Personal Model) หมายถึง ลักษณะการสอนที่อาจารย์ทำให้อุทิศ ชี้แนะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามแบบที่อาจารย์สอน/แสดงให้ดู

4) ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) หมายถึง ลักษณะการสอนที่อาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กัน ชี้แนะ/สอนนักศึกษาโดยการตั้งคำถาม แสวงหาแนวคิด ชี้แนะทางเลือก สนับสนุนให้นักศึกษาพัฒนาเกณฑ์การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ส่งเสริมให้นักศึกษาคิด/ตัดสินใจได้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบ ให้คำปรึกษาในงานโครงการ

5) ผู้มอบหมายงาน (Delegator) หมายถึง ลักษณะการสอนที่อาจารย์ให้อิสระในการเรียนรู้แก่นักศึกษา ให้นักศึกษาทำงานโครงการต่าง ๆ อย่างอิสระ อาจารย์แสดงพฤติกรรมร่วมรับผิดชอบในงาน โดยมีบทบาทเป็นทรัพยากรบุคคล (Resource Person) ที่นักศึกษาสามารถ เข้าถึงได้ตลอดเวลา

คูบุญ ศกุนตนา (2552) แปลและเรียบเรียงแบบการสอนของ กราซา (Grasha, 1975) อธิบายว่า กราซาแบ่งแบบการสอน (Teaching Style) ออกเป็น 5 ลักษณะ คือ แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert style) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) แบบผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator Style) และแบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) รายละเอียดดังนี้

1) แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) เป็นลักษณะของผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถในศาสตร์วิชาที่ทำการสอน และมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย (Lecture) เป็นสำคัญ ซึ่งครูที่มีแบบการสอนแบบเชี่ยวชาญนี้ พบว่าค่อนข้างจะไม่เหมาะกับผู้เรียนที่มีระดับความรู้ หรือมีประสบการณ์เรียนรู้ในศาสตร์สาขานั้น ๆ

2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) เป็นผู้ที่เน้นการทำงานและสอนโดยยึดเอาเป้าหมายของโครงสร้าง หลักสูตร และสิ่งที่ผู้เรียนควรจะได้รับเป็นสำคัญ โดยพบว่าผู้สอนที่มีแบบการสอนนี้มักจะไม่ค่อยยืดหยุ่นกับผู้เรียนทั้งในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพฤติกรรม การเรียนรู้ที่เป็นอิสระของผู้เรียนเท่าใดนัก

3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) เป็นผู้ที่สอนที่มีลักษณะของการนำตนเองเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นสำคัญโดยพบว่าส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนที่เน้นการสาธิต และการยกตัวอย่างในเชิงประจักษ์ โดยใช้ประสบการณ์ของตัวผู้สอนเองเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งข้อดีของผู้สอนที่มีแบบการสอนดังกล่าวนี้ คือผู้สอนอาจไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากเท่าใดนัก

4) แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style) เป็นผู้สอนที่มีความยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักในการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่ผู้สอนอำนวยความสะดวกให้ ซึ่งผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดองค์ประกอบและอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้

5) แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) เป็นผู้สอนที่มีความเชื่อว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ด้วยตนเอง อย่างอิสระ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นมาจากการออกแบบการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ผู้สอนจึงมีหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และดูแลความเรียบร้อยทั่วไป โดยให้อิสระแก่ผู้เรียนเต็มที่ในการเรียนรู้ด้วยการทำงานหรือเป็นการฝึกปฏิบัติการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรต่าง ๆ สิ่งสำคัญคือผู้สอนควรศึกษาความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะจัดกิจกรรมขึ้น

จากความหมายของแบบการสอนของอาจารย์และลักษณะของแบบการสอนของอาจารย์ข้างต้น สรุปได้ว่า แบบการสอนของอาจารย์ (Teaching Styles) หมายถึง การรับรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนและวิธีการสอนของอาจารย์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน โดยลักษณะของแบบการสอนแบ่งออกเป็น 5 แบบ ตามแนวคิดของกราดา (Grasha) ได้แก่

1) แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) หมายถึง ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในศาสตร์ที่ทำการสอน ใช้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของตนในการสอนเนื้อหาความรู้ทักษะและจริยธรรม สอนแบบบรรยาย (Lecture) เป็นส่วนใหญ่ และเป็นตัวแบบของผู้มีความรู้

2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) หมายถึง ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่สอนโดยมุ่งเน้นการทำงานและเป้าหมายของการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตร สอนเน้นในเรื่องมาตรฐานการทำงาน การทำอย่างถูกต้อง ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา ไม่ค่อยยืดหยุ่นทั้งในเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนและพฤติกรรมการเรียนรู้ว่าเป็นอิสระของนักศึกษา

3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) หมายถึง ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่ทำให้ดู ชี้แนะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามแบบที่อาจารย์สอนหรือแสดงให้ดู สอนด้วยการสาธิตและยกตัวอย่างในเชิงประจักษ์ โดยใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4) แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style) หมายถึง ลักษณะการสอนที่อาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กัน อาจารย์มีความยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักในการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่อาจารย์เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ สอนหรือชี้แนะโดยการตั้งคำถามเพื่อให้ นักศึกษาพัฒนาการคิดตัดสินใจได้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบ

5) แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) หมายถึง ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่ให้อิสระในการเรียนรู้แก่นักศึกษา ให้นักศึกษาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเองได้อย่างอิสระ โดยอาจารย์แสดงบทบาทเป็นผู้ให้การแนะนำปรึกษาที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาและดูแลความเรียบร้อยทั่วไป

3.2 ความสำคัญของการสอนของอาจารย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553 : 3) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอนหรือผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้วย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้คือ

- 1) มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมที่เรียนรู้
- 2) เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมที่เรียนรู้
- 3) เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
- 4) สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 5) สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

การที่ผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญานั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดก็คือการให้การศึกษ ซึ่งจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนเพื่อบ่มไปส่งความสำเร็จ การจัดการเรียนรู้ที่ดีผู้สอนเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้วย่อมจะมีผลดีต่อการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะความชำนาญ มีทัศนคติที่ดี สามารถนำความรู้ที่มีไปประยุกต์ใช้ได้และสามารถนำไปหาความรู้เพิ่มเติมได้อีกด้วย

3.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบการสอนของอาจารย์

1) ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism)

ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากปรัชญาเหตุผลนิยม (Rationalism) (วิชุดา มาลาสาย 2561 : 45-47) ซึ่งเชื่อว่าเหตุผลเป็นแหล่งกำเนิดของความรู้ความจริงในโลกนี้ เกิดจากการสร้างมากกว่าการค้นพบ นักปรัชญาในกลุ่มเหตุผลนิยม กล่าวว่า ความจริงในโลกไม่ได้มีความจริงเดียว แต่แต่ละบุคคลเป็นผู้สร้างความจริงของตัวเองขึ้นจากการรับรู้และการให้ความหมายของสิ่งต่างๆ ตามประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของประสบการณ์นั้น นอกจากนี้นักทฤษฎีในกลุ่มนี้ยังเชื่อว่าธรรมชาติของผู้เรียนนั้นมีความกระหาย ใคร่เรียนรู้ ดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นการสร้างความรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยตนเองมากกว่า การรับการถ่ายทอดความรู้จากผู้อื่น สิ่งการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับวิธีการที่บุคคลแต่ละคนสร้างความหมายจากการรับรู้ในสิ่งนั้น

แนวคิดการสร้างความรู้ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การสร้างความรู้เป็นกระบวนการทางปัญญาของแต่ละบุคคล (Cognitive Constructivism หรือ Individual Constructivism) มีที่มาจากแนวคิดของเพียเจต์ นักทฤษฎีคนสำคัญในฝ่ายพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Development) ซึ่งอธิบายการสร้างความรู้ว่าเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเผชิญกับประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่ทำให้เกิดภาวะสับสน สงสัย ไม่เข้าใจหรือที่ เรียกว่าภาวะไม่สมดุล (Disequilibrium) เพื่อให้เข้าสู่ภาวะหายสงสัยหรือภาวะสมดุล (Equilibrium) บุคคลจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางปัญญา (Schema) ด้วยกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการรับเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาเดิม (Assimilation) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับสอดคล้องกับประสบการณ์เดิม

2) การสร้างความรู้เป็นกระบวนการทางสังคม (Social Constructivism) มีที่มาจากแนวคิดของไวทกอสกี ซึ่งเป็นนักทฤษฎีทางสังคมวัฒนธรรมที่อธิบายว่าความรู้เป็นผลผลิตจากการสะสมประสบการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมตั้งแต่บรรพบุรุษ การเรียนรู้ที่นั่นเกิดขึ้นผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นโดยใช้ภาษาและสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่ใช้อยู่ในสังคมเป็นสื่อกลางในการจัดการกับความคิด ไวทกอสกีเชื่อว่าเราสามารถเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่รอบข้างโดยผ่านวิธีการช่วยเหลือชี้แนะการคิด เมื่ออยู่ในช่วงระดับพัฒนาการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีศักยภาพจะไปให้ถึง หรือที่เรียกว่า “Zone of Proximal Development (ZPD)” ซึ่งหมายถึง ช่องว่างระหว่างระดับพัฒนาการทางสติปัญญาที่บุคคลเป็นอยู่หรือ สิ่งที่บุคคลสามารถทำงานโดยลำพังด้วยตนเองกับพัฒนาการทางสติปัญญาที่บุคคลมีศักยภาพจะไปให้ถึง หรือสิ่งที่บุคคลสามารถทำได้ต่อเมื่อได้รับความช่วยเหลือ ชี้แนะจากผู้ที่มีความรู้และทักษะมากกว่า ดังนั้นการมอบหมายงานที่ผู้เรียนสามารถทำได้เองอยู่แล้ว หรืองานที่ผู้เรียนทำโดยใช้ระดับสติปัญญาที่เป็นอยู่ จึงไม่ได้เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ แต่การมอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียนหรืองานที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญา ที่สูงกว่าที่ผู้เรียน จึงจะถือว่าเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้

การเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ทั้งสองทฤษฎีนำมาสรุปเป็นหลักการสำคัญในการเรียนรู้ได้ดังนี้

- 1) การเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ขึ้นกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
- 2) การเรียนรู้คือการสร้างความหมาย ความเข้าใจของผู้เรียนจากประสบการณ์ที่ได้รับ
- 3) การสร้างความเข้าใจของผู้เรียนมีพื้นฐานมาจากสิ่งที่ผู้เรียนรู้อยู่ก่อน
- 4) การสร้างความเข้าใจของบุคคลเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น
- 5) ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีในสิ่งที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเชิงรุก ไม่ใช่กระบวนการเชิงรับ
- 6) ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมและมีความเชื่อมโยงกับสภาพจริงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งมากกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรมและไม่มีความเชื่อมโยงกับสภาพจริง

การประยุกต์ทฤษฎีสู่การสอน มีดังนี้

1) การเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ขึ้นกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ดังนั้นก่อนเรียนเรื่องใหม่ ผู้สอนควรสำรวจความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เรื่องใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมสู่การเรียนรู้เรื่องใหม่ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจการเรียนรู้เรื่องใหม่ได้ดีขึ้น เช่น การขี่จักรยานเป็นพื้นฐานของการขี่จักรยานยนต์ ผู้เรียนที่สามารถขี่จักรยานได้จะมีพื้นฐานคือ การทรงตัว และประสบการณ์ในการใช้ถนน

2) การเรียนรู้คือการสร้างความหมาย ความเข้าใจของผู้เรียนจากประสบการณ์ที่ได้รับ เช่น การที่ผู้เรียนเข้าใจว่าฤดูร้อน ร้อนกว่าฤดูหนาวเพราะโลกอยู่ใกล้ดวงอาทิตย์มากกว่าเสื้อโคททำให้ผู้สวมใส่อบอุ่นเพราะเสื้อโคทเป็นแหล่งกำเนิดของความร้อน เช่นเดียวกับไฟ การเข้าใจดังกล่าวนี้มาจาก การแปลความหมายจากประสบการณ์ของผู้เรียนเอง

3) ก่อนการจัดการเรียนรู้เรื่องใหม่ ควรตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนว่าเป็นความรู้ที่ถูกต้องหรือไม่ หากเป็นความรู้ที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นความเข้าใจผิดต้องแก้ไขให้ถูกต้อง เพราะในการสร้างความเข้าใจใหม่นั้น ผู้เรียนจะแปลความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ใหม่จากความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ เช่น เวลาเอามือวางเหนือเตาไฟจะรู้สึกว่ามีอร้อน ดังนั้นนักเรียนจึงสรุปว่าในฤดูร้อนที่เราารู้สึกร้อนก็เพราะโลกอยู่ใกล้ดวงอาทิตย์มากกว่าในฤดูหนาวนั่นเอง

4) การเรียนรู้เป็นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ดังนั้นควรจัดให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มเล็ก เพื่อให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้เรียนกับผู้สอนหรือการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้ทรงภูมิความรู้ที่อยู่ในท้องถิ่น

5) ลดการบรรยาย จัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ทำทาสติปัญญาและศักยภาพของผู้เรียนให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ฝึกปฏิบัติและประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริงและสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง

6) จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงในสังคมเพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนรู้

7) ให้ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทิศทางการเรียนรู้ของตนเอง ได้แก่ การวางแผนบริหารจัดการการเรียนรู้ของตนเอง ควบคุมติดตามผลการเรียนรู้ด้วยตนเองประเมินผลและปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

8) บทบาทของครู คือ ส่งเสริม สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือชี้แนะการเรียนรู้ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์มีโอกาสผิดพลาด มีโอกาสแก้ตัวและการเรียนรู้จากการผิดพลาด ผู้เรียนมีทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมมีความคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลรวมทั้งมีความสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี บรรยากาศในการเรียนเป็นบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียน

ได้คิดค้นและสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเองรู้จักแสวงหาคำตอบจากคำถามเพื่อค้นหาความคิดรวบยอดโดยครูเป็นผู้ทำหน้าที่คอยกระตุ้นส่งเสริมและจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้กับนักเรียนรวมทั้งการจัดการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย

2) ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธินิยมเชิงสังคม (Social-cognitive learning theory)

แบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน นุชลี อุภัย, 2556 : 140) ผู้พัฒนาทฤษฎีการเรียนรู้พุทธินิยมเชิงสังคม (Social-Cognitive Learning Theory) อธิบายว่า มนุษย์เรียนรู้การแสดงผลพฤติกรรมใหม่ผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น หรือตัวแบบ (Model) และผลที่ตามมาของพฤติกรรมซึ่งเป็นสารสนเทศที่นำมาใช้ในการพิจารณาว่าพฤติกรรมอันใดได้รับการยอมรับให้ปฏิบัติบุคคลก็จะใช้เป็นแนวทางสำหรับการแสดงผลพฤติกรรมใหม่ของตนต่อไป องค์ประกอบของทฤษฎีการเรียนรู้ทางพุทธินิยมเชิงสังคมประกอบด้วย

1) พฤติกรรมตัวแบบ สามารถแบ่งตัวแบบได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1) ตัวแบบที่มีชีวิต (A Live Model) หมายถึง บุคคลและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก เช่น พ่อ แม่ เพื่อน ครู และพฤติกรรมที่บุคคลเหล่านี้แสดงหรือปฏิบัติ

1.2) ตัวแบบที่เป็นคำพูด (A Verbal Instruction Model) หมายถึง คำพูด คำสอน ซึ่งรวมถึงการบรรยายหรือพรรณนาพฤติกรรมที่เป็นตัวแบบ เช่น พฤติกรรมของความกตัญญู พฤติกรรมของความกล้าหาญ เสียสละ เป็นต้น

1.3) ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (A Symbolic Model) หมายถึง ตัวแบบที่เป็นได้ทั้งลักษณะที่เป็นจริงและที่ปรากฏในนิทาน ภาพยนตร์ การ์ตูน รายการโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ เป็นต้น

2) การเสริมแรงให้กับผลที่ตามมาของพฤติกรรมตัวแบบ ทฤษฎีนี้มีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบปฏิบัติการตรงผลที่ตามมาของพฤติกรรมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ พฤติกรรมของตัวแบบที่ผู้เรียนสังเกตที่ได้รับการเสริมแรง ผู้เรียนจะมีปฏิกิริยาตอบสนองทางบวกต่อพฤติกรรมนั้น เมื่อผู้เรียนแสดงผลพฤติกรรมของตัวแบบได้ตามมาตรฐานที่ผู้เรียนกำหนดขึ้นจนเสมือนเป็นพฤติกรรมของตัวเองได้ ผู้เรียนจะมีความพอใจ หรือภูมิใจซึ่งเท่ากับเป็นการเสริมแรงหรือให้รางวัลกับตัวเอง

3) กระบวนการทางปัญญาซึ่งเป็นกระบวนการภายในของผู้เรียน มีบทบาทสำคัญในการประมวลผลสารสนเทศที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งขึ้นกับความสามารถของผู้เรียนในการรับรู้ เข้ารหัสข้อมูล และสะสมประสบการณ์ในรูปของสัญลักษณ์และสิ่งที่เป็นตัวแทนของพฤติกรรม เพื่อเก็บไว้ในความทรงจำและนำมาใช้ในอนาคต สารสนเทศเหล่านี้จะใช้ในการปรับพฤติกรรมของผู้เรียน กระบวนการนี้ต้องอาศัยปัจจัย 4 ประการ คือ ความใส่ใจ (Attention) จึงจะเกิดการสังเกตพฤติกรรมได้เป็นอย่างดี การจดจำพฤติกรรม (Retention) เป็นการรับรู้และสะสมประสบการณ์ของพฤติกรรมตัวแบบที่ได้จากการสังเกตและดึงประสบการณ์มาใช้ในภายหลัง การแสดงผลพฤติกรรมให้เหมือนตัวแบบ (Reproduction) เป็นการนำพฤติกรรมที่สังเกตและเก็บไว้ออกมาปฏิบัติการฝึกปฏิบัติพฤติกรรมบ่อยๆจะช่วยพัฒนาและปรับปรุงทักษะของการแสดงผลพฤติกรรมนั้น และการจูงใจ (Motivation) เป็นการส่งเสริมการเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นตัวแบบโดยสร้างความคาดหวังผลทางบวกที่จะตามมา

4) การกำกับตนเอง (Self Regulation) เป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมและกำกับการเรียนรู้ของตนเอง มาจากความเข้าใจถึงผลที่เกิดตามมาของพฤติกรรม ถ้าผลที่ตามมาคือรางวัล ผู้เรียนจะมีความพอใจพฤติกรรมของตนเอง ถ้าผลที่ตามมาคือการลงโทษผู้เรียนจะไม่พอใจ พฤติกรรมทั้งสองประการนี้มีผลต่อการตั้งเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรม ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้สูงและสามารถทำได้ตามเกณฑ์ก็จะเกิดการเสริมแรงในตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ แบบดูราเชื่อว่า การเรียนรู้โดยการสังเกตเกิดขึ้นในชั้นการจดจำพฤติกรรมและชั้นการแสดงให้เหมือนตัวแบบ ครูที่เข้าใจเรื่องแรงจูงใจ ควรสร้างสถานการณ์ในห้องเรียนที่นักเรียนสามารถประเมินพฤติกรรมของตนเองได้ โดยตั้งเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์สูง แต่อยู่ในวิสัยที่ผู้เรียนสามารถทำได้ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จอันจะเป็นการเสริมแรงให้กับตัวของผู้เรียนเองและเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ต่อไป

5) การรับรู้ศักยภาพของตนเอง (Self-Efficacy) การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล บุคคล 2 คน ที่รับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกันจะมีการแสดงออกในคุณภาพของพฤติกรรมแตกต่างกันแม้ว่าจะมีความสามารถไม่ต่างกัน แบบดูราเชื่อว่าความสามารถของบุคคลไม่ตายตัวแต่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองทำได้ 4 วิธี ได้แก่

5.1) การทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experience) เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองเพราะเป็นประสบการณ์ตรงความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลที่รู้ว่าตนเองมีความสามารถจะไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ

5.2) การใช้ตัวแบบ (Modeling Variable) การใช้ตัวแบบที่ส่งผลต่อความรู้สึกของบุคคลว่าเขามีความสามารถที่จะทำได้

5.3) การใช้คำพูดชักจูง (Social Presentation) ใช้การบอกว่าผู้เรียนมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จ วิธีนี้ไม่ค่อยจะได้ผลนักควรใช้ร่วมกับวิธีที่ทำให้ผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จ

5.4) ใช้การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional State) การกระตุ้นทางอารมณ์มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง แต่การกระตุ้นที่รุนแรงอาจทำให้การกระทำไม่ค่อยได้ผลดี เช่น การถูกข่มขู่ ความวิตกกังวล ความเครียด มีผลให้การแสดงพฤติกรรมไม่ได้ผลตามที่คาดหวัง ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธินิยมเชิงสังคมของแบนดูรา สรุปเป็นหลักการได้ดังนี้

5.4.1) มนุษย์สามารถเรียนรู้ผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นหรือตัวแบบ

5.4.2) กระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียนและการตัดสินใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้

5.4.3) ความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมที่เป็นตัวแบบมีผลต่อการเรียนรู้

5.4.4 องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ ได้แก่ ตัวแบบทางพฤติกรรม การเสริมแรง ให้กับการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ กระบวนการทางปัญญาของผู้เรียนในการเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นตัวแบบ

5.4.5 ทฤษฎีของเบนจามินธอร์นาอธิบายเพียงเรื่องการเรียนรู้การเรียนรู้ไม่ได้หมายความว่า จะ มีผลถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การประยุกต์สู่การสอน

- 1) ใช้ตัวแบบเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้เรียนในการพัฒนาทั้งทางด้านทักษะทางกาย และทักษะทางปัญญารวมไปถึงการพัฒนาทักษะทางภาษา โดยวิเคราะห์ตัวแบบให้เหมาะสมกับการพัฒนาผล การเรียนรู้ที่ต้องการ
- 2) นำเสนอตัวแบบด้วยสื่อและวิธีการต่างๆ ให้ผู้เรียนได้จดจำซ้ำย้ำทวนพฤติกรรมของตัวแบบ
- 3) ใช้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนได้เกี่ยวข้องกับตัวแบบ
- 4) พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการรับรู้ตนเองว่ามีศักยภาพที่จะทำได้ตามตัวแบบ
- 5) ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบที่กำหนดได้

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลเรียนรู้การแสดงพฤติกรรมใหม่ผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น พิจารณาว่าพฤติกรรม อันใดได้รับการยอมรับให้ปฏิบัติ บุคคลก็จะใช้เป็นแนวทางสำหรับการแสดงพฤติกรรม ใหม่ของตน ซึ่งมีองค์ประกอบคือ พฤติกรรมตัวแบบ การเสริมแรงให้กับผลที่ตามมาของพฤติกรรมตัวแบบ กระบวนการทางปัญญาซึ่งเป็นกระบวนการภายในของผู้เรียน การกำกับตนเอง การรับรู้ศักยภาพของตนเอง

3.4 การวัดแบบการสอนของอาจารย์

คูบุญ ศกุนตนา (2552) ได้ศึกษาเรื่องผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียน แบบการสอน ที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน วัดแบบการสอนของครูโดยใช้แบบวัดที่แปลมาจากแบบวัดการสอน ตามแนวคิดของ Graha (1975) มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด (5) ถึง ไม่จริง เลย (1) แบบสอบถามมีจำนวน 40 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .840

นันทนา น้ำฝนและคณะ. (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการรูปแบบการสอนในการเรียนพยาบาล และความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาเอกชน แบบสอบถามความต้องการ รูปแบบการสอนในการเรียนพยาบาล คณะผู้วิจัยพัฒนามาจากเครื่องมือศึกษารูปแบบการสอนของ กราชา-ไรช์แมน (Grasha-Reichmann) (Teaching Styles Inventory) (Grasha, 1996) แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.866

จากการวัดแบบการสอนของอาจารย์ข้างต้น สรุปได้ว่า แบบการสอนของอาจารย์วัดได้โดยใช้ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษา จึงวัดแบบการสอนของอาจารย์โดยใช้แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ ซึ่งผู้ศึกษานำแบบสอบถามของ คูบุญ ศกุนตนา (2552) และ นันทนา น้ำฝน และคณะ. (2552) มาปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับ กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด (5) ถึง ไม่จริงเลย (1)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน

4.1 เพศกับความสุขในการเรียน

คู่บุญ ศกุนตนาถ (2552) ได้ศึกษาเรื่องผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียน แบบการสอน ที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนเพศหญิง มีความสุขมากกว่านักเรียนเพศชาย

อโณทัย ธีระทีป (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิง มีความสุขมากกว่านิสิตเพศชาย

วุฒินันท์ เรื่องเอี่ยม (2550) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนและผลการเรียน ระหว่างนิสิตปริญญาตรี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทย์และสายศิลปศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตเพศหญิงมีความสุขในการเรียนมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กานต์ฤทัย ชลวิทย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์แบบการเรียน ความสุขในการเรียน และทักษะ การเรียนเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนเพศหญิงมีความสุขในการเรียนมากกว่านักเรียนเพศชาย

จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้เรียนที่มีเพศที่ต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน สำหรับการ ศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจนำตัวแปรเพศมาทำการศึกษาค้นคว้า โดยตั้งสมมติฐานว่านักศึกษาที่มี เพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสุขในการเรียน

คู่บุญ ศกุนตนาถ (2552) ได้ศึกษาเรื่องผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียน แบบการสอน ที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยแตกต่างกันจะมีการรับรู้แบบการเรียนของตนเองแตกต่างกันไป

อโณทัย ธีระทีป (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัย บูรพา ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากันและนิสัยในการเรียนแตกต่างกัน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

วุฒินันท์ เรื่องเอี่ยม (2550) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนและผลการเรียน ระหว่างนิสิตปริญญาตรี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทย์และสายศิลปศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุข ในการเรียนไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยข้างต้น ไม่อาจสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน หรือไม่ สำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษาสนใจตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นว่า

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจเกิดจากมีความสุขในการเรียนที่แตกต่างกัน ดังที่ เซลิกแมน (Seligman, 2011 อ้างถึงใน นันทิชาติ สกกุลพงศ์, 2565 : 32) กล่าวว่า การรับรู้ความสำเร็จที่เกิดขึ้นตามที่บุคคลตั้งเป้าหมายเอาไว้ แม้ความสำเร็จนั้นจะเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ก็สามารถทำให้บุคคลเกิดความสุขได้ ทั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของความสำเร็จด้านการเรียน ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามเป้าหมายที่วางไว้ ก็อาจจะรับรู้ว่าคุณประสบความสำเร็จ ส่งผลให้มีความสุขในการเรียนมากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งรับรู้ว่าคุณไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงนำตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาทำการศึกษ โดยตั้งสมมติฐานว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน

4.3 แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียน

ทัศนีย์ หนูนาค (2553) ได้ศึกษาเรื่องผลของความสอดคล้องของแบบการเรียนกับแบบการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา มีความสุขของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละสาขาในกลุ่มที่มีแบบการเรียนสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับแบบการสอนของครู ไม่แตกต่างกัน

คู่บุญ ศกุนตนา (2552) ได้ศึกษาเรื่องผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียน แบบการสอนที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า แบบการสอนของอาจารย์ไม่มีความสอดคล้องกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาพบงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ งานวิจัยของ มารุต พัฒนา (2546 อ้างถึงใน อโณทัย ธีระทีป, 2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คุณลักษณะของครูผู้สอนส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ ยุวดี ชูจิตต์ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ พบว่า ปัจจัยด้านผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของนักศึกษามากที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .593

จากงานวิจัยข้างต้น ไม่อาจสรุปได้ว่า แบบการสอนของอาจารย์มีความเกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียน สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาสนใจตัวแปรแบบการสอนของอาจารย์ เนื่องจากอาจารย์เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักศึกษา สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกอยากที่จะเรียนรู้หรือสนใจกับการเรียนได้ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงนำตัวแปรแบบการสอนของอาจารย์มาทำการศึกษา โดยตั้งสมมติฐานว่าแบบการสอนของอาจารย์ซึ่งแบ่งเป็น แบบผู้เชี่ยวชาญ แบบผู้มีระเบียบแบบแผน แบบผู้เป็นตัวอย่าง แบบผู้อำนวยความสะดวก และแบบผู้ให้อิสระ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า เรื่องแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 5,887 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 360 คน ได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเคจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2552 : 95 - 96) และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2552 : 105 - 106) จากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสุขในการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์

2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ได้แก่ เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 3-1 ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล	
คำชี้แจง	โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความ หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงของนักศึกษา
(0) เพศ	☐ ชาย ☐ หญิง
(00) เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA.)	☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 0.01 – 2.50 ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00 ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 3.50 ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.51 – 4.00

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 แบบสอบถามความสุขในการเรียนและแบบสอบถามการสอนของอาจารย์

ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามความสุขในการเรียนและแบบสอบถามการสอนของอาจารย์ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนและแบบสอบถามการสอนของอาจารย์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) กำหนดนิยามปฏิบัติการของความสุขในการเรียน และสร้างแบบสอบถามความสุขในการเรียนที่ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แบบสอบถามความสุขในการเรียน จำนวน 24 ข้อ

3) กำหนดนิยามปฏิบัติการของแบบการสอนของอาจารย์ และสร้างแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์โดยศึกษาจากงานวิจัยของ นันทนา น้าฝน และคณะ (2552) และคูปัญญ ศกุนตนาค (2552) ซึ่งแปลและเรียบเรียงมาจากแบบการสอนของกรasha (Grasha, 1996, 1975) นำมาปรับปรุงภาษาในแต่ละข้อคำถามให้เหมาะกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็นดังนี้

3.1) แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) จำนวน 8 ข้อ

3.2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) จำนวน 8 ข้อ

3.3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) จำนวน 8 ข้อ

3.4) แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style) จำนวน 8 ข้อ

3.5) แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) จำนวน 8 ข้อ

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในข้อ 2 และข้อ 3 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการงานพิเศษ เพื่อตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพิเศษในข้อที่ 4 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามที่นำมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละข้อ ความครอบคลุมและสอดคล้องตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนด จากนั้นจึงนำมาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 74) และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้ผลดังนี้

5.1) แบบสอบถามความสุขในการเรียน จำนวน 24 ข้อ

5.2) แบบสอบถามแบบสอบถามการสอนของอาจารย์ จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็นดังนี้

5.2.1) แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) จำนวน 8 ข้อ

5.2.2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) จำนวน 8 ข้อ

5.2.3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) จำนวน 8 ข้อ

5.2.4) แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style) จำนวน 8 ข้อ

5.2.5) แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) จำนวน 8 ข้อ

6) นำแบบสอบถามในข้อ 5 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพิเศษ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 51 ชุด แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ (Item-total Correlation) จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ (ค่า r_{xy}) คือมีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป (อ้างอิง ชูศรี วงศ์รัตน์. 2553, น. 74) ได้ผลดังนี้

6.1) แบบสอบถามความสุขในการเรียน จำนวน 24 ข้อ

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .332 ถึง .675 เลือกรวบรวมไว้ทั้งหมด จำนวน 24 ข้อ

6.2) แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ จำนวน 40 ข้อ

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .193 ถึง .754 คัดเลือกรวบรวมไว้ จำนวน 39 ข้อ

7) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 6 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

7.1) แบบสอบถามความสุขในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .904

7.2) แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .941

7.2.1) แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีจำนวน 8 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .859

7.2.2) แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผน ซึ่งมีจำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .778

7.2.3) แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวน 8 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .886

7.2.4) แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งมีจำนวน 8 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .911

7.2.5) แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระ ซึ่งมีจำนวน 8 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .833

8) จัดพิมพ์แบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ที่ได้จากข้อ 7 เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ตารางที่ 3-2 ตารางสรุปจำนวนข้อคำถามในแต่ละขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	จำนวนคำถามที่สร้างขึ้น	จำนวนคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC ≥ 0.5)	จำนวนคำถามที่ผ่านการทดลองใช้มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ ($r_{xy} \geq 0.2$)	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
ความสุขในการเรียน	24 ข้อ	24 ข้อ	24 ข้อ	.904
แบบการสอนของอาจารย์	40 ข้อ	40 ข้อ	39 ข้อ	.941

ตารางที่ 3-3 ตัวอย่างแบบสอบถามความสุขในการเรียน

แบบสอบถามความสุขในการเรียน						
ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
(0)	นักศึกษาชื่นชอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ					
(00)	นักศึกษารู้สึกดีใจที่ได้มาเรียนในมหาวิทยาลัย					

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามความสุขในการเรียน เป็นข้อความทางบวกทุกข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

กำหนดช่วงอันตรภาคชั้นจากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553: 23)

$$\text{ค่าอันตรภาคชั้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ค่าอันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{3}$$

$$= 1.33$$

ดังนั้น จะได้ระดับของความสุ ดังนี้

คะแนน 3.68 – 5.00 หมายถึง มีความสุขในระดับมาก

คะแนน 2.34 – 3.67 หมายถึง มีความสุขในระดับปานกลาง

คะแนน 1.00 – 2.33 หมายถึง มีความสุขในระดับน้อย

ตารางที่ 3-4 ตัวอย่างแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์

แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์						
ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
แบบการสอนแบบผู้เชี่ยวชาญ						
(0)	อาจารย์เน้นให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง หลักการ แนวคิด และทฤษฎี					
(00)	อาจารย์นำวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ กับนักศึกษามาใช้ในการสอน					
แบบการสอนแบบมีระเบียบแบบแผน						
(0)	อาจารย์กำหนดมาตรฐานชั้นสูงในการเรียน					
(00)	อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงตำหนิ เมื่อนักศึกษา มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
แบบผู้เป็นตัวอย่าง						
(0)	อาจารย์สอนและทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อช่วยให้นักศึกษา สามารถคิดเชื่อมโยงความรู้ในเนื้อหาที่สอน					
(00)	อาจารย์แสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาทำตาม					

ตัวอย่างแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ (ต่อ)

แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์						
ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
แบบผู้อำนวยความสะดวก						
(0)	อาจารย์ปรับเป้าหมายและวิธีการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ ที่หลากหลายของนักศึกษาแต่ละคน					
(00)	อาจารย์จัดสรรเวลาให้กับนักศึกษาในการคำปรึกษา เพื่อพัฒนางานของนักศึกษา ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม					
แบบผู้ให้อิสระ						
(0)	อาจารย์ตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการคิดและการทำงานอย่างอิสระ					
(00)	นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ เป็นข้อความทางบวกทุกข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์แต่ละแบบพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเป็นเกณฑ์ ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยรวมจากแบบการสอนของอาจารย์ในแบบใดสูงแสดงว่าได้รับการสอนในแบบนั้นมากกว่าแบบการสอนในแบบอื่น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เพื่อขอทำการศึกษาค้นคว้ากับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผ่านทางระบบออนไลน์ (Google Forms) โดยติดต่อ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า และขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ทำแบบสอบถามผ่านช่องทางการสื่อสารทางออนไลน์ จำนวน 383 ชุด

3.3 เมื่อได้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ พบว่าแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงได้นำแบบสอบถามไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียน

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สถิติพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปร เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบการสอนของอาจารย์ และความสุขในการเรียน ได้แก่

- 1) ความถี่ (Frequency)
- 2) ร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) สถิติ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for Independent Sample) สำหรับทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553 : 86-87) ในการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 1

สูตรที่ 1 Pooled Variance กรณีความแปรปรวนของสองกลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

สูตรที่ 2 Separated Variance กรณีความแปรปรวนของสองกลุ่มไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1}\right)^2}{(n_1-1)} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2}\right)^2}{(n_2-1)}}$$

2) สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA or F-test) สำหรับทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 88) ในการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 2

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

$$df = k-1 \text{ และ } N-k$$

3) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) สำหรับวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 88) ในการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 3 ถึง ข้อที่ 7

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 3 ตอน มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แบบการสอนของอาจารย์ และความสุขในการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาได้ใช้สัญลักษณ์ และคำย่อที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

n	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-test
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-test
df	หมายถึง	ชั้นความเป็นอิสระ
SS	หมายถึง	ผลรวมของผลต่างกำลังสอง (Sum of Square)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square)
p	หมายถึง	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
**	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความสุขในการเรียน และ แบบการสอนของอาจารย์
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4-1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	187	48.83
หญิง	196	51.17
รวม	383	100.00

จากตารางที่ 4-1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 51.17 และเป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 48.83

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 4-2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
คะแนนเฉลี่ยสะสม 0.01 – 2.50	45	11.75
คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00	87	22.72
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 3.50	133	34.72
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.51 – 4.00	118	30.81
รวม	383	100.00

จากตารางที่ 4-2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 3.50 จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.72 รองลงมา คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.51 – 4.00 จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.81 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.72 และคะแนนเฉลี่ยสะสม 0.01 – 2.50 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสุขในการเรียน และแบบการสอนของอาจารย์ ปรากฏดังตารางที่ 4-3 ตารางที่ 4-4

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสุขในการเรียน จำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสุขในการเรียน จำแนกเป็นรายข้อ

ความสุขในการเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. นักศึกษาชื่นชอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ	3.91	.91	มาก
2. นักศึกษารู้สึกดีใจที่ได้มาเรียนในมหาวิทยาลัย	4.10	.94	มาก
3. นักศึกษาไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน	3.52	1.02	ปานกลาง
4. นักศึกษารู้สึกภูมิใจเมื่อได้บอกกับผู้อื่นว่ากำลังเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย	4.01	.99	มาก
5. นักศึกษารู้สึกสนุกกับการเรียน	3.80	.98	มาก
6. นักศึกษารู้สึกสนุกสนานเมื่อได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียน	3.88	.96	มาก
7. นักศึกษากระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย	3.89	.94	มาก
8. นักศึกษาสนุกที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในชั้นเรียน	4.09	.89	มาก
9. นักศึกษาร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน	3.96	.94	มาก
10. นักศึกษารู้สึกว่ารายวิชาที่เรียนกระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์	3.97	.91	มาก
11. รายวิชาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา	4.10	.90	มาก
12. นักศึกษารู้สึกว่าเนื้อหาของแต่ละรายวิชามีความน่าสนใจ	3.91	.93	มาก
13. ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาที่เรียน ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการประกอบอาชีพ	4.08	.87	มาก
14. นักศึกษามีความสุขที่ได้เรียนร่วมกับเพื่อน ๆ	4.25	.88	มาก
15. เพื่อนร่วมชั้นเรียนห่วงใยและใส่ใจความรู้สึกของนักศึกษา	4.08	.90	มาก
16. เพื่อนร่วมชั้นเรียนทำให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่นใจ	4.07	.92	มาก
17. เพื่อนร่วมชั้นเรียนคอยให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาเมื่อนักศึกษานักศึกษาต้องการ	4.17	.88	มาก

ตารางที่ 4-3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสุขในการเรียน จำแนกเป็นรายข้อ (ต่อ)

ความสุขในการเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
18. นักศึกษารู้สึกพอใจที่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน	4.17	.87	มาก
19. นักศึกษารู้สึกประทับใจต่อความตั้งใจในการสอนของอาจารย์	4.01	.90	มาก
20. นักศึกษารู้สึกดีหรือพอใจที่ได้เรียนกับอาจารย์	4.04	.88	มาก
21. นักศึกษารู้สึกว่างานที่อาจารย์มอบหมายให้ทำ ช่วยให้นักศึกษาได้เข้าใจในเนื้อหาของรายวิชามากยิ่งขึ้น	3.86	.95	มาก
22. เมื่อนักศึกษาไม่เข้าใจในเนื้อหาของรายวิชานักศึกษากล้าที่จะถามอาจารย์	3.85	.97	มาก
23. อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา	4.01	.90	มาก
24. นักศึกษารู้สึกว่าบรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียด	3.84	1.01	มาก
รวม	3.98	.68	มาก

จากตารางที่ 4-3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสุขในการเรียน จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ความสุขในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 24 ข้อ ข้อคำถามส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.52 – 4.25 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .87 – 1.01 เมื่อพิจารณาความสุขในการเรียนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 แสดงว่านักศึกษาความสุขในการเรียนมาก โดยข้อที่ 14 นักศึกษามีความสุขที่ได้เรียนร่วมกับเพื่อน ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.25) และข้อที่ นักศึกษาไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.52)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ จำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ จำแนกเป็นรายข้อ

แบบการสอนของอาจารย์	$\bar{X}$	SD	ระดับ
แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style)			
1. อาจารย์เน้นให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง หลักการ แนวคิด และทฤษฎี	4.04	.87	มาก
2. อาจารย์นำวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับนักศึกษามาใช้ในการสอน	4.02	.90	มาก
3. อาจารย์เน้นเนื้อหาสาระที่ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจ และมีมุมมองในประเด็นต่าง ๆ กว้างขวางขึ้น	4.02	.90	มาก

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ จำแนกเป็นรายข้อ (ต่อ)

แบบการสอนของอาจารย์	$\bar{x}$	SD	ระดับ
4. อาจารย์เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความสามารถเพียงพอที่จะ นำไปใช้ทำงานในอนาคต	4.05	.90	มาก
5. อาจารย์ใช้การบรรยายเป็นหลักในการสอนแต่ละครั้ง	4.01	.85	มาก
6. อาจารย์ใช้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนมาแก้ปัญหาการ ขัดแย้งในเนื้อหาการเรียน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ข้อสรุปที่ ถูกต้องตรงกัน	3.97	.87	มาก
7. อาจารย์เป็นเสมือนคลังปัญญา ความรู้ ที่สามารถถ่ายทอด ทั้งข้อเท็จจริง หลักการ และแนวคิดทฤษฎี เมื่อนักศึกษาต้องการ	4.02	.93	มาก
8. อาจารย์สอนเนื้อหาสาระ ในรายวิชาจนครบเวลาเรียนที่ กำหนดไว้	3.98	.92	มาก
รวมแบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert style)	4.01	.76	มาก
แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style)			
9. อาจารย์กำหนดมาตรฐานขั้นสูงในการเรียน	3.81	.97	มาก
10. อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงตำหนิ เมื่อนักศึกษามี พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	3.68	1.03	มาก
11. อาจารย์มีมาตรฐานและความคาดหวังที่สูง เคร่งครัด และเข้มงวด	3.68	1.53	มาก
12. อาจารย์เป็นผู้กำหนดว่านักศึกษาควรเรียนอะไรและ เรียนอย่างไร	3.73	1.04	มาก
13. อาจารย์มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อช่วยให้การเรียนของ นักศึกษาประสบความสำเร็จ	3.96	.91	มาก
14. อาจารย์กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการ เรียนรู้ของนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน และสอนให้บรรลุ ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4.04	.86	มาก
15. อาจารย์ใช้มาตรฐานและความคาดหวังของตนเองเป็น เครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดวินัยในการเรียน	3.86	.95	มาก
รวมแบบผู้มีระเบียบแบบแผน (formal Authority Style)	3.82	.77	มาก

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ จำแนกเป็นรายชื่อ (ต่อ)

แบบการสอนของอาจารย์	$\bar{x}$	SD	ระดับ
แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style)			
16. อาจารย์สอนและทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถคิดเชื่อมโยงความรู้ในเนื้อหาที่สอน	3.99	.92	มาก
17. อาจารย์แสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาทำตาม	4.01	.90	มาก
18. อาจารย์สอนให้นักศึกษาเห็นว่าควรจะทำอะไรและทำอย่างไร จึงจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่เรียน	4.03	.87	มาก
19. อาจารย์ยกตัวอย่างจากประสบการณ์ของตนเอง มาประกอบเนื้อหาที่สอน เพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจ ประเด็นที่เรียนเพิ่มมากขึ้น	4.03	.90	มาก
20. อาจารย์แสดงให้เห็นว่ามีแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ อีกมากมายที่นักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหา บางอย่าง	4.05	.91	มาก
21. อาจารย์แจ้งให้นักศึกษาทราบด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับพฤติกรรมและการทำงานของนักศึกษา	4.00	.93	มาก
22. หลังจากที่นักศึกษาเรียนกับอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่ มีแนวคิดคล้ายตามเนื้อหาที่อาจารย์สอน	3.94	.91	มาก
23. อาจารย์ให้การดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการคิดและพฤติกรรม เสมือนเป็นโค้ชผู้ฝึกซ้อม	4.01	.94	มาก
รวมแบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style)	4.00	.78	มาก
แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style)			
24. อาจารย์ปรับเป้าหมายและวิธีการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักศึกษาแต่ละคน	3.92	.94	มาก
25. อาจารย์จัดสรรเวลาให้กับนักศึกษาในการคำปรึกษา เพื่อพัฒนางานของนักศึกษา ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม	3.98	.95	มาก
26. อาจารย์ใช้การอภิปรายกลุ่มเพื่อช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาการคิดเชิงวิจารณ์ญาณ	3.97	.96	มาก

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ จำแนกเป็นรายข้อ (ต่อ)

แบบการสอนของอาจารย์	$\bar{X}$	SD	ระดับ
27. อาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการทำงาน ในรายวิชา โดยการตั้งคำถาม การวิเคราะห์หาทางเลือก และการแนะนำทางเลือกที่เหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ	4.02	.91	มาก
28. อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนกระตุ้นให้ นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่ม และมีความรับผิดชอบ ต่อการเรียนรู้ของตนเอง	4.02	.91	มาก
29. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นว่าจะ ให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนอย่างไรในรายวิชาที่เรียน	4.02	.92	มาก
30. นักศึกษาสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ได้เอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชา	3.87	.99	มาก
31. อาจารย์ให้การช่วยเหลือและกระตุ้นนักศึกษาเป็น รายบุคคล เพื่อช่วยให้นักศึกษาเรียนได้ดีขึ้น	3.90	1.00	มาก
รวมแบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style)	3.96	.82	มาก
แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style)			
32. นักศึกษาสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชา ได้ด้วยตนเอง โดยอาจารย์จะให้การแนะนำหรือ ช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย	3.94	.91	มาก
33. อาจารย์จัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษา รู้จักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.93	.96	มาก
34. นักศึกษาสามารถออกแบบวิธีการเรียนรู้ในรายวิชาได้ ด้วยตนเอง	3.86	1.01	มาก
35. อาจารย์ตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถใน การคิดและการทำงานอย่างอิสระ	3.97	.91	มาก
36. นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียน การสอนในชั้นเรียน	3.96	.93	มาก
37. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษากำหนดเวลาในการ ส่งงานด้วยตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม	3.82	1.03	มาก
38. อาจารย์ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายกับการ เป็นผู้จัดการงานกลุ่ม โดยมอบหมายงานและความ รับผิดชอบให้แก่นักศึกษาไปทำ	3.95	.95	มาก

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ จำแนกเป็นรายชื่อ (ต่อ)

แบบการสอนของอาจารย์	$\bar{X}$	SD	ระดับ
39. อาจารย์เป็นแหล่งความรู้ ที่นักศึกษาสามารถซักถามได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการความช่วยเหลือ	4.04	.92	มาก
รวมแบบผู้ให้อิสระ (Delegator style)	3.93	.81	มาก

จากตารางที่ 4-4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ทั้ง 5 แบบ ดังนี้

1) แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.97-4.05) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .85-.93 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 4 อาจารย์เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความสามารถเพียงพอที่จะนำไปใช้ทำงานในอนาคต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.05) และข้อที่ 6 อาจารย์ใช้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนมาแก้ปัญหาการขัดแย้งในเนื้อหาการเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้ข้อสรุปที่ถูกต้องตรงกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.97) เมื่อพิจารณาแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 แสดงว่า นักศึกษารับรู้ว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้เชี่ยวชาญในระดับมาก

2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.68-4.04) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .86-1.53 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 14 อาจารย์กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ของนักศึกษาไว้อย่างชัดเจนและสอนให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.04) และข้อที่ 10 อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงตำหนิ เมื่อนักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ข้อที่ 11 อาจารย์มีมาตรฐานและความคาดหวังที่สูง เคร่งครัดและเข้มงวด กับข้อที่อาจารย์ใช้มาตรฐานและความคาดหวังของตนเองเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดวินัยในการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.68) เมื่อพิจารณาแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผนโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 แสดงว่า นักศึกษารับรู้ว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้มีระเบียบแบบแผนในระดับมาก

3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.94-4.05) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .87-.94 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 20 อาจารย์แสดงให้เห็นว่ามีแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ อีกมากมายที่นักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาบางอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.05) และข้อที่ 22 หลังจากที่นักศึกษาเรียนกับอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีแนวคิดคล้ายตามเนื้อหาที่อาจารย์สอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.94) เมื่อพิจารณาแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่างโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 แสดงว่า นักศึกษารับรู้ว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้เป็นตัวอย่างในระดับมาก

4) แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style) จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.87-4.02) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .91-1.00 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่

27 อาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการทำงานในรายวิชา โดยการตั้งคำถาม การวิเคราะห์หาทางเลือก และการแนะนำทางเลือกที่เหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ข้อที่ 28 อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง กับข้อที่ 29 อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นว่าจะให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนอย่างไรในรายวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.02) และข้อที่ 30 นักศึกษาสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ได้เอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.87) เมื่อพิจารณาแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยการความสะดวกโดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 แสดงว่า นักศึกษารับรู้ว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้อำนวยการความสะดวกในระดับมาก

5) แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.82-4.04) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .91-1.03 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 39 อาจารย์เป็นแหล่งความรู้ที่นักศึกษาสามารถซักถามได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการความช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.04) และข้อที่ 37 อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษากำหนดเวลาในการส่งงานด้วยตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.82) เมื่อพิจารณาแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 แสดงว่า นักศึกษารับรู้ว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้ให้อิสระในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ทั้ง 5 แบบ พบว่า แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.01 รองลงมาเป็นแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator Style) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนที่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามเพศปรากฏดังตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	SD	df	t	P
ชาย	187	4.00	.63	381	.446	.656
หญิง	196	3.97	.73			
รวม	383					

จากตารางที่ 4-5 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏดังตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4-6 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.294	3	.431	.935	.424
ภายในกลุ่ม	174.774	379	.461		
รวม	176.068	382			

จากตารางที่ 4-6 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4-7 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

ตัวแปร	ความสุขในการเรียน
แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญ	.775**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-7 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน พบว่า แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .775 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 4-8

สะดวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .757 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 7 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระความสะดวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 4-11

ตารางที่ 4-11 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

ตัวแปร	ความสุขในการเรียน
แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระ	.747**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4-11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน พบว่า แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .747 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบการสอนของอาจารย์ทั้ง 5 แบบ กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา พบว่า แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .775 รองลงมาเป็นแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator Style) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .757 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .754 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระ (Delegator Style) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .747 และแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .639 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต มีการสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

- 1.1 เพื่อศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 1.2 เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

2. สมมติฐานของการค้นคว้า

- 2.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน
- 2.2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน
- 2.3 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 2.4 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 2.5 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่างมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 2.6 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 2.7 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 5,887 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2564)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่กำลังศึกษาอยู่ปีการศึกษา 2564 จำนวน 383 คน ได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเคจซีและ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2552 : 95 - 96) และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างในแบบสะดวก (Convenience) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2552 : 105 - 106) จากประชากรทั้งหมด

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

3.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) เพศ แบ่งเป็น
  - 1.1) เพศชาย
  - 1.2) เพศหญิง
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น
  - 2.1) คะแนนเฉลี่ยสะสม 0.01 – 2.50
  - 2.2) คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00
  - 2.3) คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 3.50
  - 2.4) คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.51 – 4.00
- 3) แบบการสอนของอาจารย์ แบ่งเป็น
  - 3.1) แบบผู้เชี่ยวชาญ
  - 3.2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน
  - 3.3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง
  - 3.4) แบบผู้อำนวยความสะดวก
  - 3.5) แบบผู้ให้อิสระ

3.3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสุขในการเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสุขในการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์

5. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้ผลดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 51.17 และเป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 48.83

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.01 – 3.50 จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.72 รองลงมาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.51 – 4.00 จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.81 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.51 – 3.00 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.72 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 0.01 – 2.50 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 ตามลำดับ

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แบบการสอนของอาจารย์ และความสุขในการเรียน

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบการสอนของอาจารย์ทั้ง 5 แบบ ดังนี้

1) แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert style) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แบบการสอนของแบบผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.97-4.05) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .85-.93 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 4 อาจารย์เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความสามารถเพียงพอที่จะนำไปใช้ทำงานในอนาคต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.05) และข้อที่ 6 อาจารย์ใช้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนมาแก้ปัญหาการขัดแย้งในเนื้อหาการเรียน เพื่อให้ นักศึกษาได้ข้อสรุปที่ถูกต้องตรงกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.97) เมื่อพิจารณาแบบการสอนแบบผู้เชี่ยวชาญ โดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 จากระดับคะแนนเต็ม 5 แสดงว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก

2) แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (formal authority style) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แบบการสอนของแบบผู้มีระเบียบแบบแผน ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.68-4.04) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .86-1.53 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 14 อาจารย์กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ของนักศึกษาไว้อย่างชัดเจนและสอนให้บรรลุตามเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.04) และข้อที่ 10 อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงตำหนิ เมื่อนักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ข้อที่ 11 อาจารย์ มีมาตรฐานและความคาดหวังที่สูง เคร่งครัดและเข้มงวด กับข้อที่อาจารย์ใช้มาตรฐานและความคาดหวังของตนเองเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดวินัยในการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.68) เมื่อพิจารณาแบบการสอนแบบผู้มีระเบียบแบบแผนโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 จากระดับคะแนนเต็ม 5 แสดงว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้มีระเบียบแบบแผนอยู่ในระดับมาก

3) แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal model style) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แบบการสอนของแบบผู้เป็นตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.94-4.05) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .87-.94 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 20 อาจารย์แสดงให้เห็นว่ามี

แนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ อีกมากมายที่นักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาบางอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.05) และข้อที่ 22 หลังจากที่นักศึกษาเรียนกับอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีแนวคิดคล้ายตามเนื้อหาที่อาจารย์สอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.94) เมื่อพิจารณาแบบการสอนแบบผู้เป็นตัวอย่าง โดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 จากระดับคะแนนเต็ม 5 แสดงว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้เป็นตัวอย่างอยู่ในระดับมาก

4) แบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator style) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แบบการสอนของแบบผู้อำนวยความสะดวกซึ่งประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.87-4.02) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 91-.1.00 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 27 อาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการทำงานในรายวิชา โดยการตั้งคำถาม การวิเคราะห์หาทางเลือก และการแนะนำทางเลือกที่เหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ข้อที่ 28 อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง กับข้อที่ 29 อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นว่าจะให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนอย่างไรในรายวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.02) และข้อที่ 30 นักศึกษาสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ได้เอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.87) เมื่อพิจารณาแบบการสอนแบบผู้อำนวยความสะดวก โดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 จากระดับคะแนนเต็ม 5 แสดงว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้อำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก

5) แบบผู้ให้อิสระ (Delegator style) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แบบการสอนของแบบผู้ให้อิสระ ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.82-4.04) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .91-1.03 โดยพบว่าค่าเฉลี่ย ข้อที่ 39 อาจารย์เป็นแหล่งความรู้ ที่นักศึกษาสามารถซักถามได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการความช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.04) และข้อที่ 37 อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษากำหนดเวลาในการส่งงานด้วยตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.82) เมื่อพิจารณาแบบการสอนแบบผู้ให้อิสระ โดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 จากระดับคะแนนเต็ม 5 แสดงว่าอาจารย์ใช้แบบการสอนแบบผู้ให้อิสระอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสุขในการเรียน จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ความสุขในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 24 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.52 – 4.25) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .87 – 1.01 โดยข้อที่ 14 นักศึกษามีความสุขที่ได้เรียนร่วมกับเพื่อน ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.25) และข้อที่นักศึกษาไม่รู้สึkBื่อหน่ายกับการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.52) เมื่อพิจารณาความสุขในการเรียนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 จากระดับคะแนนเต็ม 5 แสดงว่านักศึกษามีความสุขในการเรียนมาก

5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

5.3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.3 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .775 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.4 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .639 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.5 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .754 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.6 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .757 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.7 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .747 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง แบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

6.1 นักศึกษามีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 จากระดับคะแนนเต็ม 5 สอดคล้องกับการศึกษาของ กานต์ฤทัย ชลวิทย์ (2553) เรื่องการวิเคราะห์แบบการเรียน ความสุขในการเรียน และทักษะการเรียนเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 87.69) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ธีรณชน ใจบุญตัน และคณะ (2561) เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า นักศึกษามีความสุขในการเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 จากระดับคะแนนเต็ม 5

การที่นักศึกษามีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากนักศึกษาเป็นผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่บ่มเพาะวิชาความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษาได้นำองค์ความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต นักศึกษาจึงเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียนและสนใจเรียนรู้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยและคณะวิชามีกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักศึกษา โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทั้งภายในและภายนอกคณะวิชา นักศึกษาจึงได้เรียนรู้ร่วมกัน ได้ช่วยเหลือกันและกัน สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน จนเกิดความพึงพอใจ และนำไปสู่การมีความสุขในการเรียน ดังที่ กิตติวดี บุญชู (Boonsue, K., 1997 อ้างถึงใน ธนพล บรรดาศักดิ์ กนกอร

ชาวเวียง และนฤมล จันทระเกษม, 2560 : 361) กล่าวว่า ผู้เรียนที่เห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน จะทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนและสนใจในการเรียนรู้ และการดำรงรักษั้มิตรจิต (Friendship) ซึ่งเป็นการยอมรับฟังกันและกันนั้น ผู้เรียนจะช่วยกันคิดช่วยกันทำ เห็นความสำคัญของกันและกัน สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ให้กำลังใจกันและกัน พฤติกรรมเหล่านี้ย่อมนำไปสู่ความสำเร็จและก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

6.2 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อโณทัย ธีระทีป (2561) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงมีความสุขมากกว่านิสิตเพศชาย และการศึกษาของ คู่บุญ ศกุนตนาค (2552) เรื่องผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียน แบบการสอนที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนเพศหญิงมีความสุขมากกว่านักเรียนเพศชาย

การที่ผลการศึกษารั้งนี้พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องจากนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงต่างอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน อันนำไปสู่สภาพอารมณ์ความรู้สึกที่คล้ายกัน ดังที่ ประณต เค้าฉิม (2549, อ้างถึงใน รุ่งอโณทัย บุญประเสริฐ, 2559 : 50) ที่กล่าวถึงวัยรุ่นว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อที่จะบรรลุวุฒิภาวะทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา วัยรุ่นจึงเป็นช่วงเวลาที่เด็กกำลังเรียนรู้และทดลองบทบาทต่าง ๆ เพื่อที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแบบเด็ก ๆ ไปสู่พฤติกรรมแบบผู้ใหญ่ ซึ่งนักศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ดังนั้นไม่ว่านักศึกษาจะเป็นชายหรือหญิงจึงมีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน

6.3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ นายวุฒินันท์ เรื่องเอี่ยม (2550) เรื่องการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนและผลการเรียนระหว่างนิสิตปริญญาตรี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์และสายศิลปศาสตร์ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ คู่บุญ ศกุนตนาค (2552) เรื่องผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียน แบบการสอนที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสุขในการเรียนไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จทางการเรียน ดังนั้นไม่ว่านักศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำก็มีความสุขในการเรียนได้เช่นกัน ดังที่ ขวัญเนตร คาวีวงศ์ (2556) กล่าวว่า ความสุขในการเรียนขึ้นอยู่กับบรรยากาศในการเรียนรู้ เด็กที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์ที่มีหัวใจและสมอง ได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและสนใจ เพื่อค้นพบความสามารถของตนเอง ได้รู้จักคิดและพัฒนาความคิด จากความรู้ที่ได้รับและขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่ ซึ่งไม่ว่าผลการเรียนจะดีหรือไม่ นักศึกษาก็สามารถมีความสุขได้ในบรรยากาศการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับ วิชัย วงศ์ใหญ่ (2542) กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนรู้อย่างมี

ความสุขจะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ โดยผู้เรียนที่ตอบสนองต่อการใฝ่รู้ การกระทำและการสร้างสรรค์ของตนเอง ใช้ความสามารถในการคิด การใช้เหตุผลเกี่ยวกับการบริโภค การเลือกใช้ชีวิตสิ่งของ รวมทั้งทรัพยากรอย่างประหยัดด้วยการอนุรักษ์และเห็นคุณค่า เป็นบุคคลที่บริโภคด้วยปัญญาการที่ผู้เรียนได้กระทำตามที่ตนสนใจ สามารถเรียนรู้ให้รู้ความจริง บรรลุความดี ความงาม ความรัก อิศรภาพ มีการแบ่งปันซึ่งกันและกัน และประสบความสำเร็จ จะมีความสุขเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สมดุล และมีความสุข

6.4 แบบการสอนของอาจารย์ ทั้ง 5 แบบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มารุต พัฒนา (2546 อ้างถึงใน อโณทัย ธีระทีป, 2561) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คุณลักษณะของครูผู้สอนส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการศึกษาของ ยุวดี ชูจิตต์ (2560) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ พบว่า ปัจจัยด้านผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษามากที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .593 แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ คู่บุญ ศกุนตนาค (2552) เรื่องผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียน แบบการสอนที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า แบบการสอนของอาจารย์ไม่มีความสอดคล้องกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน

การที่แบบการสอนของอาจารย์มีความเกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา เนื่องจากแบบการสอนของอาจารย์เป็นปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนของนักศึกษา ซึ่งช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ พัฒนาตนเอง และประสบความสำเร็จในการเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังที่ วิชิตา มาลาสาย (2561 : 45) กล่าวว่า แบบการสอนของอาจารย์เป็นลักษณะหรือการจัดองค์ประกอบทางการสอนให้มีการเรียนรู้อย่างเป็นระเบียบแบบแผน ตามหลักการ แนวคิด หรือ ทฤษฎีพื้นฐาน ซึ่งสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553 : 3) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอนหรือผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน ดังนั้นแบบการสอนของอาจารย์ในทุกรูปแบบจึงมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

6.4.1 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert Style) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อาจเนื่องจากการสอนในแบบการสอนนี้ อาจารย์เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา นักศึกษาจึงได้รับการสอนเนื้อหาความรู้ในเชิงลึก ซึ่งนักศึกษาไม่สามารถสืบค้นความรู้ได้จากหนังสือ ตำรา หรือข้อความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้นักศึกษาผู้ได้รับความรู้จากอาจารย์ มีอารมณ์เชิงบวก อิ่มเอมใจ ซาบซึ้งใจ ศรัทธาในตัว of อาจารย์และมีความมั่นใจในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากอาจารย์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นนักศึกษาที่ได้รับ

การสอนในแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เชี่ยวชาญ จึงมีความสุขในการเรียน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2540) กล่าวว่า ศรัทธาเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดของการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เมื่อผู้เรียนศรัทธาในตัวผู้สอน ผู้เรียนจะรู้สึกอยากเรียน และสอดคล้องกับ ว.วชิรเมธี (2552 : 75-77 อ้างถึงใน : สุรชินวิเศษลา, 2558 : 30) กล่าวว่า ความสุขจากการมีความรู้ คือการที่บุคคลอยากรู้อะไร แล้วได้แสวงหาจนกระทั่งพบความจริง บุคคลจะมีความรู้ และความรู้ก่อให้เกิดความสุข โดยบุคคลอาจแสวงหาความรู้จากตัวบุคคลผู้รู้ หรือแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ

6.4.2 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้มีระเบียบแบบแผน (Formal Authority Style) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อาจเนื่องจากการสอนในแบบการสอนนี้ อาจารย์สอนโดยมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนด อาจารย์จึงวางแผนการสอนอย่างเป็นระเบียบและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองจนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ดังนั้น นักศึกษาที่ได้รับการสอนในลักษณะนี้จึงรับรู้เป้าหมายและเพียรพยายามให้ตนเองบรรลุเป้าหมายของการเรียน โดยมีอาจารย์ช่วยให้การแนะนำหรือชี้แนะแนวทางในการเรียนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เป็นผลให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและมีความสุขในการเรียน ดังที่ วีรพล แสงปัญญา (2561) กล่าวว่า การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ครูต้องการให้ผู้เรียนเรียนกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนจริงไม่ใช่เรื่องง่าย สมมุติว่าอาจารย์สอนสถิติแก่ผู้เรียน เพื่อให้สามารถสอนสถิติให้สำเร็จ อาจารย์ต้องรู้หลายอย่างเช่น ต้องแน่ใจแล้วว่าห้องเรียนเป็นระเบียบและผู้เรียนรู้พฤติกรรมที่คาดหวังแล้วเพื่อให้ผู้เรียนได้เพียรพยายาม โดยหากผู้เรียนยังไม่มีทักษะที่จำเป็นในการเรียน เช่น ยังไม่มีทักษะในการบวกหรือลบเลข ผู้สอนต้องออกแบบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นก่อนแล้วจึงสอนเนื้อหาของสถิติได้ นอกจากนี้เพื่อที่จะทราบว่าผู้เรียนมีความรู้สถิติแล้ว อาจารย์อาจทำการตั้งคำถาม หรือใช้การสอบย่อย หรือให้ผู้เรียนแสดงความเข้าใจโดยให้สร้างและทำการทดลองและตอบสนองอย่างเหมาะสม และเมื่อพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในระหว่างการเรียนหรือหลังจากที่จบบทเรียน อาจารย์ต้องทบทวนบทเรียนเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถจดจำได้ การสอนในลักษณะดังกล่าวนี้ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน อยากเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น อยากพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับเพื่อความสำเร็จ และนำไปสู่ความสุขในการเรียน

6.4.3 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่าง (Personal Model Style) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อาจเนื่องจากการสอนในแบบการสอนนี้ อาจารย์สอนโดยสาธิตและยกตัวอย่างในเชิงประจักษ์ อาจารย์ทำให้ดู ชี้แนะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามแบบที่อาจารย์สอน นักศึกษาที่ได้รับการสอนในลักษณะนี้ จะรู้สึกสนุกสนานกับการเรียน ได้ลงมือทำ และได้เห็นผลจากการลงมือทำด้วยตนเองในเชิงประจักษ์ นักศึกษาจึงมีความสุขในการเรียน ดังที่ แบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงในชลิ อุปถัมภ์, 2556 : 140) กล่าวว่า มนุษย์เรียนรู้การแสดงพฤติกรรมใหม่ผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น หรือ ตัวแบบ (Model) และผลที่ตามมาของพฤติกรรม การเสริมแรงให้กับผลที่ตามมาของพฤติกรรมตัวแบบ นั้น อธิบายได้ว่า เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมของตัวแบบได้ตามมาตรฐานที่ผู้เรียนกำหนดขึ้นจนเสมือนเป็นพฤติกรรมของตัวเองได้ ผู้เรียนจะมีความพอใจหรือภูมิใจ ซึ่งเท่ากับเป็นการเสริมแรงหรือให้รางวัลกับตัวเอง ดังนั้นนักศึกษาที่ได้รับการสอนในแบบการสอนของอาจารย์แบบผู้เป็นตัวอย่าง

นักศึกษาทำตามอาจารย์ซึ่งเป็นตัวแบบ และเมื่อนักศึกษาสามารถทำตามอาจารย์ได้จนเป็นผลสำเร็จแล้ว นักศึกษาก็จะมีความสุขในการเรียน

6.4.4 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้อำนวยความสะดวก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อาจเนื่องจากการสอนในแบบการสอนนี้ เป็นการสอนที่อาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันสูง โดยอาจารย์มีความยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ และให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักในการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่อาจารย์เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ การสอนในลักษณะนี้ส่งผลให้อาจารย์และนักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และนำไปสู่ความสุขในการเรียนของนักศึกษา ดังที่ เซลิกแมน (Seligman, 2011 อ้างถึงใน นันทชัตสนันท์ สุกุลพงศ์, 2565) กล่าวว่า สัมพันธภาพเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ การเกิดสัมพันธภาพในเชิงบวก จะนำไปสู่การมีสุขภาพทั้งกายและใจที่ดี ซึ่งตัวอย่างการศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่าสัมพันธภาพมีความสัมพันธ์กับความสุข เช่น นันทชัตสนันท์ สุกุลพงศ์ ขวัญใจ ฤทธิ์ดำรง และไพลิน ลิ้มวัฒนชัย (2562) ใช้กิจกรรมกลุ่มด้านจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนประจำ ผลการศึกษาพบว่า ไม่เพียงแต่นักเรียนจะเกิดการปรับตัวทางสังคมที่สูงขึ้นเท่านั้น นักเรียนยังมีระดับของความสุขที่เพิ่มสูงขึ้นจากการที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นอีกด้วย

6.4.5 แบบการสอนของอาจารย์แบบผู้ให้อิสระ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อาจเนื่องจากการสอนในแบบการสอนนี้ อาจารย์สอนโดยให้อิสระในการเรียนรู้แก่นักศึกษา นักศึกษาได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยอาจารย์แสดงบทบาทเป็นผู้ให้การแนะนำปรึกษาที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา นักศึกษาที่ได้รับการสอนในลักษณะนี้ จะรู้สึกว่าได้รับอิสระในการเรียนรู้และเป็นเจ้าของความสำเร็จของกิจกรรม การเรียนจึงมีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย และส่งผลให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน ดังที่ วีรพล แสงปัญญา (2561) กล่าวว่า การที่ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้พัฒนาบรรยากาศในการแบ่งปันความรับผิดชอบให้กับผู้เรียน และคอยกำกับให้ผู้เรียนมุ่งไปที่การสร้างและพัฒนาความเข้าใจอันลึกซึ้ง ผู้เรียนจะมีบทบาทในการเป็นผู้ตั้งคำถาม สร้างความรู้และหาคำตอบให้กับคำถาม ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และเป็นเจ้าของความสำเร็จ ซึ่งจะพัฒนาไปสู่ความภูมิใจในตนเองจากการที่ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเรียนของตน ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับ วิชชุดา มาลาสาย (2561) ที่กล่าวว่า บทบาทของครู คือ ส่งเสริม สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะการเรียนรู้ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และเพื่อให้การสอนของครูส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูควรลดการบรรยาย โดยจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ท้าทายสติปัญญาและศักยภาพของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง และประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง อันสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง นอกจากนี้ ควรให้ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทิศทางการเรียนรู้ของตนเอง ได้แก่ การวางแผนบริหารจัดการการเรียนรู้ของตนเอง ควบคุมติดตามผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ประเมินผลและปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง การสอนในลักษณะที่ผู้สอนให้อิสระในการเรียนรู้นี้ นอกจากจะเป็นการสร้างความรู้โดยให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ผู้เรียนยังเกิดความรู้สึกพึงพอใจและมีความสุขในการเรียนเพิ่มขึ้นด้วย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

ผลการศึกษาพบว่า แบบการสอนของอาจารย์ ทั้ง 5 แบบ ได้แก่ แบบผู้เชี่ยวชาญ แบบผู้มีระเบียบแบบแผน แบบผู้เป็นตัวอย่าง แบบผู้อำนวยความสะดวก และแบบผู้ให้อิสระ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับแบบการสอนของอาจารย์และพัฒนาอาจารย์ให้สามารถสอนตามแบบการสอนที่ตนเองถนัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับอาจารย์ เพื่อยกระดับคุณภาพการสอนของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่ความสุขในการเรียนของนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

7.2.1 สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสุขในการเรียน ควรทำการศึกษาค้นคว้ากับตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสุขในการเรียนที่ครบถ้วนยิ่งขึ้น อาทิ สภาพครอบครัว ความภาคภูมิใจในตนเอง สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

7.2.2 สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสุขในการเรียน ควรนำวิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายมาทำการศึกษา เช่น การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและข้อมูลที่มีความหลากหลายซึ่งนำมาใช้ในการเสริมสร้างความสุขในการเรียนให้กับนักศึกษามากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กานต์ฤทัย ชลวิทย์. (2553). การวิเคราะห์แบบการเรียนรู้ ความสุขในการเรียน และทักษะการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมสุขภาพจิต. (2554). คู่มือสร้างสุขระดับจังหวัด. บริษัทครีเอทีฟ กรุ๊ป จำกัด.
- กนกวรรณ วัจนณี. (2554). การพัฒนาความสุขของวัยรุ่นไทย โดยใช้โปรแกรมพัฒนาตนเอง. วิทยานิพนธ์. (จิตวิทยาการแนะแนว). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญเนตร คาวังค์. (2555). บทความวิชาการเรื่องเรียนให้มีความสุข. (จิตวิทยาและสังคม).
- คู่บุญ ศกุนตนาถ. (2552). ผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียนกับแบบการสอนที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วันที่สืบค้นข้อมูล 10 เมษายน 2564
เข้าถึงได้จาก: <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/35942>
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ จำกัด.
- ทิตินา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน. องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ หนูนาถ. (2553). ผลของความสอดคล้องของแบบการเรียนกับแบบการสอนที่มีต่อ การเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษา. รายงานผลการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธัญชน ใจบุญตัน สุชาติ ลีตระกูล กิตติศักดิ์ นิวัฒน์. (2561). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธัชพงศ์ เอี้ยวสกุล. (2551). แรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปี 2 และชั้นปีที่ 3 โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรี. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนพล บรรดาศักดิ์ และคณะ. (2560). ความสุขในการเรียนรู้ของพยาบาล. วิทยาลัยพยาบาลราชชนนี.
- นันทนา น้ำฝน สุดารัตน์ สุวาริ และสกวเดือน ไพบูลย์. (2552). ความต้องการรูปแบบการสอนในการเรียนพยาบาล และความสุข ในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาเอกชน. รายงานผลการวิจัย. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์.
- นันท์ชัตสนันท์ สกุนพงษ์ (2565). จิตวิทยาเชิงบวก หลักการพื้นฐานและการประยุกต์ 1. โรจนพริ้นท์ติ้ง.
- นิตากร เจริญดี. (2561). การพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษา. (การบริหารศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุชลี อุปภัย. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. 3. บริษัท วี. พริ้นท์ (1991) จำกัด.
- ปรีชา ธรรมมา (2547). จิตวิทยาและจิตวิทยาพัฒนาการ. บริษัท ธนธัชการพิมพ์ จำกัด.
- พิสนุ ฟองศรี. (2552). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย. 1. บริษัท ต่ายสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

- พีรธร บุณยรัตนพันธ์ และคณะ (2555). *โครงการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการลดผลกระทบทางสังคมจากสถานการณ์ สุราษฎร์ธานีในอนาคตรณศึกษาจังหวัดพิษณุโลก*. วันที่สืบค้นข้อมูล 25 มิถุนายน 2564
<http://ihppthai.gov.net/DB/publication/attachresearch/304/chapter12.pdf>
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). *พัฒนาการวัยรุ่น*. ต้นอ้อ แกรมมี.
- ยุภาพร นอกเมือง และเมษา นวลศรี. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษา*.วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ,13(3),101-112.
- ยุวดี ชูจิตต์. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*. (สำนักวิจัย). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- รุ่งอโณทัย บุญประเสริฐ. (2559). *การให้คำปรึกษากลุ่มที่มีต่อความทะเยอทะยานทางบวกของนักเรียนวัยรุ่น*. ปรียนานิพนธ์.(การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). *กระบวนการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล*. เอสอาร์พรีน.
- วิชุดา มาลาสาย. (2561). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างแดนดิน*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- วีรพล แสงปัญญา. (2561). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. (จิตวิทยาการศึกษา). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒินันท์ เรืองเอี่ยม. (2550). *การเปรียบเทียบความสุขในการเรียนและผลการเรียนระหว่างนิสิตปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. (จิตวิทยา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2544). *การเรียนรู้อย่างมีความสุข: สารเคมีในสมองกับความสุขในการเรียนรู้*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศรีเรื่อน แก้วกั้งวาล (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (วัยรุ่น-วัยสูงอายุ)*. พิมพ์ครั้งที่ 9. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิริกกุล กิตติมงคลชัย. (2562).*การพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร*. ค.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาลินี รัตนพันธ์. (2546). *การศึกษาสุขภาวะทางจิตของวัยรุ่นที่เสพอินเทอร์เนต*.ปรียนานิพนธ์.(จิตวิทยาพัฒนาการ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชา จันท์เอม. (2543). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. (4). กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาวดี มั่นจิระ. (2547). *การศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและบทบาทของสถาบันทางสังคมในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น*.ปรียนานิพนธ์.(จิตวิทยาพัฒนาการ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุรชิน วิเศษลา. (2558). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสุขของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก*. (การบริหารจัดการการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.).(2563) *รายงานสุขภาพคนไทย 2563 สองทศวรรษ ปฏิรูปการศึกษาไทย ความล้มเหลวและความสำเร็จ*. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สำราญ สิริภคมงคล. (2554). *การพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์,(จิตวิทยา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โอโณทัย ชีระทีป. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา*. วิทยานิพนธ์,กศ.ม. (การบริหารศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุไรวรรณ จันทรสร. (2561). *ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมเพื่อลดความเชื่อที่ไม่สมเหตุผลของนักเรียนวัยรุ่น*. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว และ จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ประณต เค้าฉิม	อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรควิช จารีกจารีต	อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ภาคผนวก ข

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินศึกษาค้นคว้า

- ข 1 หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ข 2 แบบตอบรับกลับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ข 3 แบบตอบรับกลับขอความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บแบบสอบถาม (Try out)

ข 1 จดหมายขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต KASEM BUNDIT UNIVERSITY

ที่ มกบ. 0215/จว.141 (363)

7 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้วย นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ รหัสนักศึกษา 61-08014-00414 นักศึกษาคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา จว.441 โครงการพิเศษทางจิตวิทยา 1 ในปีการศึกษา 2563 รายวิชาดังกล่าวนี้กำหนดให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เป็นประเด็นทางจิตวิทยา โดย นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยมี อาจารย์ณภาพร อยู่ถาวร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ

เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความถูกต้อง เทียบตรง เหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า รายละเอียดปรากฏดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ หากท่านต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ ทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ หมายเลข 092-656-9863

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล)
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ
ในฐานะคณะบดีคณะจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา “พัฒนาคน พัฒนาค้นด้วยศาสตร์และจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อสร้างสรรค์สังคมในอุดมคติอย่างยั่งยืน”
สถานที่ตั้ง : อาคารเกษมสสรค์ ชั้น 2 หมายเลขโทรศัพท์ 02-302-2777 ต่อ 1328
E-mail : psychology@kbu.ac.th

วิทยาเขตพัฒนาการ : 1761 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250 โทรศัพท์ 0-2320-2777 โทรสาร 0-2321-4444
PATANAKARN CAMPUS : 1761 PATANAKARN ROAD, SUAN LUANG, BANGKOK 10250 TEL. 0-2320-2777 FAX 0-2321-4444

วิทยาเขตร่มเกล้า : 77 ถนนร่มเกล้า เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510 โทรศัพท์ 0-2904-2222 โทรสาร 0-2904-2200
ROMKLAO CAMPUS : 77 ROMKLAO ROAD, MINBURI, BANGKOK 10510 TEL. 0-2904-2222 FAX 0-2904-2200

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต KASEM BUNDIT UNIVERSITY

ที่ มกบ. 0215/จว.142 (363)

7 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง

ด้วย นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ รหัสนักศึกษา 61-08014-00414 นักศึกษาคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา จว.441 ครงงานพิเศษทางจิตวิทยา 1 ในปีการศึกษา 2563 รายวิชาดังกล่าวนี้กำหนดให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เป็นประเด็นทางจิตวิทยา โดย นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยมี อาจารย์ณภาพร อยู่ถาวร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ

เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความถูกต้อง เทียงตรง เหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า รายละเอียดปรากฏดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ หากท่านต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ ทางโทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 092-656-9863

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุกกุล)

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ
ในฐานะคณบดีคณะจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา “พัฒนาคน พัฒนาคณด้วยศาสตร์และจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อสร้างสรรค์สังคมในอุดมคติอย่างยั่งยืน”
สถานที่ตั้ง : อาคารเกษมสรค์ ชั้น 2 หมายเลขโทรศัพท์ 02-302-2777 ต่อ 1328
E-mail : psychology.kasem@gmail.com

วิทยาเขตพัฒนาการ : 1761 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250 โทรศัพท์ 0-2320-2777 โทรสาร 0-2321-4444
PATANAKARN CAMPUS : 1761 PATANAKARN ROAD, SUAN LUANG, BANGKOK 10250 TEL 0-2320-2777 FAX 0-2321-4444

วิทยาเขตร่มเกล้า : 77 ถนนร่มเกล้า เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510 โทรศัพท์ 0-2904-2222 โทรสาร 0-2904-2200
ROMKLAO CAMPUS : 77 ROMKLAO ROAD, MINBURI, BANGKOK 10510 TEL. 0-2904-2222 FAX 0-2904-2200

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

บันทึกข้อความ

คณะจิตวิทยา

หน่วยงาน..... จว.143 (1) /2563
 ที่..... วันที่ 7 พฤษภาคม 2564
 เรื่อง..... ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เรียน รองศาสตราจารย์ประณต เค้าฉิม

ด้วย นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ รหัสนักศึกษา 61-08014-00414 นักศึกษาคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา จว.441 โครงการพิเศษทางจิตวิทยา 1 ในปีการศึกษา 2563 รายวิชาดังกล่าวนี้กำหนดให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เป็นประเด็นทางจิตวิทยา มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ ทั้งต่อตัวนักศึกษา กลุ่มบุคคล และสังคม ทั้งนี้ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยมี อาจารย์ณภาพร อยู่ถาวร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ

เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความถูกต้อง เทียงตรง เหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า รายละเอียดปรากฏดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ หากท่านต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ ทางโทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 092-656-9863

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ณภาพร อยู่ถาวร

(อาจารย์ณภาพร อยู่ถาวร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

โครงการพิเศษทางจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน..... คณะจิตวิทยา
 ที่..... จว.143 (2) /2563 วันที่..... 7 พฤษภาคม 2564
 เรื่อง..... ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรควิช จารีกจาริต

ด้วย นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ รหัสนักศึกษา 61-08014-00414 นักศึกษาคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา จว.441 โครงการพิเศษทางจิตวิทยา 1 ในปีการศึกษา 2563 รายวิชาดังกล่าวนี้กำหนดให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เป็นประเด็นทางจิตวิทยา มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ ทั้งต่อตัวนักศึกษา กลุ่มบุคคล และสังคม ทั้งนี้ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยมี อาจารย์นภาพร อยู่ถาวร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ

เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความถูกต้อง เทียบตรง เหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า รายละเอียดปรากฏดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ หากท่านต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ ทางโทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 092-656-9863

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นภาพร อยู่ถาวร

(อาจารย์นภาพร อยู่ถาวร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

โครงการพิเศษทางจิตวิทยา

ข 2 แบบตอบรับกลับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
เรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ของ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ รหัสนักศึกษา 61-08014-00414

- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา
- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา
โดยกำหนดให้นักศึกษามารับเอกสารที่พิจารณาแล้ว ได้ในวันที่..... 17 มิ.ย.2564.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ ..... *น.พ.* .....
(..... มณฑิรา จารุเพ็ง.....)
ตำแหน่ง ..... อาจารย์พิเศษ.....
วันที่ ..... 17...../..... มิ.ย...../..... 2564.....

คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
เรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ของ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ รหัสนักศึกษา 61-08014-00414

- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา
- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา
โดยกำหนดให้นักศึกษามารับเอกสารที่พิจารณาแล้ว ได้ในวันที่ 17 มิ.ย 2564

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ พร.กมล ไตรวิมล
(รศ. พร.กมล ไตรวิมล)
ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
วันที่ 17 / มิ.ย / 2564

คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
เรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ของ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ รหัสนักศึกษา 61-08014-00414

ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา

โดยกำหนดให้นักศึกษามารับเอกสารที่พิจารณาแล้ว ได้ในวันที่ 17 สิงหาคม 2564

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ

(ดร. จิรพร)

ตำแหน่ง

นักศึกษาคณะจิตวิทยา

วันที่

14 / สิงหาคม / 2564

ข 3 แบบตอบรับกลับขอความอนุเคราะห์เข้าทำการเก็บแบบสอบถาม (Try out)

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
KASEM BUNDIR UNIVERSITY

ที่ มกบ.0215/จว.001-164

คณะศึกษาศาสตร์
เลขรับ...ศ(๕) 0154
วันที่... 18 มิ.ย. 2564
เวลา... 10.00 น.

16 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เข้าทำการเก็บข้อมูลสำหรับการทำโครงการพิเศษทางจิตวิทยา
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมศรี อัครศรีพงษ์ธร
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้จัดทำโครงการพิเศษทางจิตวิทยา เรื่อง "การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์ กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา ภายใต้การดูแลของอาจารย์ณภาพร อยู่ถาวร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ

เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ ของนักศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุมัติคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ เข้าทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

เรียน คณบดี
เพื่อโปรด
1. ทราบ
2. เห็นควรมอบ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นพ/นางสาวกชกร อธิษฐ์ 18 มิ.ย. 2564
ขอแสดงความนับถือ

18 มิ.ย. 2564

ดำเนินการต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศรี อัครศรีพงษ์ธร)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล)

(นางสาวกชพร ยอดจตุรัส)
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป รักษาการ
หัวหน้าสำนักงานคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
คณะจิตวิทยา

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ
ในฐานะคณบดีคณะจิตวิทยา

18 มิ.ย. 2564

"พัฒนาคน พัฒนาค้น ด้วยศาสตร์และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อสร้างสรรค์สังคมในอุดมคติอย่างยั่งยืน"
สถานที่ตั้ง : อาคารเกษมสวรรค์ ชั้น 2 หมายเลขโทรศัพท์ 023202777 ต่อ 1328
E-mail : psychology.kasem@gmail.com
นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ หมายเลขโทรศัพท์ 0926569863 , 0628879289

วิทยาเขตพัฒนาการ : 1761 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250 โทรศัพท์ 0-2320-2777 โทรสาร 0-2321-4444
PATANAKARN CAMPUS : 1761 PATANAKARN ROAD, SUAN LUANG, BANGKOK 10250 TEL. 0-2320-2777 FAX 0-2321-4444

วิทยาเขตร่มเกล้า : 77 ถนนร่มเกล้า เขตนมบุรี กรุงเทพฯ 10510 โทรศัพท์ 0-2904-2222 โทรสาร 0-2904-2200
ROMKLAO CAMPUS : 77 ROMKLAO ROAD, MINBURI, BANGKOK 10510 TEL. 0-2904-2222 FAX 0-2904-2200

คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

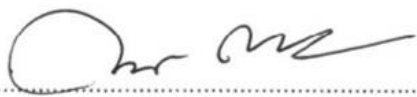
แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการเก็บข้อมูลสำหรับการทำโครงการพิเศษทางจิตวิทยา
เรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์ กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา
ของ นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ รหัสนักศึกษา 610801400414

ไม่สามารถให้นักศึกษาเข้าทำการเก็บข้อมูลได้

ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการเก็บข้อมูลได้

โดยกำหนดให้นักศึกษามาทำการเก็บข้อมูลได้ ในวันที่..... 30 เมษายน .....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ ....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศรี...ย์ศิริพ.....)

ตำแหน่ง ..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....

วันที่ ..... 21 / 24 / 2560 .....

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เรื่องแบบการสอนของอาจารย์
กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ตารางที่ ค-1 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความสุขในการเรียน

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IOC	การพิจารณา	การนำไปใช้
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
2	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
3	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
4	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
5	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
6	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
7	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
8	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
9	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
10	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
11	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
12	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
13	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
14	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
15	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
16	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
17	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
18	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
19	-1	+1	+1	1	0.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
20	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
21	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
22	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
23	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
24	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 74)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เรื่องแบบการสอนของอาจารย์
กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ตารางที่ ค-2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การพิจารณา	การนำไปใช้
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
2	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
3	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
4	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
5	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
6	0	+1	+1	2	0.67	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
7	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
8	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
9	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
10	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
11	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
12	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
13	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
14	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
15	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
16	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
17	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
18	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
19	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
20	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
21	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
22	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
23	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
24	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
25	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
26	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
27	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 74)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เรื่องแบบการสอนของอาจารย์
กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ตาราง ค-2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ (ต่อ)

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	การพิจารณา	การนำไปใช้
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
28	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
29	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
30	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
31	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
32	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
33	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
34	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
35	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
36	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
37	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
38	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
39	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
40	+1	+1	+1	3	1	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้

หมายเหตุ 1) ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 74)

2) ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติมข้อคำถาม จำนวน 1 ข้อ ดังนี้

- นักศึกษารู้สึกว่าบรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียด

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตารางที่ ง-1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามความสุขในการเรียน

ข้อ	คำถาม	ค่า r	การพิจารณา	การนำไปใช้
1	นักศึกษาชื่นชอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ	.507	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
2	นักศึกษารู้สึกดีใจที่ได้มาเรียนในมหาวิทยาลัย	.439	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
3	นักศึกษาไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน	.472	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
4	นักศึกษารู้สึกภูมิใจเมื่อได้บอกกับผู้อื่นว่ากำลังเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย	.471	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
5	นักศึกษารู้สึกสนุกกับการเรียน	.657	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
6	นักศึกษารู้สึกสนุกสนานเมื่อได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียน	.649	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
7	นักศึกษากระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย	.497	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
8	นักศึกษาสนุกที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในชั้นเรียน	.586	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
9	นักศึกษาร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน	.332	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
10	นักศึกษารู้สึกว่ารายวิชาที่เรียนกระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์	.482	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
11	รายวิชาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา	.632	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
12	นักศึกษารู้สึกว่าเนื้อหาของแต่ละรายวิชาที่น่าสนใจ	.559	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
13	ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาที่เรียน ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการประกอบอาชีพ	.658	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
14	นักศึกษามีความสุขที่ได้เรียนร่วมกับเพื่อน ๆ	.553	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
15	เพื่อนร่วมชั้นเรียนห่วงใยและใส่ใจความรู้สึกของนักศึกษา	.606	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
16	เพื่อนร่วมชั้นเรียนทำให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่นใจ	.456	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
17	เพื่อนร่วมชั้นเรียนคอยให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา เมื่อนักศึกษานักศึกษาต้องการ	.360	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
18	นักศึกษารู้สึกพอใจที่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน	.602	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
19	นักศึกษารู้สึกประทับใจต่อความตั้งใจในการสอนของอาจารย์	.402	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 74)

ตารางที่ ง-1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามความสุขในการเรียน (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	ค่า r	การพิจารณา	การนำไปใช้
20	นักศึกษารู้สึกดีหรือพอใจที่ได้เรียนกับอาจารย์	.338	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
21	นักศึกษารู้สึกว่างานที่อาจารย์มอบหมายให้ทำ ช่วยให้ นักศึกษาได้เข้าใจในเนื้อหาของรายวิชามากยิ่งขึ้น	.675	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
22	เมื่อนักศึกษาไม่เข้าใจในเนื้อหาของรายวิชานักศึกษากล้า ที่จะถามอาจารย์	.344	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
23	อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือคำแนะนำที่ เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา	.341	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
24	นักศึกษารู้สึกว่าบรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียด	.537	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553 : 74)

ตารางที่ ๒-2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์

ข้อ	คำถาม	ค่า r	การพิจารณา	การนำไปใช้
1	อาจารย์เน้นให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง หลักการ แนวคิด และทฤษฎี	.490	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
2	อาจารย์นำวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับ นักศึกษามาใช้ในการสอน	.447	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
3	อาจารย์เน้นเนื้อหาสาระที่ทำให้ นักศึกษามีความเข้าใจ และมีมุมมอง ในประเด็นต่าง ๆ กว้างขวางขึ้น	.731	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
4	อาจารย์เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความสามารถเพียงพอที่จะนำไปใช้ ทำงานในอนาคต	.754	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
5	อาจารย์ใช้การบรรยายเป็นหลักในการสอนแต่ละครั้ง	.365	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
6	อาจารย์ใช้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มาแก้ปัญหาการ ขัดแย้งในเนื้อหาการเรียน เพื่อให้ นักศึกษาได้ข้อสรุปที่ ถูกต้องตรงกัน	.750	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
7	อาจารย์เป็นเสมือนคลังปัญญา ความรู้ ที่สามารถ ถ่ายทอดทั้งข้อเท็จจริง หลักการ และแนวคิดทฤษฎี เมื่อนักศึกษาต้องการ	.714	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
8	อาจารย์สอนเนื้อหาสาระ ในรายวิชาจนครบเวลาเรียน ที่กำหนดไว้	.684	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
9	อาจารย์กำหนดมาตรฐานขั้นสูงในการเรียน	.640	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
10	อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงตำหนิ เมื่อนักศึกษามี พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	.510	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
11	อาจารย์มีมาตรฐานและความคาดหวังที่สูง เคร่งครัดและ เข้มงวด	.719	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
12	อาจารย์เป็นผู้กำหนดว่านักศึกษาควรเรียนอะไรและ เรียนอย่างไร	.551	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
13	อาจารย์มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อช่วยให้การเรียนของ นักศึกษาประสบความสำเร็จ	.282	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
14	อาจารย์กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ของนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน และสอนให้บรรลุตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	.276	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 74)

ตารางที่ ง-2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	ค่า r	การพิจารณา	การนำไปใช้
15	อาจารย์กำหนดสิ่งที่ต้องการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนใน มคอ.3 ซึ่งเป็นรายละเอียดของรายวิชา	.193	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
16	อาจารย์ใช้มาตรฐานและความคาดหวังของตนเองเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดวินัยในการเรียน	.543	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
17	อาจารย์สอนและทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถคิดเชื่อมโยงความรู้ในเนื้อหาที่สอน	.691	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
18	อาจารย์แสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาทำตาม	.654	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
19	อาจารย์สอนให้นักศึกษาเห็นว่าควรจะทำอะไรและทำอย่างไร จึงจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่เรียน	.686	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
20	อาจารย์ยกตัวอย่างจากประสบการณ์ของตนเองมาประกอบเนื้อหาที่สอน เพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจประเด็นที่เรียนเพิ่มมากขึ้น	.651	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
21	อาจารย์แสดงให้นักศึกษาเห็นว่ามีความคิดทฤษฎีอื่น ๆ อีกมากมายที่นักศึกษานำมาใช้ในการแก้ปัญหาบางอย่าง	.726	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
22	อาจารย์แจ้งให้นักศึกษาทราบด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับพฤติกรรมและการทำงานของนักศึกษา	.593	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
23	หลังจากที่นักศึกษาเรียนกับอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีแนวคิดคล้ายตามเนื้อหาที่อาจารย์สอน	.642	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
24	อาจารย์ให้การดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการคิดและพฤติกรรมเสมือนเป็นโค้ชผู้ฝึกซ้อม	.620	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
25	อาจารย์ปรับเป้าหมายและวิธีการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ ที่หลากหลายของนักศึกษาแต่ละคน	.696	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
26	อาจารย์จัดสรรเวลาให้กับนักศึกษาในการคำปรึกษาเพื่อพัฒนางานของนักศึกษา ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม	.710	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
27	อาจารย์ใช้การอภิปรายกลุ่มเพื่อช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาการคิดเชิงวิจารณ์ญาณ	.792	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 74)

ตารางที่ ง-2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	ค่า r	การพิจารณา	การนำไปใช้
28	อาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการทำงานในรายวิชา โดยการตั้งคำถาม การวิเคราะห์หาทางเลือก และการแนะนำทางเลือกที่เหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ	.684	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
29	อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง	.792	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
30	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นว่าจะให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนอย่างไรในรายวิชาที่เรียน	.711	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
31	นักศึกษาสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ได้เอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชา	.717	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
32	อาจารย์ให้การช่วยเหลือและกระตุ้นนักศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้นักศึกษาเรียนได้ดีขึ้น	.724	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
33	นักศึกษาสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาได้ด้วยตนเอง โดยอาจารย์จะให้การแนะนำหรือช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย	.381	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
34	อาจารย์จัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	.699	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
35	นักศึกษาสามารถออกแบบวิธีการเรียนรู้ในรายวิชาได้ด้วยตนเอง	.595	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
36	อาจารย์ตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการคิดและการทำงานอย่างอิสระ	.704	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
37	นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	.427	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
38	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษากำหนดเวลาในการส่งงานด้วยตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม	.668	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
39	อาจารย์ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายกับการเป็นผู้จัดการงานกลุ่ม โดยมอบหมายงานและความรับผิดชอบให้นักศึกษาไปทำ	.588	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง
40	อาจารย์เป็นแหล่งความรู้ ที่นักศึกษาสามารถซักถามได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการความช่วยเหลือ	.519	ผ่านเกณฑ์	ใช้เก็บข้อมูลจริง

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 74)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตาราง ง-3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

แบบสอบถาม	ค่าความเชื่อมั่น
ความสุขในการเรียน	.904
แบบการสอนของอาจารย์ (ทั้งฉบับ)	.941
แยกรายด้านดังนี้	
1. แบบผู้เชี่ยวชาญ	.859
2. แบบผู้มีระเบียบแบบแผน	.778
3. แบบผู้เป็นตัวอย่าง	.886
4. แบบผู้อำนวยความสะดวก	.911
5. แบบผู้ให้อิสระ	.833

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสอบถามส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามความสุขในการเรียน
3. แบบสอบถามแบบการสอนสอนของอาจารย์

แบบสอบถาม

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทำแบบสอบถามในการศึกษาเรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์ กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยผู้ศึกษา นางสาวนิโลบล สัตบุตร์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กำลังศึกษาเรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านความสุขในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในด้านการเรียน การดำเนินชีวิตส่วนตัว และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ในการนี้ ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ตามความเป็นจริง ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ทุกคำตอบจะเก็บรวบรวมไว้เป็นความลับ โดยผู้ศึกษาจะทำการวิเคราะห์ เสนอผลการศึกษาในภาพรวมและนำไปใช้เฉพาะในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาเป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความร่วมมือของนักศึกษามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวนิโลบล สัตบุตร์

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

คำชี้แจง เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	2 ข้อ
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสุขในการเรียน	จำนวน	24 ข้อ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์	จำนวน	39 ข้อ

รายละเอียดการยินยอมเข้าร่วมการศึกษาค้นคว้า

โครงการพิเศษทางจิตวิทยาเรื่อง การศึกษาแบบการสอนของอาจารย์ กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ข้าพเจ้านักศึกษา ชั้นปีที่ ..... มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการศึกษาโครงการพิเศษทางจิตวิทยาเรื่องนี้ และข้าพเจ้ายินยอมตอบแบบสอบถามฉบับนี้โดยสมัครใจ

ลงชื่อ .....

ลายเซ็นหรือ รหัสนักศึกษา ของผู้ยินยอมเข้าร่วมการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

1. เพศ

ชาย หญิง

2. เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนปัจจุบัน (GPA)

คะแนนเฉลี่ยสะสม 0.01 – 2.50

คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 3.50

คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.51 – 4.00

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสุขในการเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด และตอบให้ครบทุกข้อ โดยพิจารณาดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษา
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1	นักศึกษาชื่นชอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ					
2	นักศึกษารู้สึกดีใจที่ได้มาเรียนในมหาวิทยาลัย					
3	นักศึกษาไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน					
4	นักศึกษารู้สึกภูมิใจเมื่อได้บอกกับผู้อื่นว่ากำลังเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย					
5	นักศึกษารู้สึกสนุกกับการเรียน					
6	นักศึกษารู้สึกสนุกสนานเมื่อได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียน					
7	นักศึกษากระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย					
8	นักศึกษารู้สึกว่าได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในชั้นเรียน					
9	นักศึกษาร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน					
10	นักศึกษารู้สึกว่ารายวิชาที่เรียนกระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์					
11	รายวิชาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา					

แบบสอบถามความสุขในการเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
12	นักศึกษา รู้สึกว่า เนื้อหาของแต่ละรายวิชา มีความน่าสนใจ					
13	ความรู้ที่ได้รับจากรายวิชาที่เรียน ส่งเสริมให้นักศึกษามี ความสามารถในการประกอบอาชีพ					
14	นักศึกษามีความสุขที่ได้เรียนร่วมกับเพื่อน ๆ					
15	เพื่อนร่วมชั้นเรียนห่วงใยและใส่ใจความรู้สึกของนักศึกษา					
16	เพื่อนร่วมชั้นเรียนทำให้นักศึกษารู้สึกอบอุ่นใจ					
17	เพื่อนร่วมชั้นเรียนคอยให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา เมื่อนักศึกษานักศึกษาต้องการ					
18	นักศึกษารู้สึกพอใจที่ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน					
19	นักศึกษารู้สึกประทับใจต่อความตั้งใจในการสอนของ อาจารย์					
20	นักศึกษารู้สึกดีหรือพอใจที่ได้เรียนกับอาจารย์					
21	นักศึกษารู้สึกว่างานที่อาจารย์มอบหมายให้ทำ ช่วยให้ นักศึกษาได้เข้าใจในเนื้อหาของรายวิชามากยิ่งขึ้น					
22	เมื่อนักศึกษาไม่เข้าใจในเนื้อหาของรายวิชานักศึกษา กล้าที่จะถามอาจารย์					
23	อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา					
24	นักศึกษารู้สึกว่าบรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียด					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด และตอบให้ครบทุกข้อ โดยพิจารณาดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาบ้างบางครั้ง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1	อาจารย์เน้นให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง หลักการ แนวคิด และทฤษฎี					
2	อาจารย์นำวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับนักศึกษามาใช้ในการสอน					
3	อาจารย์เน้นเนื้อหาสาระที่ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจ และมีมุมมองในประเด็นต่าง ๆ กว้างขวางขึ้น					
4	อาจารย์เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความสามารถเพียงพอที่จะนำไปใช้ทำงานในอนาคต					
5	อาจารย์ใช้การบรรยายเป็นหลักในการสอนแต่ละครั้ง					
6	อาจารย์ใช้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มาแก้ปัญหา การขัดแย้งในเนื้อหาการเรียน เพื่อให้ นักศึกษาได้ข้อสรุป ที่ถูกต้องตรงกัน					
7	อาจารย์เป็นเสมือนคลังปัญญา ความรู้ ที่สามารถถ่ายทอด ทั้งข้อเท็จจริง หลักการ และแนวคิดทฤษฎี เมื่อนักศึกษา ต้องการ					
8	อาจารย์สอนเนื้อหาสาระ ในรายวิชาจนครบเวลาเรียน ที่กำหนดไว้					
9	อาจารย์กำหนดมาตรฐานขั้นสูงในการเรียน					
10	อาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงตำหนิ เมื่อนักศึกษา มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
11	อาจารย์มีมาตรฐานและความคาดหวังที่สูง เคร่งครัดและเข้มงวด					

แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
12	อาจารย์เป็นผู้กำหนดว่านักศึกษาควรเรียนอะไรและเรียนอย่างไร					
13	อาจารย์มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อช่วยให้การเรียนของนักศึกษาประสบความสำเร็จ					
14	อาจารย์กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ของนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน และสอนให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
15	อาจารย์ใช้มาตรฐานและความคาดหวังของตนเองเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดวินัยในการเรียน					
16	อาจารย์สอนและทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถคิดเชื่อมโยงความรู้ในเนื้อหาที่สอน					
17	อาจารย์แสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาทำตาม					
18	อาจารย์สอนให้นักศึกษาเห็นว่าควรจะทำอะไรและทำอย่างไร จึงจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่เรียน					
19	อาจารย์ยกตัวอย่างจากประสบการณ์ของตนเอง มาประกอบเนื้อหาที่สอน เพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจประเด็นที่เรียนเพิ่มมากขึ้น					
20	อาจารย์แสดงให้เห็นว่ามีแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ อีกมากมายที่นักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาบางอย่าง					
21	อาจารย์แจ้งให้นักศึกษาทราบด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับพฤติกรรมและการทำงานของนักศึกษา					
22	หลังจากที่นักศึกษาเรียนกับอาจารย์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีแนวคิดคล้ายตามเนื้อหาที่อาจารย์สอน					
23	อาจารย์ให้การดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการคิดและพฤติกรรม เสมือนเป็นโค้ชผู้ฝึกซ้อม					

แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
24	อาจารย์ปรับเป้าหมายและวิธีการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักศึกษาแต่ละคน					
25	อาจารย์จัดสรรเวลาให้กับนักศึกษาในการคำปรึกษาเพื่อพัฒนางานของนักศึกษา ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม					
26	อาจารย์ใช้การอภิปรายกลุ่มเพื่อช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาการคิดเชิงวิจารณ์ญาณ					
27	อาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการทำงานในรายวิชา โดยการตั้งคำถาม การวิเคราะห์หาทางเลือก และการแนะนำทางเลือกที่เหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ					
28	อาจารย์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง					
29	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นว่าจะให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนอย่างไรในรายวิชาที่เรียน					
30	นักศึกษาสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ได้เองเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชา					
31	อาจารย์ให้การช่วยเหลือและกระตุ้นนักศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้นักศึกษาเรียนได้ดีขึ้น					
32	นักศึกษาสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาได้ด้วยตนเอง โดยอาจารย์จะให้การแนะนำหรือช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย					
33	อาจารย์จัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง					
34	นักศึกษาสามารถออกแบบวิธีการเรียนรู้ในรายวิชาได้ด้วยตนเอง					
35	อาจารย์ตั้งเป้าหมายให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการคิดและการทำงานอย่างอิสระ					
36	นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
37	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษากำหนดเวลาในการส่งงานด้วยตนเอง ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม					

แบบสอบถามแบบการสอนของอาจารย์ (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
38	อาจารย์ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายกับการเป็นผู้จัดการงานกลุ่ม โดยมอบหมายงานและความรับผิดชอบให้แก่นักศึกษาไปทำ					
39	อาจารย์เป็นแหล่งความรู้ ที่นักศึกษาสามารถซักถามได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการความช่วยเหลือ					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล	นิโบล สัตบุตร
วัน เดือน ปีเกิด	17 กรกฎาคม 2542
อีเมล	Yuibeem366@gmail.com
ประวัติการศึกษา	2564 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กรุงเทพฯ
	2560 มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร ศิลป์-สังคม โรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี
	2557 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี